



**GB** Rotary Hammer

**Instruction Manual**

**F** Perforateur

**Manuel d'instructions**

**D** Bohrhammer

**Betriebsanleitung**

**I** Martello rotativo

**Istruzioni per l'uso**

**NL** Boorhamer

**Gebruiksaanwijzing**

**E** Martillo rotativo

**Manual de instrucciones**

**P** Martelo misto

**Manual de instruções**

**DK** Borehammer

**Brugsanvisning**

**S** Borrhammare

**Bruksanvisning**

**N** Borhammer

**Bruksanvisning**

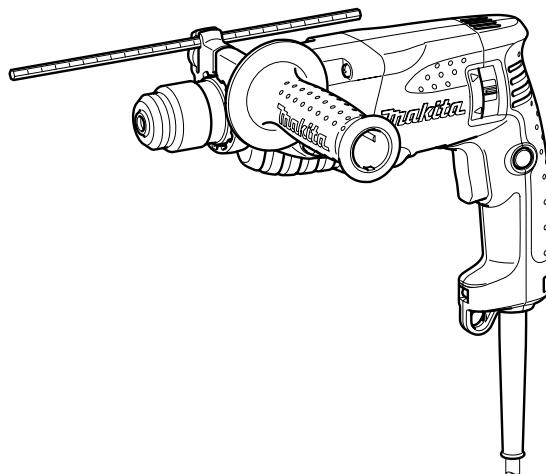
**FIN** Poravasara

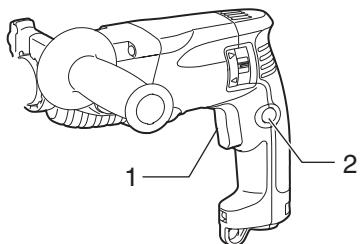
**Käyttöohje**

**GR** Περιστροφικό σφυρί

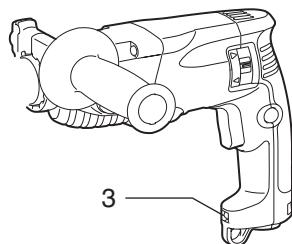
**Οδηγίες χρήσεως**

**HR1830**  
**HR1830F**

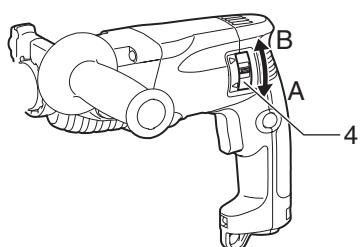




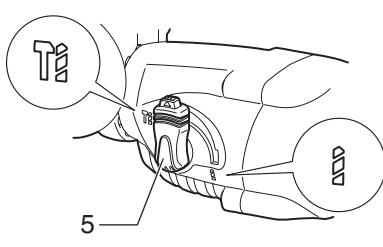
1



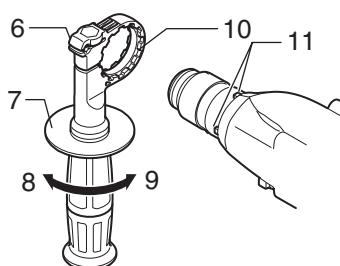
2



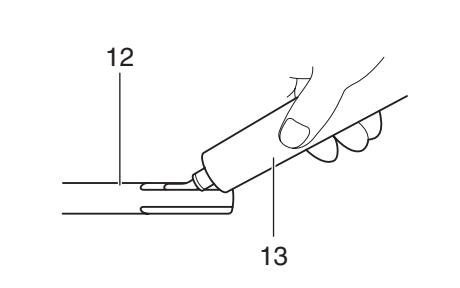
3



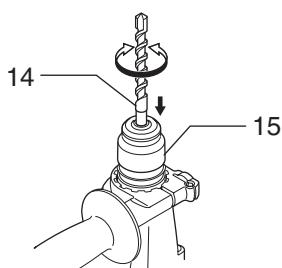
4



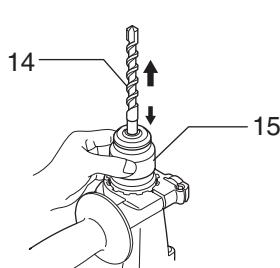
5



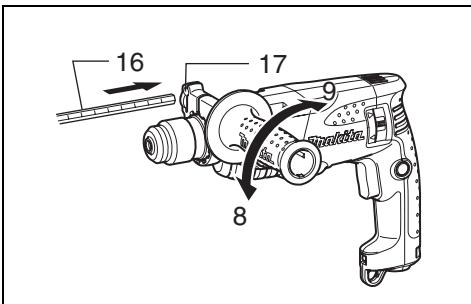
6



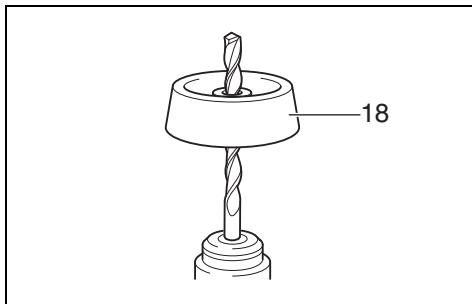
7



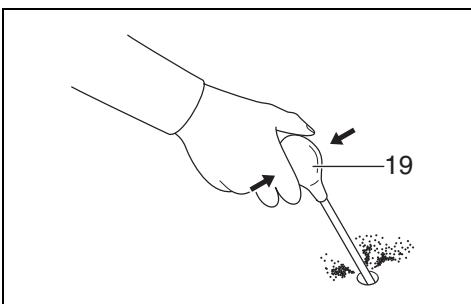
8



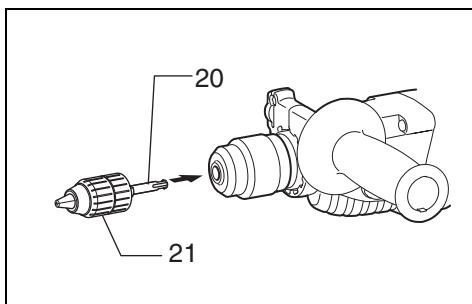
9



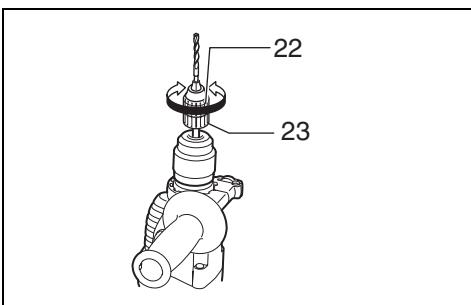
10



11



12



13

# ENGLISH

## Explanation of general view

1	Switch trigger	9	Tighten	17	Hole of grip base
2	Lock button	10	Teeth	18	Dust cup
3	Lamp	11	Protrusion	19	Blow-out bulb
4	Reversing switch	12	Bit shank	20	Keyless drill chuck
5	Action mode changing knob	13	Bit grease	21	Chuck adapter
6	Grip base	14	Bit	22	Sleeve
7	Side grip	15	Chuck cover	23	Ring
8	Loosen	16	Depth gauge		

## SPECIFICATIONS

Model HR1830/HR1830F

### Capacities

Concrete.....	18 mm
Core bit.....	35 mm
Diamond core bit (dry type).....	65 mm
Steel.....	13 mm
Wood.....	24 mm
No load speed (min <sup>-1</sup> ).....	0 – 1,500
Blows per minute.....	0 – 5,000
Overall length.....	279 mm
Net weight.....	1.7 kg
Safety class .....	□ /II

- Due to our continuing program of research and development, the specifications herein are subject to change without notice.
- Note: Specifications may differ from country to country.

### Intended use

The tool is intended for hammer drilling and drilling in brick, concrete and stone.

It is also suitable for drilling without impact in wood, metal, ceramic and plastic.

### Power supply

The tool should be connected only to a power supply of the same voltage as indicated on the nameplate, and can only be operated on single-phase AC supply. They are double-insulated in accordance with European Standard and can, therefore, also be used from sockets without earth wire.

### Safety hints

For your own safety, please refer to the enclosed safety instructions.

## SPECIFIC SAFETY RULES

GEB007-2

**DO NOT let comfort or familiarity with product (gained from repeated use) replace strict adherence to rotary hammer safety rules. If you use this tool unsafely or incorrectly, you can suffer serious personal injury.**

1. **Wear ear protectors.** Exposure to noise can cause hearing loss.
2. **Use auxiliary handles supplied with the tool.** Loss of control can cause personal injury.
3. **Hold power tools by insulated gripping surfaces when performing an operation where the cutting tool may contact hidden wiring or its own cord.** Contact with a "live" wire will make exposed metal parts of the tool "live" and shock the operator.

4. **Wear a hard hat (safety helmet), safety glasses and/or face shield.** Ordinary eye or sun glasses are NOT safety glasses. It is also highly recommended that you wear a dust mask and thickly padded gloves.
5. **Be sure the bit is secured in place before operation.**
6. **Under normal operation, the tool is designed to produce vibration. The screws can come loose easily, causing a breakdown or accident. Check tightness of screws carefully before operation.**
7. **In cold weather or when the tool has not been used for a long time, let the tool warm up for a while by operating it under no load. This will loosen up the lubrication. Without proper warm-up, hammering operation is difficult.**
8. **Always be sure you have a firm footing. Be sure no one is below when using the tool in high locations.**
9. **Hold the tool firmly with both hands.**
10. **Keep hands away from moving parts.**
11. **Do not leave the tool running. Operate the tool only when hand-held.**
12. **Do not point the tool at any one in the area when operating. The bit could fly out and injure someone seriously.**
13. **Do not touch the bit or parts close to the bit immediately after operation; they may be extremely hot and could burn your skin.**
14. **Some material contains chemicals which may be toxic. Take caution to prevent dust inhalation and skin contact. Follow material supplier safety data.**

## SAVE THESE INSTRUCTIONS.

### WARNING:

**MISUSE or failure to follow the safety rules stated in this instruction manual may cause serious personal injury.**

## FUNCTIONAL DESCRIPTION

### CAUTION:

- Always be sure that the tool is switched off and unplugged before adjusting or checking function on the tool.

### Switch action (Fig. 1)

### CAUTION:

- Before plugging in the tool, always check to see that the switch trigger actuates properly and returns to the "OFF" position when released.

To start the tool, simply pull the switch trigger. Tool speed is increased by increasing pressure on the switch trigger. Release the switch trigger to stop. For continuous operation, pull the switch trigger and then push in the lock button. To stop the tool from the locked position, pull the switch trigger fully, then release it.

### Lighting up the lamps (Fig. 2)

#### For Model HR1830F only

### CAUTION:

- Do not look in the light or see the source of light directly.

To turn on the lamp, pull the trigger. Release the trigger to turn it off.

### NOTE:

- Use a dry cloth to wipe the dirt off the lens of lamp. Be careful not to scratch the lens of lamp, or it may lower the illumination.

### Reversing switch action (Fig. 3)

This tool has a reversing switch to change the direction of rotation. Move the reversing switch lever to the  $\triangleleft$  position (A side) for clockwise rotation or to the  $\triangleright$  position (B side) for counterclockwise rotation.

### CAUTION:

- Always check the direction of rotation before operation.
- Use the reversing switch only after the tool comes to a complete stop. Changing the direction of rotation before the tool stops may damage the tool.
- If the switch trigger can not be depressed, check to see that the reversing switch is fully set to position  $\triangleleft$  (A side) or  $\triangleright$  (B side).

### Selecting action mode (Fig. 4)

This tool employs an action mode changing knob. Select one of the two modes suitable for your work needs by using this knob.

For rotation only, depress the lock button and turn the knob so that the arrow on the knob points toward the  $\odot$  symbol on the tool body.

For rotation with hammering, depress the lock button and turn the knob so that the arrow on the knob points toward the  $\ddot{\oplus}$  symbol on the tool body.

### CAUTION:

- Always set the knob fully to your desired mode symbol. If you operate the tool with the knob positioned halfway between the mode symbols, the tool may be damaged.
- Use the knob after the tool comes to a complete stop.

## Torque limiter

The torque limiter will actuate when a certain torque level is reached. The motor will disengage from the output shaft. When this happens, the bit will stop turning.

### CAUTION:

- As soon as the torque limiter actuates, switch off the tool immediately. This will help prevent premature wear of the tool.
- Hole saws cannot be used with this tool. They tend to pinch or catch easily in the hole. This will cause the torque limiter to actuate too frequently.

## ASSEMBLY

### CAUTION:

- Always be sure that the tool is switched off and unplugged before carrying out any work on the tool.

### Side grip (auxiliary handle) (Fig. 5)

### CAUTION:

- Always use the side grip to ensure operating safety.
- Install the side grip so that the teeth on the grip fit in between the protrusions on the tool barrel. Then tighten the grip by turning clockwise at the desired position. It may be swung 360° so as to be secured at any position.

### Bit grease

Coat the bit shank head beforehand with a small amount of bit grease (about 0.5 – 1 g).

This chuck lubrication assures smooth action and longer service life.

### Installing or removing the bit

Clean the bit shank and apply bit grease before installing the bit. (Fig. 6)

Insert the bit into the tool. Turn the bit and push it in until it engages. (Fig. 7)

After installing, always make sure that the bit is securely held in place by trying to pull it out.

To remove the bit, pull the chuck cover down all the way and pull the bit out. (Fig. 8)

### Depth gauge (Fig. 9)

The depth gauge is convenient for drilling holes of uniform depth. Loosen the side grip and insert the depth gauge into the hole in the side grip. Adjust the depth gauge to the desired depth and tighten the side grip.

### NOTE:

- The depth gauge cannot be used at the position where the depth gauge strikes against the gear housing.

### Dust cup (Fig. 10)

Use the dust cup to prevent dust from falling over the tool and on yourself when performing overhead drilling operations. Attach the dust cup to the bit as shown in Fig. 10. The size of bits which the dust cup can be attached to is as follows.

	Bit diameter (mm)
Dust cup 5	6 – 14.5
Dust cup 9	12 – 16

## OPERATION

### Hammer drilling operation

#### CAUTION:

- There is tremendous and sudden twisting force exerted on the tool/bit at the time of hole break-through, when the hole becomes clogged with chips and particles, or when striking reinforcing rods embedded in the concrete. Always use the side grip (auxiliary handle) and firmly hold the tool by both side grip and switch handle during operations. Failure to do so may result in the loss of control of the tool and potentially severe injury.

When drilling in concrete, granite, etc., move the action mode changing knob to the position of  symbol to use "rotation with hammering" action.

Be sure to use a tungsten-carbide tipped bit.

Position the bit at the desired location for the hole, then pull the switch trigger.

Do not force the tool. Light pressure gives best results. Keep the tool in position and prevent it from slipping away from the hole.

Do not apply more pressure when the hole becomes clogged with chips or particles. Instead, run the tool at an idle, then remove the bit partially from the hole. By repeating this several times, the hole will be cleaned out and normal drilling may be resumed.

#### NOTE:

- Eccentricity in the bit rotation may occur while operating the tool with no load. The tool automatically centers itself during operation. This does not affect the drilling precision.

### Blow-out bulb (optional accessory) (Fig. 11)

After drilling the hole, use the blow-out bulb to clean the dust out of the hole.

### Drilling in wood or metal (Fig. 12 & 13)

Use the optional drill chuck assembly. When installing it, refer to "Installing or removing drill bit" described on the previous page.

Hold the ring and turn the sleeve counterclockwise to open the chuck jaws. Place the bit in the chuck as far as it will go. Hold the ring firmly and turn the sleeve clockwise to tighten the chuck.

To remove the bit, hold the ring and turn the sleeve counterclockwise. Set the action mode changing knob to "rotation only".

You can drill up to 13 mm diameter in metal and up to 24 mm diameter in wood.

Never use "rotation with hammering" when the drill chuck assembly is installed on the tool. The drill chuck assembly may be damaged.

Also, the drill chuck will come off when reversing the tool.

#### CAUTION:

- Pressing excessively on the tool will not speed up the drilling. In fact, this excessive pressure will only serve to damage the tip of your bit, decrease the tool performance and shorten the service life of the tool.
- There is a tremendous twisting force exerted on the tool/bit at the time of hole breakthrough. Hold the tool firmly and exert care when the bit begins to break through the workpiece.
- A stuck bit can be removed simply by setting the reversing switch to reverse rotation in order to back out. However, the tool may back out abruptly if you do not hold it firmly.

- Always secure small workpieces in a vise or similar hold-down device.

### Diamond core drilling

When performing diamond core drilling operations, always set the change lever to the  position to use "rotation only" action.

#### CAUTION:

- If performing diamond core drilling operations using "rotation with hammering" action, the diamond core bit may be damaged.

## MAINTENANCE

#### CAUTION:

- Always be sure that the tool is switched off and unplugged before attempting to perform inspection or maintenance.

To maintain product SAFETY and RELIABILITY, repairs, carbon brush inspection and replacement, any other maintenance or adjustment should be performed by Makita Authorized or Factory Service Centers, always using Makita replacement parts.

## ACCESSORIES

#### CAUTION:

- These accessories or attachments are recommended for use with your Makita tool specified in this manual. The use of any other accessories or attachments might present a risk of injury to persons. Only use accessory or attachment for its stated purpose.

If you need any assistance for more details regarding these accessories, ask your local Makita service center.

- SDS Plus Carbide-tipped bits
- Core bit
- Diamond core bit
- Drill chuck assembly
- Drill chuck S13
- Chuck adapter
- Chuck key S13
- Bit grease
- Side grip
- Depth gauge
- Blow-out bulb
- Dust cup
- Dust extractor attachment
- Safety goggles
- Plastic carrying case
- Keyless drill chuck

# FRANÇAIS

## Descriptif

1	Gâchette de l'interrupteur	9	Serrer	17	Orifice de l'embase de la poignée
2	Bouton de blocage	10	Crans	18	Collecteur à poussières
3	Lampe	11	Saillie	19	Poire soufflante
4	Gâchette d'inversion	12	Queue de foret	20	Mandrin auto-serrant
5	Sélecteur frappe et/ou rotation	13	Graisse de foret	21	Porte-mandrin
6	Embase de la poignée	14	Foret	22	Manchon
7	Poignée latérale	15	Cache du porte-outil	23	Anneau
8	Desserrer	16	Tige de profondeur		

## SPECIFICATIONS

Modèle	HR1830/HR1830F
Capacités	
Béton .....	18 mm
Trépan.....	35 mm
Trépan diamanté (type sec) .....	65 mm
Acier .....	13 mm
Bois.....	24 mm
Vitesse à vide (min <sup>-1</sup> ) .....	0 - 1 500
Cadence de frappe/mn .....	0 - 5 000
Longueur totale.....	279 mm
Poids net.....	1,7 kg
Catégorie de sécurité .....	□ /II

- Etant donné l'évolution constante de notre programme de recherche et de développement, les spécifications contenues dans ce manuel sont sujettes à modification sans préavis.
- Note : Les spécifications peuvent varier suivant les pays.

## Utilisations

L'outil est conçu pour être utilisé en tant que marteau perforateur ou perceuse pour la brique, le béton et la pierre.

Il convient également au perçage sans impact dans le bois, le métal, la céramique et le plastique.

## Alimentation

L'outil ne devra être raccordé qu'à une alimentation de la même tension que celle qui figure sur la plaque signalétique, et il ne pourra fonctionner que sur un courant secteur monophasé. Réalisé avec une double isolation, il est conforme à la réglementation européenne et peut de ce fait être alimenté sans mise à la terre.

## Consignes de sécurité

Pour votre propre sécurité, reportez-vous aux consignes de sécurité qui accompagnent l'outil.

## CONSIGNES DE SÉCURITÉ SPÉCIFIQUES

NE vous laissez PAS tromper (au fil d'une utilisation répétée) par un sentiment d'aisance et de familiarité avec le produit, en négligeant le respect rigoureux des consignes de sécurité qui accompagnent le marteau rotatif. Si vous n'utilisez pas cet outil de façon sûre et adéquate, vous courez un risque de blessure grave.

1. Portez des protections d'oreilles. L'exposition au bruit peut entraîner la surdité.
2. Utilisez les poignées auxiliaires fournies avec l'outil. La perte de contrôle comporte un risque de blessure.

3. Saisissez les outils électriques par leurs surfaces de poigne isolées lorsque vous effectuez une opération au cours de laquelle l'outil tranchant peut entrer en contact avec des fils cachés ou avec son propre cordon d'alimentation. Le contact avec un fil sous tension mettra les parties métalliques exposées de l'outil sous tension, causant ainsi un choc électrique chez l'utilisateur.
4. Portez une coiffure résistante (un casque de sécurité), des lunettes de sécurité et/ou une visière. Les lunettes ordinaires et les lunettes de soleil ne sont PAS des lunettes de sécurité. Nous vous recommandons également de porter un masque antipoussières et des gants très épais.
5. Assurez-vous que le foret est bien serré avant d'utiliser l'outil.
6. Même en conditions normales d'utilisation, l'outil produit des vibrations. Les vis peuvent ainsi se relâcher facilement, ce qui risque d'entrainer une rupture de pièce ou un accident. Avant l'utilisation, vérifiez que les vis sont bien serrées.
7. À basse température ou lorsque l'outil est resté inutilisé pour une période prolongée, laissez-le réchauffer un instant en le faisant fonctionner à vide. Cela permettra au lubrifiant de réchauffer. La perforation sera difficile si l'outil n'est pas bien réchauffé.
8. Assurez-vous toujours d'une bonne position d'équilibre.  
Assurez-vous que personne ne se trouve dessous lorsque vous utilisez l'outil dans une position ou un emplacement élevé.
9. Tenez toujours l'outil fermement à deux mains.
10. Gardez les mains éloignées des pièces en mouvement.
11. Ne laissez pas l'outil tourner inutilement. Ne faites fonctionner l'outil qu'une fois que vous l'avez bien en main.
12. Pendant l'utilisation de l'outil, ne le pointez vers personne dans la zone de travail. Vous risqueriez de blesser gravement quelqu'un en cas d'éjection du foret.
13. Ne touchez ni le foret ni les pièces adjacentes immédiatement après l'utilisation de l'outil. Ils risquent d'être extrêmement chauds et de vous brûler gravement la peau.

- 14. Certains matériaux contiennent des produits chimiques qui peuvent être toxiques. Prenez les précautions nécessaires pour ne pas inhale les poussières qu'ils dégagent et pour éviter tout contact avec la peau. Conformez-vous aux consignes de sécurité du fabricant.**

## **CONSERVEZ CES INSTRUCTIONS.**

### **AVERTISSEMENT :**

**La MAUVAISE UTILISATION de l'outil ou l'ignorance des consignes de sécurité indiquées dans ce manuel d'instructions peut entraîner une blessure grave.**

## **DESCRIPTION DU FONCTIONNEMENT**

### **ATTENTION :**

- Assurez-vous toujours que l'outil est hors tension et débranché avant d'ajuster l'outil ou de vérifier son fonctionnement.

### **Interrupteur (Fig. 1)**

#### **ATTENTION :**

- Avant de brancher l'outil, vérifiez toujours que la gâchette de l'interrupteur fonctionne et qu'elle revient sur la position "OFF" une fois relâchée.

Pour mettre l'outil en route, il suffit de tirer sur la gâchette de l'interrupteur. Plus vous appuyez sur la gâchette de l'interrupteur, plus la vitesse de l'outil augmente. Pour arrêter l'outil, relâchez la gâchette de l'interrupteur. Pour obtenir un fonctionnement continu, tirez sur la gâchette de l'interrupteur et appuyez sur le bouton de blocage. Pour arrêter l'outil lorsqu'il fonctionne en continu, tirez à fond sur la gâchette de l'interrupteur et relâchez-la.

### **Allumage de la lampe (Fig. 2)**

### **Pour le modèle HR1830F uniquement**

#### **ATTENTION :**

- Evitez de regarder directement le faisceau lumineux ou sa source.

Pour allumer la lampe, appuyez sur la gâchette. Pour l'éteindre, relâchez la gâchette.

#### **NOTE :**

- Utilisez un chiffon sec pour essuyer la saleté qui recouvre la lentille de la lampe. Prenez garde de rayer la lentille de la lampe, pour éviter une diminution de l'éclairage.

### **Inverseur (Fig. 3)**

Cet outil est muni d'une gâchette d'inversion pour modifier le sens de rotation. Déplacez la gâchette d'inversion sur la position  (côté A) pour une rotation dans le sens des aiguilles d'une montre, ou sur la position  (côté B) pour une rotation en sens inverse.

#### **ATTENTION :**

- Vérifiez toujours le sens de rotation avant de mettre l'outil en marche.
- Attendez que l'outil soit complètement arrêté avant d'utiliser l'inverseur. Vous risquez d'endommager l'outil si vous changez le sens de rotation avant qu'il ne soit complètement arrêté.
- Si l'il n'est pas possible d'enfoncer la gâchette, assurez-vous que l'inverseur se trouve parfaitement sur la position  (côté A) ou  (côté B).

## **Sélection du mode de fonctionnement (Fig. 4)**

L'outil possède un sélecteur frappe et/ou rotation. Sélectionnez l'un des deux modes en fonction de la nature du support.

Pour obtenir un mouvement de rotation seulement, enfoncez le bouton de blocage de sorte que la flèche du bouton pointe vers le symbole  sur le corps de l'outil. Pour obtenir un mouvement de rotation avec percussion, enfoncez le bouton de blocage et tournez le bouton de sorte que la flèche du bouton pointe vers le symbole  sur le corps de l'outil.

#### **ATTENTION :**

- Poussez toujours le sélecteur bien à fond sur le symbole voulu. Si vous faites marcher l'outil alors que le sélecteur se trouve à mi-chemin des deux symboles, vous risquez de l'endommager.
- N'activez le bouton qu'une fois l'outil parfaitement arrêté.

### **Limiteur de couple**

Le limiteur de couple se déclenche dès qu'un certain couple est atteint. Le moteur débraye, et dans ce cas, le foret cesse de tourner.

#### **ATTENTION :**

- Dès que le limiteur de couple se déclenche, arrêtez l'outil. Ceci permettra d'éviter toute usure prématurée de l'outil.
- Avec cet outil vous ne pourrez utiliser pas scies cloches. Ils auraient tendance à se bloquer, ce qui déclencherait constamment le limiteur de couple.

## **ASSEMBLAGE**

### **ATTENTION :**

- Assurez-vous toujours que l'outil est hors tension et débranché avant d'effectuer toute intervention sur l'outil.

### **Poignée latérale (poignée auxiliaire) (Fig. 5)**

#### **ATTENTION :**

- Pour garantir un travail en toute sécurité, utilisez toujours la poignée latérale.

Installez la poignée latérale de façon que les crans de la poignée s'insèrent entre les saillies du collet de l'outil. Puis, serrez la poignée en la tournant vers la droite sur la position voulue. Elle pivote sur 360°, ce qui permet de la fixer à n'importe quelle position.

### **Graisse de foret**

Avant de procéder, enduez la queue du foret d'une légère couche de graisse (environ 0,5 – 1 g).

Cette lubrification du porte-outil assurera un fonctionnement en douceur et une longue durée de service.

### **Installation ou retrait du foret**

Nettoyez la queue du foret et appliquez-lui de la graisse rose avant d'installer le foret. (Fig. 6)

Enfoncez le foret dans l'outil. Tournez le foret et enfoncez-le jusqu'au déclic. (Fig. 7)

Après le montage, exercez toujours une traction vigoureuse sur le foret pour vérifier qu'il soit correctement verrouillé.

Pour retirer le foret, tirez le cache à fond vers le bas et sortez le foret. (Fig. 8)

### Tige de profondeur (Fig. 9)

La tige de profondeur vous permet de percer des trous de longueur uniforme. Desserrez la poignée latérale et insérez la tige de profondeur dans l'orifice de la poignée latérale. Réglez la tige à la profondeur voulue puis serrez la poignée latérale.

NOTE :

- La tige de profondeur ne pourra pas être utilisée à l'endroit où elle bute sur le carter d'engrenage/carter moteur.

### Collecteur à poussières (Fig. 10)

Pour éviter que la poussière qui s'échappe du trou ne tombe sur vous lors d'un travail au plafond, utilisez le collecteur. Engager le collecteur sur le foret comme indiqué sur la **Fig. 10**. La taille de forets qu'il est possible de fixer au collecteur est comme suit.

	Diamètre de foret (mm)
Collecteur 5	6 – 14,5
Collecteur 9	12 – 16

## UTILISATION

### Perçage

ATTENTION :

- Il s'exerce brusquement une force de torsion considérable sur l'outil/la mèche au moment où l'orifice se perce, où il devient obstrué de copeaux et de particules, ou lorsque l'outil heurte les armatures métalliques du béton armé. En cours de perçage, toujours utiliser la poignée latérale (poignée auxiliaire) et tenir fermement l'outil à la fois avec la poignée latérale et avec la poignée révolver. Sinon, l'on risque de perdre le contrôle de l'outil et de se blesser gravement.

Lorsque vous percez dans le béton, le granite, etc., déplacez le sélecteur frappe et/ou rotation sur la position indiquée par le symbole  pour utiliser un mouvement de "rotation avec percussion".

Vous devez utiliser un foret à pointe de carbure de tungstène.

Posez la pointe du foret à l'emplacement du trou à percer et pressez sur la gâchette de l'interrupteur.

Ne forcez pas sur l'outil. Une pression légère vous donnera les meilleurs résultats. Maintenez bien l'outil en position et veillez qu'il ne dérape pas hors du trou.

N'augmentez pas la pression sur l'outil lorsque le trou est bouché par des copeaux ou des particules. Au contraire, laissez le moteur tourner au ralenti, puis retirez en partie le foret du trou. Si vous répétez cette opération plusieurs fois de suite, le trou se débouchera, et vous pourrez reprendre le perçage normalement.

NOTE :

- Lorsque l'outil fonctionne à vide, il se peut que le foret tourne de manière excentrique. L'outil se centrera lui-même lors de l'utilisation avec charge. La précision du perçage n'est donc pas affectée.

### Poire soufflante (accessoire en option) (Fig. 11)

Une fois le trou percé, utilisez la poire soufflante pour retirer la poussière du trou.

### Perçage du bois ou du métal (Fig. 12 et 13)

Utilisez l'ensemble mandrin en option. Lors de son installation, reportez-vous à "Installation ou retrait du foret", à la page précédente.

Saisissez l'anneau et tournez le manchon en sens inverse des aiguilles d'une montre pour ouvrir les mâchoires du mandrin. Placez le foret/l'embout dans le mandrin en l'enfonçant le plus loin possible. Saisissez fermement l'anneau et tournez le manchon en sens des aiguilles d'une montre pour serrer le mandrin.

Pour retirer le foret/l'embout, saisissez l'anneau et tournez le manchon en sens inverse des aiguilles d'une montre. Réglez le sélecteur de frappe et/ou rotation sur "rotation seulement".

Vous pouvez percer jusqu'à un diamètre de 13 mm dans le métal et de 24 mm dans le bois.

N'utilisez jamais la "rotation avec percussion" lorsque le porte-mandrin est engagé dans la machine, car vous pourriez endommager l'ensemble.

Par ailleurs, le verrouillage n'étant pas assuré, vous risquez de voir l'ensemble mandrin se détacher et tomber par terre.

ATTENTION :

- Une pression excessive sur l'outil n'accélère pas le perçage. Au contraire, elle risque d'endommager la pointe du foret, de réduire le rendement de l'outil et donc sa durée de service.
- Une force énorme s'exerce sur le foret et l'outil quand le premier émerge sur la face postérieure. Tenez votre outil fermement et faites bien attention dès que le foret commence à approcher de la face opposée du matériau que vous percez.
- Un foret coincé peut se retirer en plaçant l'inverseur sur la direction opposée. Il faut alors faire très attention car l'outil risque de reculer brusquement si vous ne le tenez pas fermement.
- Assurez toujours les petites pièces à percer à l'aide d'un étau ou d'un mode de fixation analogue.

### Perçage avec le trépan diamanté

Lors des opérations de perçage avec un trépan diamanté, placez toujours le levier de mode de fonctionnement sur la position  pour obtenir un mouvement de "rotation seulement".

ATTENTION :

- Si vous percez avec un trépan diamanté sur la position "rotation avec percussion", le trépan diamanté peut être endommagé.

## ENTRETIEN

ATTENTION :

- Assurez-vous toujours que l'outil est hors tension et débranchez avant d'y effectuer tout travail d'inspection ou d'entretien.

Pour maintenir la SÉCURITÉ et la FIABILITÉ du produit, les réparations, l'inspection et le remplacement des charbons, et tout autre travail d'entretien ou de réglage doivent être effectués dans un centre de service Makita agréé ou un centre de service de l'usine Makita, exclusivement avec des pièces de recharge Makita.

## **ACCESSOIRES**

### **ATTENTION :**

- Les accessoires ou pièces supplémentaires qui suivent sont recommandés pour l'utilisation avec l'outil Makita spécifié dans ce manuel. L'utilisation de tout autre accessoire ou pièce supplémentaire peut comporter un risque de blessure. Utilisez uniquement l'accessoire ou la pièce supplémentaire dans le but spécifié.

Pour obtenir plus de détails sur ces accessoires, contactez votre Centre d'Entretien local Makita

- Foret à pointe en carbure SDS plus
- Trépan
- Trépan diamanté
- Ensemble mandrin
- Mandrin S13
- Porte-mandrin
- Clé à mandrin S13
- Graisse de foret
- Poignée latérale
- Tige de profondeur
- Poire soufflante
- Collecteur à poussières
- Accessoire d'extraction de poussière
- Lunettes de sécurité
- Mallette de transport en plastique
- Mandrin auto-serrant

1	Elektronikschatzter	9	Festziehen	17	Loch der Griffbasis
2	Schalterarretierung	10	Innenverzahnung	18	Staubschutzkappe
3	Lampe	11	Außenverzahnung	19	Ausbläser
4	Drehrichtungsumschalter	12	Bohrerschaft	20	Schlüsselloses Bohrfutter
5	Betriebsartenschalter	13	Bohrerfett	21	Bohrfutteradapter
6	Griffbasis	14	Bohrer	22	Werkzeugverriegelung
7	Zusatzhandgriff	15	Werkzeugverriegelung	23	Klemmring
8	Lösen	16	Tiefenanschlag		

**TECHNISCHE DATEN**

Modell	HR1830/HR1830F
Bohrleistung	
Beton .....	18 mm
Bohrkronen .....	35 mm
Diamantbohrkrone (Trockentyp) .....	65 mm
Stahl .....	13 mm
Holz .....	24 mm
Leerlaufdrehzahl (min <sup>-1</sup> ) .....	0 – 1 500
Schlagzahl .....	0 – 5 000
Gesamtänge .....	279 mm
Nettogewicht .....	1,7 kg
Sicherheitsklasse .....	□ / II

- Wir behalten uns vor, Änderungen im Zuge der Entwicklung und des technischen Fortschritts ohne vorherige Ankündigung vorzunehmen.
- Hinweis: Die technischen Daten können von Land zu Land abweichen.

**Vorgesehene Verwendung**

Das Werkzeug ist für Schlagbohren und Bohren in Ziegel, Beton und Stein vorgesehen.  
Sie eignet sich auch für normales Bohren in Holz, Metall, Keramik und Kunststoff.

**Stromversorgung**

Die Maschine darf nur an die auf dem Typenschild angegebene Spannung angeschlossen werden und arbeitet nur mit Einphasen-Wechselspannung. Sie ist entsprechend den Europäischen Richtlinien doppelt schutzisoliert und kann daher auch an Steckdosen ohne Erdungskabel angeschlossen werden.

**Sicherheitshinweise**

Lesen und beachten Sie diese Hinweise, bevor Sie das Gerät benutzen.

**SPEZIELLE SICHERHEITSREGELN**

Lassen Sie sich NICHT durch Bequemlichkeit oder Vertrautheit mit dem Produkt (durch wiederholten Gebrauch erworben) von der strikten Einhaltung der Sicherheitsregeln für den Bohrhammer abhalten. Wenn Sie dieses Werkzeug auf unsichere oder unsachgemäße Weise benutzen, können Sie schwere Verletzungen erleiden.

1. Tragen Sie Gehörschützer. Lärmeinwirkung kann zu Gehörverlust führen.
2. Benutzen Sie die mit dem Werkzeug gelieferten Zusatzgriffe. Verlust der Kontrolle kann Verletzungen verursachen.

3. Halten Sie Elektrowerkzeuge nur an den isolierten Griffflächen, wenn Sie Arbeiten ausführen, bei denen die Gefahr besteht, dass verborgene Kabel oder das eigene Kabel kontaktiert werden. Bei Kontakt mit einem stromführenden Kabel werden die freiliegenden Metallteile des Werkzeugs ebenfalls stromführend, so dass der Benutzer einen elektrischen Schlag erleiden kann.
4. Tragen Sie Schutzhelm, Schutzbrille und/oder Gesichtsschutz. Eine gewöhnliche Brille oder Sonnenbrille ist KEIN Ersatz für eine Sicherheitsbrille. Das Tragen einer Staubmaske und dick gepolsterter Handschuhe ist ebenfalls zu empfehlen.
5. Vergewissern Sie sich vor der Arbeit, dass der Einsatz sicher montiert ist.
6. Das Werkzeug ist so ausgelegt, dass es bei normalem Betrieb Vibratonen erzeugt. Durch Lockerung von Schrauben kann es zu einem Ausfall oder Unfall kommen. Überprüfen Sie sorgfältig die Festigkeit der Schrauben vor der Arbeit.
7. Lassen Sie das Werkzeug bei niedrigen Temperaturen oder nach längerer Nichtbenutzung eine Zeit lang im Leerlauf warm laufen. Dadurch wird die Schmierung verbessert. Betrieb im kalten Zustand erschwert die Schlagbohrarbeit.
8. Achten Sie stets auf sicheren Stand. Vergewissern Sie sich bei Einsatz des Werkzeugs an hochgelegenen Arbeitsplätzen, dass sich keine Personen darunter aufhalten.
9. Halten Sie das Werkzeug mit beiden Händen fest.
10. Halten Sie die Hände von beweglichen Teilen fern.
11. Lassen Sie das Werkzeug nicht unbeaufsichtigt laufen. Benutzen Sie das Werkzeug nur mit Handhaltung.
12. Richten Sie das Werkzeug während des Betriebs nicht auf umstehende Personen. Der Einsatz könnte herausschnellen und schwere Verletzungen verursachen.
13. Vermeiden Sie eine Berührung des Bohrerlängssatzes oder der umliegenden Teile unmittelbar nach der Bearbeitung, weil die Teile noch sehr heiß sind und Hautverbrennungen verursachen können.

- 14. Manche Materialien können giftige Chemikalien enthalten. Treffen Sie Vorsichtsmaßnahmen, um das Einatmen von Arbeitsstaub und Hautkontakt zu verhüten. Befolgen Sie die Sicherheitsdaten des Materialherstellers.**

## **BEWAHREN SIE DIESE HINWEISE SORGFÄLTIG AUF.**

### **WARNING:**

**MISSBRAUCH oder Missachtung der Sicherheitsvorschriften in dieser Anleitung können schwere Verletzungen verursachen.**

## **FUNKTIONSBeschreibung**

### **VORSICHT:**

- Vergewissern Sie sich vor jeder Einstellung oder Funktionsprüfung der Maschine stets, dass sie ausgeschaltet und vom Stromnetz getrennt ist.

### **Schalterfunktion (Abb. 1)**

### **VORSICHT:**

- Vor dem Anschließen der Maschine an das Stromnetz stets überprüfen, ob der Elektronikschalter ordnungsgemäß funktioniert und beim Loslassen in die AUS-Stellung zurückkehrt.

Die Drehzahl erhöht sich durch verstärkte Druckausübung auf den Elektronikschalter. Zum Einschalten drücken Sie den Elektronikschalter. Zum Ausschalten lassen Sie den Schalter los. Für Dauerbetrieb drücken Sie den Elektronikschalter und gleichzeitig die Schalterarretierung. Zum Ausschalten des Dauerbetriebs den Elektronikschalter drücken und wieder loslassen.

### **Einschalten der Lampen (Abb. 2)**

#### **Nur für das Modell HR1830F**

### **VORSICHT:**

- Blicken Sie nicht direkt in das Licht oder die Lichtquelle.

Betätigen Sie den Ein-Aus-Schalter zum Einschalten der Lampe. Lassen Sie den Ein-Aus-Schalter zum Ausschalten der Lampe los.

### **HINWEIS:**

- Wischen Sie Schmutz auf der Linse der Lampe mit einem trockenen Tuch ab. Achten Sie sorgfältig darauf, dass Sie die Linse der Lampe nicht verkratzen, weil sich sonst die Lichtstärke verringert.

### **Drehrichtungsumschalter (Abb. 3)**

Dieses Werkzeug besitzt einen Drehrichtungsumschalter. Stellen Sie den Drehrichtungsumschaltthebel für Rechtsdrehung auf die Stellung  (Seite A) oder für Linksdrehung auf die Stellung  (Seite B).

### **VORSICHT:**

- Prüfen Sie stets die Drehrichtung, bevor Sie mit dem Bohren beginnen.
- Wechseln Sie niemals die Drehrichtung, bevor der Motor zum Stillstand gekommen ist. Andernfalls kann die Maschine beschädigt werden.
- Falls sich der Ein-Aus-Schalter nicht hineindrücken lässt, prüfen Sie, ob der Drehrichtungsumschalter vollständig auf der Stellung  (Seite A) oder  (Seite B) steht.

### **Wahl der Betriebsart (Abb. 4)**

Diese Maschine verfügt über einen Betriebsartenschalter, mit dem die jeweils gewünschte Betriebsart gewählt werden kann.

Für Bohren den Arretierknopf hineindrücken und den Drehknopf so drehen, dass der Pfeil am Drehknopf auf das entsprechende Symbol  am Werkzeuggehäuse zeigt.

Für Schlagbohren den Arretierknopf hineindrücken und den Drehknopf so drehen, dass der Pfeil am Drehknopf auf das entsprechende Symbol  am Werkzeuggehäuse zeigt.

### **VORSICHT:**

- Den Betriebsartenschalter stets bis zum Anschlag auf das Symbol der gewünschten Betriebsart drehen. Durch den Betrieb in einer Zwischenstellung des Schalters kann die Maschine beschädigt werden.
- Betätigen Sie den Drehknopf erst, nachdem das Werkzeug völlig zum Stillstand gekommen ist.

### **Drehmomentbegrenzung**

Die Rutschkupplung der Maschine begrenzt das Drehmoment auf einen werkseitig eingestellten Maximalwert. Bei Auslösen trennt die Rutschkupplung den Antrieb von der Bohrspindel und das Einsatzwerkzeug kommt zum Stillstand.

### **VORSICHT:**

- Bei Auslösen der Rutschkupplung Maschine sofort abschalten, um frühzeitigen Verschleiß zu vermeiden.
- Lochsägen sind für den Einsatz in dieser Maschine nicht geeignet, da diese Einsatzwerkzeuge zu hohe Drehmomente abverlangen.

### **MONTAGE**

### **VORSICHT:**

- Vergewissern Sie sich vor der Ausführung von Arbeiten an der Maschine stets, dass sie ausgeschaltet und vom Stromnetz getrennt ist.

### **Zusatzhandgriff (Abb. 5)**

### **VORSICHT:**

- Zum Erhalt der Betriebssicherheit ist der Seitengriff beim Hammerbohrbetrieb stets zu verwenden.

Den Griff in der gewünschten Arbeitsposition mit der Innenverzahnung auf die Außenverzahnung des Maschinengehäuses stecken und durch Rechtsdrehung des Griffstücks festziehen. Der Zusatzhandgriff kann um 360° geschwenkt und in jeder beliebigen Stellung arriert werden.

### **Bohrerfett**

Den Aufnahmeschaft vor dem Einsetzen in das Gerät säubern und anschließend mit Bohrerfett schmieren (ca. 0,5 – 1,0 g).

Dies gewährleistet eine einwandfreie Funktion der Werkzeugaufnahme und einen minimalen Verschleiß des Aufnahmeschaftes.

## **Montage und Demontage des Bohrers**

Den Bohrschaft vor der Montage des Bohrers reinigen und mit dem mitgelieferten Bohrer-/Meißelfett schmieren. (**Abb. 6**)

Bohrer drehend in die Werkzeugaufnahme einführen und einschieben, bis es einrastet. (**Abb. 7**)

Prüfen Sie nach jedem Montagevorgang den sicheren Sitz des Bohrers durch Zugversuch.

Zur Demontage des Bohrers die Werkzeugverriegelung bis zum Anschlag in Richtung Maschinengehäuse ziehen und der Bohrer entnehmen. (**Abb. 8**)

## **Tiefenanschlag (Abb. 9)**

Die Bohrtiefe kann über den Tiefenanschlag eingestellt werden. Dazu lösen Sie den Zusatzhandgriff und führen den Tiefenanschlag in die Bohrung des Zusatzhandgriffes ein. Stellen Sie den Tiefenanschlag auf die gewünschte Bohrtiefe und ziehen anschließend den Zusatzhandgriff wieder fest.

HINWEIS:

- Bei Positionierung des Tiefenanschlages gegen das Getriebegehäuse kann dieser nicht verwendet werden.

## **Staubschutzkappe (Abb. 10)**

Bei Überkopfarbeiten die Staubschutzkappe verwenden, um zu verhindern, daß Staub auf den Bedienenden und die Werkzeugaufnahme fällt. Die Staubschutzkappe, wie in **Abb. 10** gezeigt, auf dem Bohrer befestigen. Die Staubschutzkappe kann für folgende Bohrergrößen verwendet werden.

	Bohrerdurchmesser
Staubschutzkappe 5	6 – 14,5 mm
Staubschutzkappe 9	12 – 16 mm

## **BETRIEB**

### **Hammerbohren**

VORSICHT:

- Beim Bohren in eisenbewehrtem Beton kann der Bohrer blockieren und so die Rutschkupplung der Maschine auslösen. Achten Sie daher auf sicheren Stand und benutzen Sie immer den Seitengriff, um die hohen Rückdrehmomente aufzufangen.

Drehen Sie den Betriebsart-Umschaltknopf zum Bohren in Beton, Granit usw. auf die Position des Symbols , um die Betriebsart "Schlagbohren" zu verwenden.

Verwenden Sie unbedingt einen Bohrer mit Hartmetallspitze.

Den Bohrer erst an die gewünschte Position setzen und den Bohrvorgang dann durch Drücken des Elektronikschalters beginnen.

Das Gerät im rechten Winkel zur Werkstückoberfläche sicher führen, um ein Abrutschen des Bohrers zu verhindern. Während des Bohrbetriebs nur den erforderlichen Gegendruck halten, der unmittelbar der Schlagenergie des Gerätes entgegenwirkt.

Sollte die Bohrmehlabfuhr (z. B. durch feuchtes Gestein) gestört sein, ziehen Sie den Bohrer aus der Bohrung heraus und entfernen Sie das Bohrmehl aus der Bohrung bzw. den Spiralnuten des Bohrers.

HINWEIS:

- Es kann zu einer Rundlaufabweichung in der Boherdehnung kommen, wenn das Werkzeug mit Nulllast betrieben wird. Während des Betriebs zentriert sich das Werkzeug automatisch. Dies hat keinen Einfluss auf die Bohrgenauigkeit.

## **Ausbläser (Sonderzubehör) (Abb. 11)**

Blasen Sie den Staub nach dem Bohren des Lochs mit einem Ausbläser aus dem Loch.

## **Bohren in Holz oder Metall (Abb. 12 u. 13)**

Verwenden Sie den gesonderten Bohrfuttersatz. Nehmen Sie zur Montage auf den Abschnitt "Montage und Demontage des Bohrers" auf der vorhergehenden Seite Bezug.

Halten Sie den Klemmring fest, und drehen Sie die Werkzeugaufnahme entgegen dem Uhrzeigersinn, um die Bohrfutterbacken zu öffnen. Führen Sie das Einsatzwerkzeug bis zum Anschlag in das Spannfutter ein. Halten Sie den Klemmring fest, und drehen Sie die Werkzeugaufnahme im Uhrzeigersinn, um das Bohrfutter festzuziehen.

Zum Entfernen des Einsatzwerkzeugs halten Sie den Klemmring und drehen die Werkzeugaufnahme entgegen dem Uhrzeigersinn. Stellen Sie den Betriebsartschalter auf die Position "Bohren".

Sie können Löcher von bis zu 13 mm Durchmesser in Metall und von bis zu 24 mm Durchmesser in Holz bohren.

Bei montiertem Bohrfutteradapter mit dem Bohrfutter darf keinesfalls die Betriebsart "Schlagbohren" gewählt werden. Bohrfutter und Bohrfutteradapter können andernfalls beschädigt werden bzw. das Bohrfutter kann sich bei Linkslauf öffnen.

VORSICHT:

- Ein zu starker Druck auf die Maschine bewirkt keine Beschleunigung der Bohrleistung. Ein zu hoher Schnittdruck führt zu einer Beschädigung der Bohrspitze und damit zu Verringerung der Boherstandzeit und Überanspruchung der Maschine.
- Beim Austritt des Bohrers aus dem Werkstück wirkt ein hohes Rückdrehmoment auf die Maschine. Deshalb die Maschine gut festhalten und den Vorschub verringern, wenn der Bohrer durch das Werkstück dringt.
- Ein festsitzender Bohrer lässt sich durch Umschalten der Drehrichtung auf Linkslauf wieder herausdrehen. Die Maschine ist gut festzuhalten, da im Linkslauf ein hohes Rückdrehmoment auf die Maschine auftaucht.
- Kleine Werkstücke stets in einem Schraubstock einspannen oder mit einer Schraubzwinge sichern.

## **Bohren mit Diamantbohrkrone**

Stellen Sie den Betriebsartumschalter beim Bohren mit Diamantbohrkrone immer auf die Position  für "Bohren".

VORSICHT:

- Werden Arbeiten mit der Diamantbohrkrone in der Betriebsart "Schlagbohren" ausgeführt, kann die Diamantbohrkrone beschädigt werden.

## **WARTUNG**

### **VORSICHT:**

- Denken Sie vor der Durchführung von Überprüfungen oder Wartungsarbeiten stets daran, die Maschine auszuschalten und vom Stromnetz zu trennen.

Um die SICHERHEIT und ZUVERLÄSSIGKEIT dieses Produkts aufrechtzuerhalten, sollten Reparaturen, Überprüfung und Austausch der Kohlebürsten und andere Wartungs- oder Einstellarbeiten nur von Makita-Vertragswerkstätten oder Makita-Kundendienstzentren unter ausschließlicher Verwendung von Makita-Originalersatzteilen ausgeführt werden.

## **ZUBEHÖR**

### **VORSICHT:**

- Die folgenden Zubehörteile oder Vorrichtungen werden für den Einsatz mit der in dieser Anleitung beschriebenen Makita-Maschine empfohlen. Die Verwendung anderer Zubehörteile oder Vorrichtungen kann eine Verletzungsgefahr darstellen. Verwenden Sie Zubehörteile oder Vorrichtungen nur für ihren vorgesehenen Zweck.

Wenn Sie weitere Einzelheiten bezüglich dieser Zubehörteile benötigen, wenden Sie sich bitte an Ihre Makita-Kundendienststelle.

- SDS Plus Einsatzwerkzeug mit Hartmetallspitze
- Bohrkrone
- Diamantkernbohrer
- Bohrfuttersatz
- Bohrfutter S13
- Bohrfutteradapter
- Bohrfutterschlüssel S13
- Bohrerfett
- Zusatzhandgriff
- Tiefenanschlag
- Ausbläser
- Staubschutzkappe
- Absaugset
- Schutzbrille
- Transportkoffer
- Schlüssellooses Bohrfutter

**Visione generale**

1	Interruttore a grilletto	8	Per allentare	16	Asta di profondità
2	Bottone di bloccaggio	9	Per stringere	17	Foro base impugnatura
3	Lampadina	10	Dente	18	Scodellino della polvere
4	Leva di inversione	11	Sporgenze	19	Soffietto
5	Manopola di cambiamento modo di funzionamento	12	Codolo	20	Mandriño trapano senza chiave
6	Base manico	13	Grasso punta	21	Adattatore mandrino
7	Manico laterale	14	Punta	22	Manicotto
		15	Coperchio mandrino	23	Anello

**DATI TECNICI**

<b>Modello</b>	<b>HR1830/HR1830F</b>
<b>Capacità</b>	
Cemento .....	18 mm
Punta a corona .....	35 mm
Corona diamantata (tipo a secco) .....	65 mm
Acciaio .....	13 mm
Legno.....	24 mm
Velocità a vuoto (min <sup>-1</sup> ) .....	0 - 1.500
Colpi al minuto .....	0 - 5.000
Lunghezza totale .....	279 mm
Peso netto.....	1,7 kg
Classe di sicurezza .....	II

- Per il nostro programma di ricerca e sviluppo continui, i dati tecnici sono soggetti a modifiche senza preavviso.
- Nota: I dati tecnici potrebbero differire a seconda del paese di destinazione del modello.

**Utilizzo previsto**

L'utensile va usato per la foratura con martellamento e per la foratura dei mattoni, cemento e pietre.  
Esso è anche utilizzabile per la foratura senza impatto del legno, metallo, ceramica e plastica.

**Alimentazione**

L'utensile deve essere collegato ad una presa di corrente con la stessa tensione indicata sulla targhetta del nome, e può funzionare soltanto con la corrente alternata monofase. Esso ha un doppio isolamento in osservanza alle norme europee, per cui può essere usato con le prese di corrente sprovviste della messa a terra.

**Consigli per la sicurezza**

Per la vostra sicurezza, riferitevi alle accluse istruzioni per la sicurezza.

**SPECIFICHE REGOLE DI SICUREZZA**

NON lasciare che la comodità o la familiarità con il prodotto (acquisita con l'uso ripetuto) sostituiscano la stretta osservanza delle norme di sicurezza per il martello rotativo. Se si usa questo utensile in modo insicuro sbagliato, c'è pericolo di serie lesioni personali.

1. **Indossare le protezioni delle orecchie.** Il rumore può causare la perdita dell'udito.
2. **Usare i manici ausiliari in dotazione all'utensile.** La perdita di controllo può causare lesioni personali.
3. **Tenere gli utensili elettrici per le superfici di presa isolate quando si eseguono operazioni in cui l'utensile da taglio potrebbe fare contatto con fili elettrici nascosti o con il suo stesso cavo di alimentazione.** Il contatto con un filo elettrico "sotto tensione" mette "sotto tensione" le parti metalliche esposte dando una scossa all'operatore.

4. **Indossare un cappello duro (casco di sicurezza), occhiali di protezione e/o una visiera.** I comuni occhiali e gli occhiali da sole NON sono occhiali di protezione. Si raccomanda anche in modo particolare di indossare una mascherina antipolvere e guanti imbottiti.
5. **Controllare che la punta sia fissata saldamente prima di cominciare il lavoro.**
6. **L'utensile produce normalmente delle vibrazioni durante il lavoro.** Le viti potrebbero facilmente allentarsi, causando un guasto o un incidente. Controllare con cura che le viti siano strette saldamente prima di cominciare il lavoro.
7. **Se fa freddo, oppure se non è stato usato per un lungo periodo di tempo, far scaldare l'utensile facendolo funzionare per qualche tempo a vuoto.** Ciò scioglie il lubrificante. L'operazione di martellamento diventa difficile se l'utensile non è riscaldato sufficientemente.
8. **I piedi devono sempre essere appoggiati saldamente.**  
Accertarsi che non ci sia nessuno sotto quando si usa l'utensile in un posto alto.
9. **Tenere saldamente l'utensile con entrambe le mani.**
10. **Non posare l'utensile lasciandolo funzionare.**
11. **Far funzionare l'utensile soltanto tenendolo in mano.**
12. **Non puntare l'utensile sulle persone nell'area in cui viene usato.** La punta potrebbe essere espulsa causando lesioni serie.
13. **Non toccare la punta o le parti vicine alla punta immediatamente dopo l'utilizzo dell'utensile.** Esse potrebbero essere estremamente calde e causare bruciature.
14. **Alcuni materiali contengono sostanze chimiche che potrebbero essere tossiche.** Fare attenzione per evitarne l'inalazione o il contatto con la pelle. Osservare i dati per la sicurezza forniti dal produttore del materiale.

**CONSERVARE QUESTE ISTRUZIONI.****AVVERTIMENTO:**

L'utilizzo SBAGLIATO o la mancata osservanza delle norme di sicurezza di questo manuale di istruzioni potrebbero causare lesioni serie.

## DESCRIZIONE DELL'UTILIZZO

### ATTENZIONE:

- Accertarsi sempre che l'utensile sia spento e non collegato alla presa di corrente prima di regolarlo o di controllarne il funzionamento.

### Funzionamento dell'interruttore a grilletto (Fig. 1)

#### ATTENZIONE:

- Prima di collegare l'utensile alla presa di corrente, accertarsi sempre che l'interruttore a grilletto funzioni correttamente e torni sulla posizione "OFF" quando viene rilasciato.

Per avviare l'utensile, schiacciare semplicemente l'interruttore a grilletto. La velocità dell'utensile aumenta con l'aumentare della pressione sull'interruttore a grilletto. Rilasciare l'interruttore a grilletto per arrestare l'utensile. Per il funzionamento continuo, schiacciare l'interruttore a grilletto e spingere dentro il bottone di bloccaggio. Per arrestare l'utensile dalla posizione di bloccaggio, schiacciare completamente l'interruttore a grilletto e rilasciarlo.

### Accensione delle lampadine (Fig. 2)

#### Soltanto per il modello HR1830F

#### ATTENZIONE:

- Non guardare la luce o guardare direttamente la fonte di luce.

Per accendere la lampadina, schiacciare il grilletto. Rilasciare il grilletto per spegnerla.

#### NOTA:

- Usare un panno asciutto per togliere lo sporco dalla lente della lampadina. Fare attenzione a non graffiare la lente della lampadina, perché ciò potrebbe ridurre l'illuminazione.

### Funzionamento della leva di inversione (Fig. 3)

Questo utensile è dotato di un interruttore di inversione che consente di invertire il senso di rotazione. Portare la leva dell'interruttore di inversione in posizione  (lato A) per la rotazione in senso orario, o in posizione  (lato B) per la rotazione in senso antiorario.

#### ATTENZIONE:

- Controllare sempre la direzione di rotazione prima di far funzionare l'utensile.
- Usare la leva di inversione soltanto dopo che l'utensile si è arrestato completamente. Se si cambia la direzione di rotazione prima del suo arresto, si potrebbe danneggiarlo.
- Se l'interruttore non può essere premuto, accertarsi che l'interruttore di inversione si trovi completamente sulla posizione  (lato A) o  (lato B).

### Selezione della modalità di funzionamento (Fig. 4)

Questo utensile impiega una manopola di cambiamento del modo di funzionamento. Selezionate uno dei due modi più adatto al lavoro usando questa manopola.

Per la rotazione soltanto, schiacciare il bottone di bloccaggio e girare la manopola in modo che la freccia sulla manopola sia rivolta sul simbolo  sul corpo dell'utensile. Per la rotazione con martellamento, schiacciare il bottone di bloccaggio e girare la manopola in modo che la freccia sulla manopola sia rivolta sul simbolo  sul corpo dell'utensile.

### ATTENZIONE:

- Girate sempre completamente la manopola sul simbolo del modo desiderato. Se si fa funzionare l'utensile con la manopola posizionata in un punto tra i due simboli, lo si può danneggiare.
- Usare la manopola dopo che l'utensile si è fermato completamente.

### Limitatore di coppia

Il limitatore di coppia si attiva quando viene raggiunto un certo livello di coppia e il motore si disinnesta dall'albero motore. La punta smette allora di girare.

#### ATTENZIONE:

- Non appena il limitatore di coppia si attiva, arrestate immediatamente l'utensile. Ciò ne previene l'usura prematura.
- Con questo utensile non si possono usare seghes frontali a corona perché tendono a contrarsi o a penetrare facilmente nel foro causando la frequente attivazione del limitatore di coppia.

## MONTAGGIO

#### ATTENZIONE:

- Accertarsi sempre che l'utensile sia spento e staccato dalla presa di corrente prima di un qualsiasi intervento sull'utensile.

### Manico laterale (manico ausiliario) (Fig. 5)

#### ATTENZIONE:

- Usare sempre il manico laterale per garantire la sicurezza operativa.

Installare il manico laterale in modo che il dente del manico entri tra le sporgenze sul tamburo dell'utensile. Stringere poi il manico girandolo in senso orario sul punto desiderato. Esso può essere spostato di 360°, in modo da poter essere fissato in qualsiasi posizione.

### Grasso della punta

Spalmate un codolo quantità di grasso (0,5 – 1,0 g circa) sulla testa del gambo della punta prima di cominciare il lavoro.

Questa lubrificazione ne assicura il movimento scorrevole e la lunga durata di servizio.

### Installazione o rimozione della punta

Pulire il codolo e applicare il grasso per punte di installarla. (Fig. 6)

Inserire la punta nell'utensile. Girare la punta e spingerla finché non viene agganciata. (Fig. 7)

Dopo l'installazione, accertarsi sempre che la punta sia fissata saldamente in posizione provando a tirarla fuori.

Per togliere la punta, abbassare completamente il coperchio del mandrino e tirare fuori la punta. (Fig. 8)

### Asta di profondità (Fig. 9)

Il asta di profondità è comodo per trapanare i fori a profondità uniformi. Allentare il manico laterale e inserire il asta di profondità nel foro del manico laterale. Regolare il asta di profondità alla profondità desiderata, e stringere il manico laterale.

#### NOTA:

- Il asta di profondità non può essere usata alla posizione dove sbatte contro l'alloggiamento dell'ingranaglio.

## **Scodellino della polvere (Fig. 10)**

Usate lo scodellino della polvere per evitare che la polvere cada sull'utensile o su voi stessi quando trapanate un punto sopra la testa. Attaccate lo scodellino della polvere alla punta, come mostrato nella **Fig. 10**. Le dimensioni delle punte a cui si possono attaccare gli scodellini sono come segue.

	Diametro punta (mm)
Scodellino 5	6 – 14,5
Scodellino 9	12 – 16

## **FUNZIONAMENTO**

### **Perforazione**

#### **ATTENZIONE:**

- Al momento della trapanazione del foro, sull'utensile/punta viene esercitata una improvvisa e tremenda forza torcente quando il foro diventa intasato di bave e particelle, oppure quando sbatte contro le barre di rinfreno incastrate nel cemento armato. Usate sempre l'impugnatura laterale (manico ausiliario), tenete saldamente l'utensile per entrambe le impugnature laterali e cambiate manico durante l'uso. Se non fate ciò, potrete perdere il controllo dell'utensile con pericolo di ferite gravi.

Per forare il cemento, granito, ecc., spostare la manopola di cambiamento modo di funzionamento sulla posizione del simbolo  per usare il modo di "rotazione con martellamento".

Piazzate la punta nel punto desiderato per il foro poi premete il grilletto.

Non forzate l'utensile. Una leggera pressione dà i migliori risultati. Mantenete l'utensile in posizione ed evitate che scivoli via dal foro.

Non esercitare ulteriori pressioni se il foro diventa intasato di schegge o particelle. Fate invece girare l'utensile alla velocità del minimo ed estraetevi parzialmente la punta dal foro. Ripetendo ciò diverse volte, il foro si pulisce e potete continuare la normale foratura.

#### **NOTA:**

- Durante il funzionamento senza carico dell'utensile, si potrebbe verificare l'eccentricità nella rotazione della punta. L'utensile si centra automaticamente durante il funzionamento. Ciò non ha alcun effetto sulla precisione della foratura.

### **Soffietto (accessorio opzionale)**

Dopo la foratura, usare il soffietto per togliere la polvere dal foro.

### **Foratura del legno o metallo (Fig. 12 e 13)**

Usare il gruppo mandrino trapano opzionale. Per installarlo, riferirsi a "Installazione o rimozione della punta" della pagina precedente.

Tenere fermo l'anello e girare il manicotto in senso antiorario per aprire le ganasce del portapunta. Inserire la punta nel portapunta finché non può andare più oltre. Tenere saldamente l'anello e girare il manicotto in senso orario per stringere il portapunta.

Per rimuovere la punta, tenere fermo l'anello e girare il manicotto in senso antiorario. Posizionare la manopola di cambiamento modo di funzionamento su "solo rotazione".

Si può trapanare il metallo di un massimo di 13 mm di spessore e il legno di un massimo di 24 mm di spessore.

Non si deve mai usare la "rotazione con percussione" quando il gruppo del mandrino di perforazione è installato sull'utensile, perché altrimenti lo si può danneggiare. Inoltre, quando si inverte la rotazione dell'utensile, il mandrino di perforazione si può staccare.

#### **ATTENZIONE:**

- Una pressione eccessiva sull'utensile non permette una lavorazione più veloce. Infatti questa eccessiva pressione servirà solo a danneggiare la punta, a diminuire le possibilità di lavorazione e aiuterà a danneggiare l'utensile più in fretta.
- Al momento dell'uscita dal foro sulla punta viene esercitata una forza tremenda. Tenere l'utensile ben fermo e fare attenzione al momento in cui la punta comincia ad uscire dall'altra parte del foro.
- Una punta che si è bloccata può essere liberata inserendo il moto inverso dell'utensile. Anche in questo caso, l'utensile torna indietro di colpo se non lo si tiene ben fermo.
- Sempre fissare pezzi piccoli su morse oppure altri strumenti di fissaggio.

### **Foratura con la corona diamantata**

Per le operazioni di foratura con la corona diamantata, regolare sempre la leva di cambio sulla posizione  per la "rotazione soltanto".

#### **ATTENZIONE:**

- Se si usa la corona diamantata nel modo di "rotazione con percussione", si potrebbe danneggiare la corona.

## **MANUTENZIONE**

#### **ATTENZIONE:**

- Accertarsi sempre che l'utensile sia spento e staccato dalla presa di corrente prima di qualsiasi intervento di ispezione e manutenzione.

Per la sicurezza, l'affidabilità e le riparazioni del prodotto, l'ispezione o la riparazione delle spazzole deve essere eseguita da un Centro Assistenza Makita autorizzato con ricambi Makita originali.

## **ACCESSORI**

#### **ATTENZIONE:**

- In questo manuale si consiglia di usare questi accessori o ricambi Makita. L'impiego di altri accessori o ricambi potrebbe costituire un pericolo di lesioni. Usare esclusivamente gli accessori o ricambi per il loro scopo specificato.

Per maggiori dettagli riguardo a questi accessori, rivolgerti a un centro di assistenza Makita

- Punta SDS Plus con riporto al carburo di tungsteno
- Punta a corona
- Punta a corona in diamante
- Gruppo mandrino trapano
- Mandrino trapano S13
- Adattatore mandrino
- Chiave mandrino S13
- Grasso punta
- Manico laterale
- Asta di profondità
- Soffietto
- Scodellino della polvere
- Accessorio estrattore polvere
- Occhiali di protezione
- Custodia di trasporto in plastica
- Mandrino trapano senza chiave

# NEDERLANDS

## Verklaring van algemene gegevens

1	Trekschakelaar	9	Vastzetten	17	Gat in handgreepvoet
2	Vastzetknop	10	Tanden	18	Stofvanger
3	Lamp	11	Nokken	19	Blaasbalgje
4	Omkeerschakelaar	12	Boorschacht	20	Sleutelloze boorkop
5	Omschakelknop	13	Boorvet	21	Boorkop-adapter
6	Handgreepvoet	14	Boor	22	Bus
7	Zijhandgreep	15	BoorkopdekSEL	23	Ring
8	Losdraaien	16	Diepteaanslag		

## TECHNISCHE GEGEVENS

Model HR1830/HR1830F

Vermogen

Beton .....	18 mm
Kroonboor .....	35 mm
Diamant kroonboor (droog type) .....	65 mm
Staal.....	13 mm
Hout .....	24 mm
Nullastoorental (min <sup>-1</sup> ) .....	0 – 1 500
Aantal slagen/minuut .....	0 – 5 000
Totale lengte .....	279 mm
Netto gewicht .....	1,7 kg
Veiligheidsklasse .....	□ /II

- In verband met ononderbroken research en ontwikkeling behouden wij ons het recht voor bovenstaande technische gegevens te wijzigen zonder voorafgaande kennisgeving.
- Opmerking: De technische gegevens kunnen van land tot land verschillen.

## Doeleinden van gebruik

Het gereedschap is bedoeld voor hamerboren en boren in baksteen, beton en steen.

Het is ook geschikt voor boren zonder slag in hout, metaal, keramisch materiaal en kunststof.

## Stroomvoorziening

Het gereedschap mag alleen worden aangesloten op een stroombron van hetzelfde voltage als aangegeven op de naamplaat, en kan alleen op enkel-fase wisselstroom worden gebruikt. Het gereedschap is dubbel-geïsoleerd volgens de Europese standaard en kan derhalve ook op een niet-geaard stopcontact worden aangesloten.

## Veiligheidswensen

Voor uw veiligheid dient u de bijgevoegde Veiligheidsvoorschriften nauwkeurig op te volgen.

## AANVULLENDE VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN

Laat u NIET misleiden door een vals gevoel van comfort en bekendheid met het gereedschap (na veelvuldig gebruik) en neem alle veiligheidsvoorschriften van de boorhamer altijd strikt in acht. Bij onveilig of verkeerd gebruik van het gereedschap, bestaat de kans op ernstig persoonlijk letsel.

- Draag gehoorbescherming. Blootstelling aan harde geluiden kan leiden tot gehoorbeschadiging.
- Gebruik de hulphandgrepen die bij het gereedschap worden geleverd. Als u de controle over het gereedschap verliest, kan dit leiden tot ernstig persoonlijk letsel.

- Houd elektrisch gereedschap vast aan het geïsoleerde oppervlak van de handgrepen wanneer u werkt op plaatsen waar het zaaggereedschap met verborgen bedrading of zijn eigen snoer in aanraking kan komen. Door contact met onder spanning staande draden, zullen de niet-geïsoleerde metalen delen van het gereedschap onder spanning komen te staan zodat de gebruiker een elektrische schok kan krijgen.
- Draag een veiligheidshelm, veiligheidsbril en/of gezichtsbescherming. Een gewone bril of een zonnebril is GEEN veiligheidsbril. Het wordt tevens sterk aanbevolen een stofmasker en dik gevoerde handschoenen te dragen.
- Controleer dat het bit stevig op zijn plaats is vastgezet voordat u het gereedschap gebruikt.
- Bij normale bediening behoort het gereedschap te trillen. De schroeven kunnen gemakkelijk losraken, waardoor een defect of ongeluk kan ontstaan. Controleer of de schroeven goed zijn aangedraaid, alvorens het gereedschap te gebruiken.
- In koude weersomstandigheden of wanneer het gereedschap gedurende een lange tijd niet is gebruikt, laat u het gereedschap eerst opwarmen door het onbelast te laten werken. Hierdoor zal de smering worden verbeterd. Zonder degelijk opwarmen, zal de hamerwerking moeilijk zijn.
- Zorg er altijd voor dat u stevig staat. Zorg ervoor dat er niemand zich onder u bevindt wanneer u het gereedschap op een hoge plaats gebruikt.
- Houd het gereedschap met beide handen stevig vast.
- Houd uw handen uit de buurt van bewegende delen.
- Laat het gereedschap niet ingeschakeld liggen. Bedien het gereedschap alleen wanneer u het vasthoudt.
- Richt het gereedschap niet op iemand in de buurt terwijl het is ingeschakeld. Het bit zou eruit kunnen vliegen en iemand ernstig verwonden.
- Raak het bit en onderdelen in de buurt van het bit niet onmiddellijk na gebruik aan. Zij kunnen bijzonder heet zijn en brandwonden op uw huid veroorzaken.
- Sommige materialen bevatten chemische stoffen die giftig kunnen zijn. Neem de nodige voorzorgsmaatregelen tegen inademing van stof en contact met de huid. Volg de veiligheidsinstructies van de leverancier van het materiaal op.

**BEWAAR DEZE VOORSCHRIFTEN.**

## WAARSCHUWING:

**VERKEERD GEBRUIK** of het niet naleven van de veiligheidsvoorschriften in deze gebruiksaanwijzing kan leiden tot ernstige verwondingen.

## GEBRUIK VAN HET GEREEDSCHAP

### LET OP:

- Zorg altijd dat het gereedschap is uitgeschakeld en de stekker ervan uit het stopcontact is verwijderd voordat u begint met afstelling of onderhoud van het gereedschap.

### Werking van de trekschakelaar (Fig. 1)

#### LET OP:

- Alvorens de machine op een stopcontact aan te sluiten, moet u altijd controleren of de trekschakelaar juist werkt en bij het losslaten naar de "OFF" positie terugkeert.

Om de machine te starten, drukt u gewoon de trekschakelaar in. Hoe dieper de trekschakelaar wordt ingedrukt, hoe sneller de machine draait. Om de machine uit te schakelen, de trekschakelaar losslaten. Voor continuë werking, drukt u de trekschakelaar in en dan drukt u de vastzetknop in. Om de machine vanuit deze vergrendelde stand te stoppen, de trekschakelaar volledig indrukken en deze daarna losslaten.

### Aanzetten van de lampen (Fig. 2)

#### Alleen voor Model HR1830F

#### LET OP:

- Kijk niet direct in het licht of de lichtbron.

Druk de trekker in om de lamp aan te zetten. Laat de trekker los om de lamp uit te doen.

#### OPMERKING:

- Gebruik een droge doek om vuil op de lamplens eraf te vegen. Let op dat u geen krassen maakt op de lamplens, aangezien de verlichtingssterkte daardoor zal verminderen.

### Werking van de omkeerschakelaar (Fig. 3)

Die gereedschap heeft een omkeerschakelaar voor het veranderen van de draairichting. Beweeg de omkeerschakelaar naar de positie  (kant A) voor rechtse draairichting, of naar de positie  (kant B) voor linkse draairichting.

#### LET OP:

- Controleer altijd de draairichting alvorens de machine te gebruiken.
- Gebruik de omkeerschakelaar alleen nadat de machine volledig tot stilstand is gekomen. Indien u de draairichting verandert voordat de machine is gestopt, kan de machine beschadigd raken.
- Als de trekschakelaar niet kan worden ingeknepen, controleert u dat de omkeerschakelaar helemaal naar de positie  (kant A) of naar de positie  (kant B) is gezet.

## Kiezen van de bedieningsfunctie (Fig. 4)

Dit gereedschap heeft een omschakelknop. Gebruik deze knop voor het kiezen van een van de twee bedieningsfuncties die geschikt is voor uw werk.

Voor gewoon boren drukt u de vastzetknop in en draait u de knop zodat de pijl op de knop in de richting van de  symbool op de behuizing van het gereedschap wijst.

Voor hamerboren drukt u de vastzetknop in en draait u de knop zodat de pijl op de knop in de richting van de  symbool op de behuizing van het gereedschap wijst.

#### LET OP:

- Set de knop altijd volledig op het gewenste symbool. Indien u het gereedschap gebruikt met de knop halverwege tussen de twee symbolen geplaatst, kan het gereedschap beschadigd raken.
- Bedien de knop pas nadat het gereedschap volledig tot stilstand is gekomen.

## Koppelbegrenzer

De koppelbegrenzer treedt in werking wanneer de motor een bepaald koppel bereikt. De motor wordt dan ontkopeld van de uitgangsstroom. Wanneer dit gebeurt, zal de boor ophouden met draaien.

#### LET OP:

- Schakel het gereedschap onmiddellijk uit wanneer de koppelbegrenzer in werking treedt. Hierdoor helpt u vroegtijdige slijtage van het gereedschap voorkomen.
- Gatenzagen kunnen met dit gereedschap niet worden gebruikt. Deze lopen of klemmen gemakkelijk vast in het boorgat, zodat de koppelbegrenzer te vaak in werking zal worden gesteld.

## INEENZETTEN

#### LET OP:

- Zorg altijd dat het gereedschap is uitgeschakeld en de stekker ervan uit het stopcontact is verwijderd alvorens enig werk aan het gereedschap uit te voeren.

## Zijhandgreep (hulphandgreep) (Fig. 5)

#### LET OP:

- Gebruik altijd de zijhandgreep om een veilige bediening te verzekeren.

Installeer de zijhandgreep zodanig dat de tanden op de greep tussen de nokken op het huis van de machine komen te zitten. Zet dan de handgreep vast door deze in de gewenste positie naar rechts te draaien. De handgreep kan 360° worden verdraaid zodat u deze in elke gewenste positie kunt vastzetten.

## Boorvet

Voordat u de boor aanbrengt, smeert een beetje vet (ca. 0,5 tot 1,0 gram) op de kop van de boorschacht.

Met een ingevette boorkop zal het gereedschap beter werken en langer meegaan.

## Aanbrengen of verwijderen van de boor

Reinig de boorschacht en smeert er boorvet op alvorens de boor te installeren. (Fig. 6)

Steek de boor in de machine. Draai de boor en duw deze naar binnen tot zij vergrendelt. (Fig. 7)

Nadat de boor is geïnstalleerd, moet u altijd controleren of de boor goed vastzit door te proberen hem eruit te trekken.

Om de boor te verwijderen, trekt u het boorkopdeksel helemaal omlaag en dan trekt u de boor eruit. (Fig. 8)

## Diepteaanslag (Fig. 9)

De diepteaanslag is handig voor het boren van gaten van gelijke diepte. Maak de zijhandgreep los en steek de diepteaanslag in het gat in de zijhandgreep. Stel de diepteaanslag af op de gewenste diepte en zet de zijhandgreep vast.

### OPMERKING:

- De diepteaanslag kan niet worden gebruikt in de positie waarbij deze tegen het tandwielhuis aanstoot.

## Stofvanger (Fig. 10)

Gebruik de stofvanger om te voorkomen dat stof op de machine en op uzelf terechtkomt wanneer u boven uw hoofd boort. Bevestig de stofvanger aan de boor, zoals getoond in Fig. 10. De diameter van de boren waaraan de stofvanger kan worden bevestigd, is als volgt.

	Boordiameter (mm)
Stofvanger 5	6 – 14,5
Stofvanger 9	12 – 16

## BEDIENING

### Hamerend of kloppend boren

#### LET OP:

- Op het moment dat een gat wordt geboord, of wanneer het boorgat verstopt raakt met schilfertjes en metaaldeeltjes, of wanneer de machine op versterkingsstaven in gewapend beton stoot, wordt er plotseling een enorme wringingskracht op de machine/boor uitgeoefend. Gebruik daarom altijd de zijhandgreep (hulphandgreep) en houd de machine tijdens het gebruik stevig vast bij zowel de zijhandgreep als de hoofdhandgreep. Indien u dit verzuimt, kunt u de controle over de machine verliezen en mogelijk zware verwondingen oplopen.

Bij het boren in beton, graniet, enz., zet u de omschakelknop in de positie met het symbool om te hamerboren.

Zorg ervoor dat u een bit met een hardmetaal punt gebruikt.

Plaats de punt van de boor op de gewenste plaats waar geboord moet worden, en druk vervolgens de schakelaar in.

Forceer het gereedschap niet. Een lichte druk geeft de beste resultaten. Houd het gereedschap stevig vast en zorg dat het niet uitglijdt.

Oefen geen grotere druk uit wanneer het boorgat verstopt raakt met schilfertjes of metaaldeeltjes. Laat in zo'n geval het gereedschap onbelast lopen en verwijder de boor gedeeltelijk uit het boorgat. Wanneer dit verschillende keren wordt herhaald, zal het boorgat schoon worden en kunt u normaal verder boren.

#### OPMERKING:

- Terwijl het gereedschap onbelast wordt gebruikt, kan de boor excentrisch draaien. Het gereedschap centeert zichzelf automatisch tijdens het gebruik. Dit heeft geen nadelige invloed op de nauwkeurigheid van het boren.

### Blaasbalgje (los verkrijgbaar accessoire) (Fig. 11)

Gebruik na het boren het blaasbalgje om het stof uit het boorgat te blazen.

## Boren in hout of metaal (Fig. 12 en 13)

Gebruik de los verkrijgbare boorkopmontage. Om deze te installeren, zie "Aanbrengen of verwijderen van de boor" op de vorige pagina.

Houd de ring vast en draai de bus naar links om de klauwen van de boorkop te openen. Steek de boor zo ver mogelijk in de boorkop. Houd de ring weer stevig vast en draai de bus naar rechts om de boorkop vast te zetten.

Om de boor te verwijderen, houdt u de ring vast en draait u de bus naar links. Zet de omschakelknop op "alleen boren".

U kunt boren tot een diameter van maximaal 13 mm in metaal en een diameter van maximaal 24 mm in hout.

Gebruik nooit "boren plus hameren" wanneer de boorkop op het gereedschap is gemonteerd. De boorkop kan hierdoor namelijk beschadigd raken.

Bovendien zal de boorkop loskomen wanneer de draairichting van het gereedschap wordt omgekeerd.

#### LET OP:

- Door teveel druk op het gereedschap uit te oefenen verloopt het boren niet sneller. Integendeel, teveel druk op het gereedschap zal alleen maar de boor beschadigen, de prestatie van het gereedschap verminderen en de gebruikstijd verkorten.
- Er ontstaan enorme spanningen op het ogenblik dat de boor uit het gat tevoorschijn komt. Houd derhalve het gereedschap stevig vast en wees op uw hoede.
- Wanneer de boor klemraakt, keert u met de omkerschakelaar de draairichting om, om de boor uit het gat te krijgen. Pas echter op en houd het gereedschap stevig vast, aangezien het anders uit het gat weg kan schieten.
- Kleine werstukken dient u altijd eerst vast te zetten met een klemschroef of iets dergelijks.

### Boren met de diamant kroonboor

Voor boren met de diamant kroonboor dient de boorwerkingskeuzehendel altijd in de positie voor "alleen boren" te worden gezet.

#### LET OP:

- Indien u de diamant kroonboor gebruikt voor "hamerend boren", kan de diamant kroonboor beschadigd raken.

## ONDERHOUD

#### LET OP:

- Zorg altijd dat het gereedschap is uitgeschakeld en de stekker ervan uit het stopcontact is verwijderd voordat u met inspectie of onderhoud van het gereedschap begint.

Om de VEILIGHEID en BETROUWBAARHEID van het gereedschap te handhaven, dienen alle reparaties, inspectie en vervanging van de koolborstels, en alle andere onderhoudswerkzaamheden of instellingen te worden uitgevoerd bij een erkend Makita servicecentrum of fabriekscentrum, en altijd met gebruik van originele Makita vervangingsonderdelen.

## **ACCESSOIRES**

### **LET OP:**

- Deze accessoires of hulpstukken worden aanbevolen voor gebruik met het Makita gereedschap dat in deze gebruiksaanwijzing is beschreven. Bij gebruik van andere accessoires of hulpstukken bestaat er gevaar voor persoonlijke verwonding. Gebruik de accessoires of hulpstukken uitsluitend voor hun bestemd doel.

Wenst u meer bijzonderheden over deze accessoires, neem dan contact op met het plaatselijke Makita servicecentrum.

- SDS Plus boor met wolfraamcarbide punt
- Kernboor
- Diamantkernboor
- Boorkopmontage
- Boorkop S13
- Boorkop-adapter
- Boorkopsleutel S13
- Boorvet
- Zijhandgreep
- Diepteaan slag
- Blaasbalgje
- Stofvanger
- Hulpstuk voor stofafscheiding
- Veiligheidsbril
- Plastic draagtas
- Sleutelloze boorkop

**Explicación de los dibujos**

1	Interruptor de gatillo	9	Apretar	17	Agujero de la base de la empuñadura
2	Botón de bloqueo	10	Dientes	18	Tapa contra el polvo
3	Lámpara	11	Salientes	19	Soplador
4	Interruptor de inversión	12	Espiga de la broca	20	Mandril automático
5	Botón de cambio de modo de accionamiento	13	Grasa para brocas	21	Adaptador de mandril
6	Base de la empuñadura	14	Broca	22	Manguito
7	Empuñadura lateral	15	Cubierta del mandril	23	Anillo
8	Aflojar	16	Medidor de profundidad		

**ESPECIFICACIONES**

Modelo	HR1830/HR1830F
Capacidad	
Hormigón.....	18 mm
Broca de corona .....	35 mm
Broca de corona de diamante (Tipo seco) .....	65 mm
Acero.....	13 mm
Madera .....	24 mm
Velocidad en vacío ( $\text{min}^{-1}$ ).....	0 – 1.500
Golpes por minuto .....	0 – 5.000
Longitud total.....	279 mm
Peso neto .....	1,7 kg
Clase de seguridad .....	□ /II

- Debido a un programa continuo de investigación y desarrollo, las especificaciones aquí dadas están sujetas a cambios sin previo aviso.
- Nota: Las especificaciones pueden ser diferentes de país a país.

**Uso previsto**

La herramienta ha sido pensada para taladrado con percusión y taladrado en ladrillos, hormigón y piedra. También es apropiada para taladrar sin impactos en madera, cerámica y plástico.

**Alimentación**

La herramienta ha de conectarse solamente a una fuente de alimentación de la misma tensión que la indicada en la placa de características, y sólo puede funcionar con corriente alterna monofásica. El sistema de doble aislamiento de la herramienta cumple con la norma europea y puede, por lo tanto, usarse también en enchufes hembra sin conductor de tierra.

**Sugerencias de seguridad**

Para su propia seguridad, consulte las instrucciones de seguridad incluidas.

**NORMAS DE SEGURIDAD ESPECÍFICAS**

NO deje que la comodidad o familiaridad con el producto (a base de utilizarlo repetidamente) sustituya la estricta observancia de las normas de seguridad para el martillo rotativo. Si utiliza esta herramienta de forma no segura o incorrecta, podrá sufrir graves heridas personales.

1. **Póngase protectores de oídos.** La exposición al ruido puede producir pérdida auditiva.
2. **Utilice los mangos auxiliares suministrados con la herramienta.** Una pérdida del control puede ocasionar heridas personales.

3. **Sujete las herramientas eléctricas por las superficies de asimiento aisladas cuando realice una operación en la que la herramienta de corte pueda entrar en contacto con cableado oculto o con su propio cable.** El contacto con un cable con corriente hará que la corriente circule por las partes metálicas expuestas de la herramienta y podrá electrocutar al operario.
4. **Póngase casco rígido (casco de seguridad), gafas de seguridad y/o máscara facial.** Las gafas normales o de sol NO sirven para proteger los ojos. También es muy recomendado que utilice una máscara contra el polvo y guantes bien almohadillados.
5. **Asegúrese de que el implemento esté bien sujetado antes iniciar la operación.**
6. **La herramienta ha sido diseñada para que produzca vibración en operación normal.** Los tornillos pueden aflojarse fácilmente, pudiendo ocasionar una rotura o accidente. Compruebe el apriete de los tornillos cuidadosamente antes de iniciar la operación.
7. **En tiempo frío o cuando la herramienta no haya sido utilizada durante largo tiempo, deje calentar la herramienta durante un rato haciéndola funcionar sin carga.** Esto agilizará la lubricación. Sin un calentamiento apropiado, la operación de percusión resultará difícil de realizar.
8. **Asegúrese siempre de que tiene suelo firme.** Asegúrese de que no haya nadie debajo cuando utilice la herramienta en lugares altos.
9. **Sujete la herramienta firmemente con ambas manos.**
10. **Mantenga las manos alejadas de las partes en movimiento.**
11. **No deje la herramienta en marcha.** Tenga en marcha la herramienta solamente cuando la tenga en la mano.
12. **No apunte la herramienta hacia nadie en el lugar cuando la esté utilizando.** El implemento podría salir disparado y herir a alguien seriamente.
13. **No toque el implemento ni partes cercanas a él inmediatamente después de la operación;** podrán estar muy calientes y quemarle la piel.
14. **Algunos materiales contienen sustancias químicas que podrán ser tóxicas.** Tenga precaución para evitar la inhalación de polvo y el contacto con la piel. Siga los datos de seguridad del abastecedor del material.

**GUARDE ESTAS INSTRUCCIONES.**

## **ADVERTENCIA:**

**EL MAL USO o el no seguir las normas de seguridad establecidas en este manual de instrucciones podrá ocasionar graves heridas personales.**

## **DESCRIPCIÓN DEL FUNCIONAMIENTO**

### **PRECAUCIÓN:**

- Asegúrese siempre de que la herramienta esté apagada y desenchufada antes de ajustar o comprobar cualquier función de la herramienta.

### **Accionamiento del interruptor (Fig. 1)**

#### **PRECAUCIÓN:**

- Antes de enchufar la herramienta, compruebe siempre para ver si el interruptor de gatillo se acciona correctamente y regresa a la posición "OFF" cuando se libera.

Para encender la herramienta, simplemente presione el interruptor de gatillo. La velocidad de la herramienta aumenta incrementando la presión ejercida en el interruptor de gatillo. Suelte el interruptor de gatillo para apagar la herramienta. Para una operación continua, presione el interruptor de gatillo y luego empuje el botón de bloqueo. Para parar la herramienta cuando funciona en la posición de bloqueo, presione el interruptor de gatillo completamente y suéltelo.

### **Encendido de las lámparas (Fig. 2)**

#### **Para el modelo HR1830F solamente**

#### **PRECAUCIÓN:**

- No mire a la luz ni vea la fuente de luz directamente.

Para encender la lámpara, apriete el gatillo. Suelte el gatillo para apagarla.

#### **NOTA:**

- Utilice un paño seco para quitar la suciedad de la lente de la lámpara. Tenga cuidado de no rayar la lente de la lámpara, porque podrá disminuir la iluminación.

### **Accionamiento del interruptor de inversión (Fig. 3)**

Esta herramienta tiene un interruptor inversor para cambiar la dirección de giro. Mueva la palanca del interruptor de inversión a la posición < (lado A) para giro hacia la derecha o a la posición > (lado B) para giro hacia la izquierda.

#### **PRECAUCIÓN:**

- Compruebe siempre la dirección de rotación antes taladrar.
- Emplee el interruptor de inversión sólo cuando la herramienta esté completamente parada. Si se cambia la dirección de rotación mientras la herramienta está girando podrá estropearse al herramienta.
- Si el interruptor de gatillo no puede apretarse, confirme que el interruptor de inversión está puesto completamente en la posición < (lado A) o > (lado B).

## **Selección del modo de accionamiento (Fig. 4)**

Esta herramienta emplea un botón de cambio de modo de accionamiento. Utilice este botón para seleccionar uno de los dos modos apropiados para el trabajo que tenga que hacer.

Para rotación solamente, presione el botón de bloqueo y gire el botón de forma que la flecha del mismo apunte hacia el símbolo  marcado en el cuerpo de la herramienta.

Para rotación con percusión, presione el botón de bloqueo y gire el botón de forma que la flecha del mismo apunte hacia el símbolo  marcado en el cuerpo de la herramienta.

#### **PRECAUCIÓN:**

- Ponga siempre bien el botón en el símbolo del modo deseado. Si utiliza la herramienta con el botón en medio de los símbolos de modo, la herramienta podrá estropearse.
- Utilice el botón después de que la herramienta se haya parado completamente.

## **Limitador de torsión**

El limitador de torsión funcionará cuando se alcance cierto nivel de torsión. El motor se desacoplará del eje de salida. Cuando así suceda, la broca dejará de girar.

#### **PRECAUCIÓN:**

- Tan pronto como se active el limitador de torsión, apague la herramienta inmediatamente. Esto ayudará a evitar el desgaste prematuro de la herramienta.
- Con esta herramienta no se pueden utilizar sierras de orificios. Éstas tienden a engancharse con facilidad en el orificio. Esto será la causa de que se active el limitador de torsión con demasiada frecuencia.

## **MONTAJE**

#### **PRECAUCIÓN:**

- Asegúrese siempre de que la herramienta esté apagada y desenchufada antes de realizar cualquier trabajo en ella.

### **Empuñadura lateral (asidero auxiliar) (Fig. 5)**

#### **PRECAUCIÓN:**

- Utilice siempre la empuñadura lateral para asegurar la seguridad de operación.

Instale la empuñadura lateral de forma que los dientes de la empuñadura encajen entre los salientes del cuerpo de la máquina. Luego apriete la empuñadura girando hacia la derecha en la posición deseada. Puede girarse 360° y fijarse en cualquier posición.

## **Grasa para brocas**

Cubra de antemano la cabeza de la espiga de la broca con una pequeña cantidad (aproximadamente 0,5 – 1,0 g) de grasa para brocas.

La lubricación del mandril asegura una acción suave y una vida de servicio más larga.

## Instalación o extracción de la broca

Limpie la espiga de la broca y aplique grasa antes de instalarla. (**Fig. 6**)

Introduzca la broca en la herramienta. Gire la broca y empújela hacia dentro hasta que se acople. (**Fig. 7**)

Después de instalar la broca, trate siempre de sacarla para asegurarse de que haya quedado bien sujetada en su lugar.

Para extraer la broca, tire de la cubierta del mandril hacia abajo todo lo que dé de sí y saque la broca. (**Fig. 8**)

## Medidor de profundidad (Fig. 9)

El medidor de profundidad es útil para taladrar agujeros de profundidad uniforme. Afloje la empuñadura lateral e inserte el medidor de profundidad en el agujero de la empuñadura lateral. Ajuste el medidor de profundidad a fin de obtener la profundidad deseada y apriete la empuñadura lateral.

NOTA:

- El medidor de profundidad no puede utilizarse en la posición donde golpea contra el alojamiento del cojinete.

## Tapa contra el polvo (Fig. 10)

Utilice la tapa contra el polvo para evitar que el polvo caiga sobre la herramienta y sobre usted mismo cuando taladre en lugares elevados. Ponga la tapa contra el polvo en la broca como se muestra en la **Fig. 10**. Las tapas contra el polvo pueden colocarse en las brocas de los siguientes tamaños.

	Diámetro de broca
Tapa contra el polvo 5	6 – 14,5 mm
Tapa contra el polvo 9	12 – 16 mm

## OPERACIÓN

### Operación de perforación con martilleo

PRECAUCIÓN:

- La herramienta y la broca quedan sometidas a una tremenda y repentina fuerza de torsión en el momento de perforarse un orificio, cuando un orificio queda obstruido con virutas y otras partículas, o cuando se golpean barras de refuerzo incrustadas en el hormigón. Durante las operaciones, utilice siempre la empuñadura lateral (asidero auxiliar) y sujeté firmemente la herramienta por esta empuñadura y el anillo de cambio. De lo contrario, se podría perder el control de la herramienta y causar heridas graves.

Cuando taladre en hormigón, granito, etc., mueva el botón de cambio de modo de accionamiento a la posición del símbolo  para utilizar el modo "giro con percusión".

Asegúrese de utilizar una broca con punta de carburo de tungsteno.

Coloque la broca en el lugar en el que desea hacer el orificio, y luego presione el interruptor de gatillo.

No fuerce la herramienta. Una presión ligera le ofrecerá los mejores resultados. Mantenga la herramienta en posición y evite que se salga del orificio.

No aplique más presión cuando el orificio quede obstruido con virutas o partículas. En lugar de eso, haga funcionar la herramienta al ralentí y saque parcialmente la broca del orificio. Repitiendo esta operación varias veces, el orificio podrá ser limpiado, y se podrá reanudar la perforación normal.

NOTA:

- Es posible que se produzca excentricidad en la broca mientras la herramienta funciona sin carga. La herramienta se vuelve a centrar automáticamente durante la operación. Esto no afecta a la precisión de taladrado.

### Soplador (accesorio opcional) (Fig. 11)

Después de perforar el agujero, utilice el soplador para extraer el polvo del agujero.

### Perforación en madera o metal (Fig. 12 y 13)

Utilice el conjunto de mandril opcional. Cuando lo instale, consulte "Instalación o extracción de la broca" descrita en la página anterior.

Sujete el anillo y gire el manguito hacia la izquierda para abrir las mordazas del portabroca. Ponga la broca en el portabroca a tope. Sujete el anillo firmemente y gire el manguito hacia la derecha para apretar el portabroca.

Para quitar la broca, sujete el anillo y gire el manguito hacia la izquierda. Ponga el botón de cambio de modo de accionamiento en "giro solamente".

Podrá perforar agujeros de hasta 13 mm de diámetro en metal y de hasta 24 mm de diámetro en madera.

Nunca use "giro con percusión" cuando el conjunto del mandril esté instalado en la herramienta. El conjunto del mandril podría estropearse.

Además, el mandril podría desprenderse al girar al revés la herramienta.

PRECAUCIÓN:

- El presionar excesivamente la herramienta no acelerará la perforación. De hecho, si se ejerce una presión excesiva sólo servirá para dañar la punta de la broca, disminuir el rendimiento de la herramienta y acortar la vida de servicio de la herramienta.
- En el momento de atravesar el orificio se ejerce una tremenda fuerza en la herramienta/broca. Sostenga la herramienta firmemente y tenga cuidado cuando la broca empiece a atravesar la pieza de trabajo.
- Una broca que haya quedado agarrotada se puede extraer ajustando el interruptor de inversión en la posición de giro en el sentido inverso. Sin embargo, la herramienta puede efectuar esta operación bruscamente en el caso de que no se sostenga la herramienta firmemente.
- Sostenga siempre las piezas de trabajo que sean pequeñas en un torno o en un dispositivo de sujeción similar.

### Taladrado con corona de diamante

Cuando realice tareas de taladrado con corona de diamante, ponga siempre la palanca de cambio en la posición  para utilizar la acción de "giro solamente".

PRECAUCIÓN:

- Si realiza tareas de taladrado con corona de diamante utilizando la acción "giro con percusión", la broca de corona de diamante podrá dañarse.

## **MANTENIMIENTO**

### **PRECAUCIÓN:**

- Asegúrese siempre que la herramienta esté apagada y desenchufada antes de intentar realizar una inspección o mantenimiento.

Para mantener la SEGURIDAD y FIABILIDAD del producto, las reparaciones, la inspección y sustitución de la escobilla de carbón, y cualquier otro mantenimiento o ajuste deberán ser realizados en Centros o Servicios de fábrica Autorizados por Makita, empleando siempre piezas de repuesto de Makita.

## **ACCESORIOS**

### **PRECAUCIÓN:**

- Estos accesorios o acoplamientos están recomendados para utilizar con su herramienta Makita especificada en este manual. El empleo de cualesquiera otros accesorios o acoplamientos conllevará un riesgo de sufrir heridas personales. Utilice los accesorios o acoplamientos solamente para su fin establecido.

Si necesita cualquier ayuda para más detalles en relación con estos accesorios, pregunte a su centro de servicio Makita local.

- Implemento de punta de carburo SDS-plus
- Broca de corona
- Broca de diamante
- Conjunto de mandril
- Mandril S13
- Adaptador de mandril
- Llave de mandril S13
- Grasa para brocas
- Empuñadura lateral
- Medidor de profundidad
- Soplador
- Tapa contra el polvo
- Accesorio para extractor de polvo
- Gafas de seguridad
- Maletín plástico de transporte
- Mandril automático

# PORUTGUÊS

## Explicação geral

1	Gatilho do interruptor	9	Apertar	17	Orifício na base do punho
2	Botão de bloqueio	10	Dentes	18	Depósito para o pó
3	Lâmpada	11	Saliências	19	Soprador
4	Comutador de inversão	12	Encaixe da broca	20	Mandril de berbequim sem chave
5	Selector do modo de acção	13	Massa de lubrificação	21	Adaptador de mandril
6	Base do punho	14	Broca	22	Manga
7	Punho lateral	15	Cobertura do mandril	23	Anel
8	Desapertar	16	Guia de profundidade		

## ESPECIFICAÇÕES

Modelo	HR1830/HR1830F
Capacidades	
Betão.....	18 mm
Broca de coroa.....	35 mm
Broca de coroa de diamante (tipo seco) .....	65 mm
Aço .....	13 mm
Madeira .....	24 mm
RPM em vazio (min <sup>-1</sup> ) .....	0 – 1.500
Impactos por minuto.....	0 – 5.000
Comprimento total.....	279 mm
Peso líquido.....	1,7 kg
Classe de segurança .....	□ /II

- Devido a um programa contínuo de pesquisa e desenvolvimento, estas especificações podem ser alteradas sem aviso prévio.
- Nota: As especificações podem variar de país para país.

## Utilização pretendida

A ferramenta foi concebida para perfuração de martelo e perfuração em tijolo, cimento e pedra. Também pode ser utilizada para perfuração sem impacto em madeira, metal, cerâmica e plástico.

## Alimentação

A ferramenta só deve ser ligada a uma fonte de alimentação com a mesma voltagem da indicada na placa de características, e só funciona com alimentação CA monofásica. Tem um sistema de isolamento duplo de acordo com as normas europeias e pode, por isso, utilizar tomadas sem ligação à terra.

## Conselhos de segurança

Para sua segurança, leia as instruções anexas.

## REGRAS DE SEGURANÇA ESPECÍFICAS

NÃO permita que conforto ou familiaridade com o produto (adquirido com o uso repetido) substituam aderência às regras de segurança do martelo rotativo. Se utilizar esta ferramenta sem segurança ou incorrectamente podem ocorrer danos pessoais graves.

1. Use protectores para os ouvidos. A exposição ao ruído pode causar perda de audição.
2. Utilize as pegas auxiliares fornecidas com a ferramenta. A perda de controlo pode causar danos pessoais.

3. Agarre nas ferramentas eléctricas pelas partes isoladas quando executa uma operação em que a ferramenta de corte pode entrar em contacto com qualquer fio escondido ou com o seu próprio cabo. Contacto com um fio "vivo" fará com que as partes metálicas expostas da ferramenta fiquem "vivas" e choquem o operador.
4. Use um capacete (de segurança), óculos de segurança e/ou uma máscara para a cara. Óculos normais ou de sol NÃO são óculos de segurança. Também se recomenda a utilização de máscara contra o pó e luvas almofadadas.
5. Certifique-se de que a broca está bem presa antes de começar a operação.
6. Em condições normais a ferramenta produz vibração. Os parafusos podem facilmente soltarem-se causando um acidente ou avaria. Verifique cuidadosamente o aperto dos parafusos antes da operação.
7. Em tempo frio ou quando a ferramenta não foi utilizada durante muito tempo, deixe a ferramenta aquecer durante certo tempo antes de a utilizar. Para a lubrificar. Sem isso, a operação será difícil.
8. Mantenha-se sempre em equilíbrio. Certifique-se que ninguém está por baixo quando trabalha em locais altos.
9. Agarre na ferramenta firmemente com as duas mãos.
10. Mantenha as mãos afastadas das partes rotativas.
11. Não deixe a ferramenta funcionar. Só funcione com a ferramenta quando a estiver a agarrar.
12. Não aponte a ferramenta a ninguém perto quando estiver a trabalhar. A broca pode soltar-se e ferir alguém.
13. Não toque na broca ou partes próximas depois da operação, podem estar quentes e queimar a sua pele.
14. Alguns materiais contêm químicos que podem ser tóxicos. Tenha cuidado para evitar inalação de pó e contacto com a pele. Cumpra os dados de segurança do fornecedor do material.

## GUARDE ESTAS INSTRUÇÕES.

### AVISO:

MÁ INTERPRETAÇÃO ou não seguimento das regras de segurança estabelecidas neste manual de instruções pode causar danos pessoais sérios.

## **Descrição Funcional**

### **PRECAUÇÃO:**

- Verifique sempre se a ferramenta está desligada e se retirou a ficha da tomada de corrente antes de ajustar ou verificar as funções da ferramenta.

### **Interruptor (Fig. 1)**

#### **PRECAUÇÃO:**

- Antes de ligar a ferramenta à corrente verifique sempre se o gatilho do interruptor funciona adequadamente e volta para a posição "OFF" (desligado) quando libertado.

Para ligar a ferramenta carregue simplesmente no gatilho do interruptor. A velocidade da ferramenta aumenta consoante a pressão exercida no gatilho do interruptor. Liberte o gatilho do interruptor para parar. Para operação contínua, carregue no gatilho do interruptor e em seguida empurre o botão de bloqueio. Para parar a ferramenta a partir da posição de bloqueio, carregue completamente no gatilho do interruptor e liberte-o em seguida.

### **Acender as lâmpadas (Fig. 2)**

#### **Só para Modelo HR1830F**

#### **PRECAUÇÃO:**

- Não olhe para a luz ou veja a fonte de luz directamente.

Para ligar a lâmpada, carregue no gatilho. Liberte o gatilho para desligar.

#### **NOTA:**

- Utilize um pano seco para retirar a sujidade das lentes da lâmpada. Tenha cuidado para não riscar as lentes da lâmpada ou pode diminuir a iluminação.

### **Comutador de inversão (Fig. 3)**

Esta ferramenta tem um comutador de inversão para mudar a direcção de rotação. Desloque a alavanca do comutador de inversão para a posição < (lado A) para rotação para a direita ou para a posição > (lado B) para rotação para a esquerda.

#### **PRECAUÇÃO:**

- Verifique sempre o sentido de rotação antes da operação.
- Utilize o comutador de inversão só depois da ferramenta estar completamente parada. Se mudar o sentido de rotação antes da ferramenta parar, poderá danificá-la.
- Se não conseguir pressionar o gatilho verifique se o comutador de inversão está completamente colocado na posição < (lado A) ou > (lado B).

### **Selecção do modo de acção (Fig. 4)**

Esta ferramenta utiliza um selector do modo de acção. Seleccione o modo aconselhado para o seu trabalho utilizando este selector.

Só para rotação, pressione o botão de bloqueio e rode o botão de modo a que a seta aponte para o símbolo ☰ no corpo da ferramenta.

Para rotação com martelo, pressione o botão de bloqueio e rode o botão de modo a que a seta aponte para o símbolo ☱ no corpo da ferramenta.

### **PRECAUÇÃO:**

- Certifique-se sempre de que o selector está colocado completamente no símbolo da posição desejada. Se fizer funcionar a ferramenta com o selector colocado entre os símbolos de modo pode avariá-la.
- Utilize o botão depois da ferramenta estar completamente parada.

### **Limitador do binário**

O limitador do binário actua quando é atingido um certo nível do binário. O motor desengrena do eixo de saída. Quando isto acontece a broca pára de girar.

#### **PRECAUÇÃO:**

- Assim que o limitador do binário actuar, desligue imediatamente ferramenta. Evitará o desgaste prematuro da ferramenta.
- Serras em copo não podem ser utilizadas com esta ferramenta. Tendem a prender facilmente no orifício, provocando a actuação frequente do binário.

## **MONTAGEM**

### **PRECAUÇÃO:**

- Verifique sempre se a ferramenta está desligada e se retirou a ficha da tomada de corrente antes de executar qualquer operação na ferramenta.

### **Punho lateral (punho auxiliar) (Fig. 5)**

#### **PRECAUÇÃO:**

- Para uma operação segura utilize sempre o punho lateral.

Coloque o punho lateral de modo a que os dentes no punho encaixem entre as saliências no corpo da ferramenta. Em seguida aperte o punho rodando-o para a direita, na posição desejada. O punho pode rodar 360° e fixar-se em qualquer posição.

### **Massa de lubrificação**

Lubrifique previamente o topo do encaixe da broca com um pouco de lubrificante (aprox. 0,5 – 1,0 g).

Este procedimento proporcionará uma maior suavidade de operação e duração da ferramenta.

### **Colocação e extração da broca**

Limpe o encaixe da broca e aplique lubrificante da broca antes de colocar a broca. (Fig. 6)

Coloque a broca na ferramenta. Rode a broca e empurre-a até que fique presa. (Fig. 7)

Depois da colocação, certifique-se sempre de que a broca está bem presa no lugar tentado tirá-la.

Para retirar a broca, empurre a cobertura do mandril completamente para baixo e retire a broca. (Fig. 8)

### **Guia de profundidade (Fig. 9)**

A guia de profundidade facilita a perfuração de orifícios com profundidade uniforme. Desaperte o punho lateral e introduza a guia de profundidade no orifício nele existente. Regule a guia para a profundidade desejada e aperte o punho lateral.

#### **NOTA:**

- A guia de profundidade não pode ser utilizada se for posicionada de modo a tocar na caixa do motor.

## Depósito do pó (Fig. 10)

Utilize o depósito do pó para evitar que este caia na ferramenta e em si quando executa trabalhos de perfuração em locais altos. Prenda o depósito do pó à broca como indicado na **Fig. 10**. O tamanho das brocas a que pode ligar os depósitos do pó é o seguinte:

	Diametro da broca
Depósito do pó 5	6 – 14,5 mm
Depósito do pó 9	12 – 16 mm

## OPERAÇÃO

### Perfuração com percussão

#### PRECAUÇÃO:

- É exercida uma enorme e repentina força de torção na ferramenta/broca quando faz um furo, quando o furo fica obstruído por pó e partículas ou quando parte betão armado. Utilize sempre a pega lateral (pega auxiliar) e pegue firmemente na ferramenta pelas duas pegues e mude da mão. Se assim não for pode perder o controle da ferramenta e causar sérios danos.

Quando perfura em cimento, granito, etc., desloque o botão de mudança de modo de acção para o símbolo  para utilizar a acção de "rotação com martelo".

Certifique-se de que usa uma broca de carboneto de tungsténio.

Coloque a broca no sítio em que deseja perfurar e carregue no gatilho do interruptor.

Não force a ferramenta. Obterá melhores resultados se exercer uma ligeira pressão. Segure a ferramenta com firmeza para evitar que a broca saia do furo.

Não continue a aplicar pressão quando o buraco fica obstruído com pó ou partículas. Coloque a ferramenta de lado, a funcionar, e em seguida retire a broca parcialmente do buraco. Repetindo este procedimento várias vezes, o buraco ficará limpo e poderá retomar a perfuração normal.

#### NOTA:

- Pode ocorrer excentricidade na rotação da broca quando funciona com a ferramenta em vazio. A ferramenta centra-se automaticamente durante a operação. Isto não afecta a precisão da operação.

### Soprador (acessório opcional) (Fig. 11)

Depois de perfurar o orifício utilize o soprador para tirar o pó do orifício.

### Perfuração em madeira ou metal (Fig. 12 e 13)

Utilize o conjunto de mandril opcional. Quando o instala refira-se a "Colocação e extracção da broca" descrito na página anterior.

Agarre no anel e rode a manga para a esquerda para abrir as garras do mandril. Coloque a broca no mandril o mais fundo possível. Agarre no anel firmemente e rode a manga para a direita para apertar o mandril.

Para retirar a broca, agarre no anel e rode a manga para a esquerda. Regule o modo de acção mudando o botão para a posição "só rotação".

Pode perfurar até 13 mm em diâmetro em metal e até 24 mm em diâmetro em madeira.

Nunca utilize "rotação com martelo" quando o conjunto do mandril está colocado na ferramenta. O conjunto do mandril pode estragar-se.

Também o mandril ficará solto quando inverter a ferramenta.

#### PRECAUÇÃO:

- Não acelerará a perfuração se exercer demasiada pressão na ferramenta. Se o fizer poderá danificar a ponta da broca, diminuir o seu rendimento e encurtar o tempo de vida útil da ferramenta.
- No momento de atravessar o orifício exercer-se-à uma enorme força na ferramenta/broca. Segure a ferramenta com firmeza e tenha cuidado quando a broca começar a atravessar a superfície de trabalho.
- Para extrair uma broca que tenha ficado presa, coloque o comutador de inversão na posição de rotação em sentido inverso. Segure a ferramenta com firmeza, pois poderá haver uma reacção brusca durante esta operação.
- Se perfurar superfícies pequenas, segure-as sempre com um torno ou dispositivo similar.

### Perfuração com coroa de diamante

Quando executa operações de perfuração com coroa de diamante, coloque sempre a alavanca de mudança na posição  para "só rotação".

#### PRECAUÇÃO:

- Se executar operações de perfuração com coroa de diamante utilizando a acção de "rotação com martelo" a broca de coroa de diamante poderá ficar estragada.

## MANUTENÇÃO

#### PRECAUÇÃO:

- Verifique sempre se a ferramenta está desligada e se retirou a ficha da tomada de corrente antes de fazer uma inspecção ou a manutenção.

Para manter a SEGURANÇA e FIABILIDADE do produto, as reparações, a inspecção e substituição da escova de carvão, qualquer outra operação de manutenção ou ajuste, deve ser efectuada pelos serviços de assistência técnica ou o departamento de assistência da fábrica da Makita, utilizando sempre peças de substituição Makita.

## ACESSÓRIOS

#### PRECAUÇÃO:

- Estes acessórios ou peças extra são recomendadas para utilização com a sua ferramenta Makita especificada neste manual. A utilização de qualquer outros acessórios ou peças extra podem apresentar o risco de ferimentos. Só utilize os acessórios ou peças extras para o fim a que são destinados.

Se necessitar de informações adicionais relativas a estes acessórios, solicite-as ao seu centro de assistência Makita.

- Broca de carboneto SDS Plus
- Broca de coroa
- Broca de coroa de diamante
- Conjunto de mandril
- Mandril S13
- Adaptador de mandril
- Chave do mandril S13
- Massa de lubrificação
- Punho lateral
- Guia de profundidade
- Soprador
- Depósito para o pó
- Acessório de extracção do pó
- Óculos de segurança
- Mala de transporte em plástico
- Mandril de berbequim sem chave

Illustrationsoversigt

1	Afbryderkontakten	9	Spænde	17	Hul i grebbase
2	Låseknap	10	Tænder	18	Stovopsamler
3	Lampe	11	Fremspring	19	Udblæsningskugle
4	Omdrejningsvælger	12	Bor/mejsel	20	Nøgleløs borepatron
5	Funktionsknap	13	Smørelse til bit	21	Borepatronadapter
6	Grebbase	14	Bor	22	Muffe
7	Sidegreb	15	Værktøjsholder	23	Ring
8	Løsne	16	Dybdeanslag		

**SPECIFIKATIONER**

Model	HR1830/HR1830F
Kapacitet	
Beton .....	18 mm
Kernebor .....	35 mm
Diamantkernebor (for type) .....	65 mm
Stål .....	13 mm
Træ .....	24 mm
Omdrejninger (min <sup>-1</sup> ) .....	0 – 1 500
Slagantal (min) .....	0 – 5 000
Længde .....	279 mm
Netto vægt.....	1,7 kg
Sikkerhedsklasse.....	□ / II

- Ret til tekniske ændringer forbeholdes.
- Bemærk: Data kan variere fra land til land.

**Tilsiget anvendelse**

Denne maskine er beregnet til hammerboring og boring i mursten, beton og sten.

Den er også egnet til boring uden slag i træ, metal, keramik og plastmateriale.

**Strømforsyning**

Maskinen må kun tilsluttes en strømforsyning med samme spænding som angivet på typeskiltet, og kan kun anvendes på enfaset vekselstrømforsyning. I henhold til de europæiske retningslinier er den dobbeltisolert og kan derfor også tilsluttes netstik uden jordforbindelse.

**Sikkerhedsbestemmelser**

Af sikkerhedsgrunde bør De sætte Dem ind i de medfølgende Sikkerhedsforskrifter.

**SPECIFIKE SIKKERHEDSFORSKRIFTER**

**LAD IKKE** bekvemmelighed eller kendskab til produktet (opnæet gennem gentagen brug) forhindre, at sikkerhedsforskrifterne for borehammere nøje overholdes. Hvis De anvender denne maskine uaforsvarligt og fejlagtigt, er der risiko for, at De kan komme alvorligt til skade.

1. **Brug hørevarn.** Udsættelse for støj kan medføre høretab.
2. **Brug de hjælpemidler, som følger med maskinen.** Hvis De mister herredømmet over maskinen, er der risiko for, at De kan komme alvorligt til skade.
3. **Hold altid el-værktøj i de isolerede greb, når der udføres arbejde, hvor den skærende maskine kan komme i berøring med skjulte ledninger eller dens egen ledning.** Kontakt med en strømførende ledning vil bevirkе, at udsatte metaldele på maskinen bliver strømførende, hvilket vil give operatøren stød.

4. **Bær stålhjelm (sikkerhedshjelm), sikkerhedsbriller og /eller ansigtsmaske.** Almindelige briller eller solbriller er **IKKE** sikkerhedsbriller. Det anbefales også stærkt, at De bruger støvmaske og kraftige, polstrede håndsker.
5. **Sørg for, at boret sidder godt fast, inden De begynder at arbejde.**
6. **Under normal anvendelse vil maskinen frembringe vibrationer. Skruerne kan nemt løsne sig, hvilket kan føre til maskinsammenbrud eller en ulykke.** Kontroller altid omhyggeligt, at skruerne er stramme, inden De begynder at bruge maskinen.
7. **I koldt vejr eller hvis maskinen ikke har været anvendt i et længere tidsrum, skal De give maskinen tid til varme op i et stykke tid ved at lade den køre ubelastet.** Dette vil løsne smørelsen. Uden ordentlig opvarmning vil hammerarbejde være vanskeligt.
8. **Sørg altid for at have et godt fodfæste.** Sørg for, at der ikke befinner sig nogen personer nedenunder, når De arbejder i højden.
9. **Hold altid godt fast i maskinen med begge hænder.**
10. **Hold hænderne væk fra de bevægelige dele.**
11. **Lad ikke maskinen køre, når den ikke skal bruges.** Anvend kun maskinen håndholdt.
12. **Ret ikke maskinen mod nogen i området, når De arbejder.** Boret kan blive slynet ud, hvorved omkringstående kan komme til skade.
13. **Lad være med at røre ved boret eller nogen af de dele, som er tæt ved boret, umiddelbart efter anvendelsen.** De kan være meget varme og være årsag til hudforbrændinger.
14. **En del materialer indeholder kemikalier, som kan være giftige.** Sørg for at forhindre inhalering af støv og kontakt med huden. Følg fabrikantens sikkerhedsforskrifter.

**GEM DISSE FORSKRIFTER.****ADVARSEL:**

**MISBRUG** eller forsømmelse af at følge de i denne brugsvejledning givne sikkerhedsforskrifter kan føre til, at De kommer alvorligt til skade.

## FUNKTIONSBEKRIVELSER

### FORSIGTIG:

- Kontrollér altid, at maskinen er slæt fra, og at netstikket er trukket ud af stikkontakten, før De justerer eller kontrollerer funktioner på denne maskine.

### Betjening (Fig. 1)

#### FORSIGTIG:

- Før maskinen startes bør det altid kontrolleres at afbryderkontakten fungerer korrekt og returnerer til "OFF" indstillingen når den slippes.

Maskinen startes ved blot at trykke på afbryderkontakten. Maskinhastigheden øges ved at øje trykket på afbryderkontakten. Slip afbryderkontakten for at stoppe. Ved vedvarende arbejde trykkes afbryderkontakten ind og låseknappen skubbes ind. For at frigøre maskinen fra denne læste position trykkes afbryderkontakten helt ind hvorefter den slippes.

### Belysningslamper (Fig. 2)

#### Kun for Model HR1830F

#### FORSIGTIG:

- Se ikke direkte på lyskilden.

Lampen tændes ved at man trykker på afbryderen. Slip afbryderen for at slukke.

#### BEMÆRK:

- Anvend en tør klud til at tørre smuds af lampens linse. Undgå at ridse lampens linse, da det vil gøre belysningen svagere.

### Omvendt betjening (Fig. 3)

Denne maskine er forsynet med en omdrejningsvælger til at ændre omdrejningsretningen. Flyt omdrejningsvælgeren til  stillingen (A side) for omdrejning mod uret, eller til  stillingen (B side) for omdrejning mod uret.

#### FORSIGTIG:

- Kontrollér altid omdrejningsretningen før betjening.
- Anvend kun omdrejningsvælgeren efter at maskinen er helt stoppet. Hvis omdrejningsretningen ændres før maskinen er helt stoppet, kan det medføre beskadigelse af maskinen.
- Hvis afbryderkontakten ikke kan trykkes ned, skal det kontrolleres, om omdrejningsvælgeren er sat helt i stilning  (A-side) eller  (B-side).

### Valg af funktionsmåde (Fig. 4)

Dette værktøj er udstyret med en funktionsnøgle. Vælg en af de to funktioner, der passer til Deres arbejde, med denne nøgle.

For udelukkende rotation skal låseknappen trykkes ned og knappen drejes, så pilen på knappen viser mod  symbolet på maskinen.

For rotation med hammerfunktion skal låseknappen trykkes ned og knappen drejes, så pilen på knappen viser mod  symbolet på maskinen.

#### FORSIGTIG:

- Indstil altid knappen helt efter det ønskede funktionssymbol. Hvis værktøjet betjenes med knappen indstillet halvvejs mellem funktionssymbolet, kan værktøjet blive beskadiget.

- Anvend knappen, efter at maskinen er stoppet helt.

### Skridkobling

Skridkoblingen slår til, når et vist omdrejningsmoment nås. Motoren vil koble fra drivakslen, og boret vil holde op med at rotere.

#### FORSIGTIG:

- Sluk værktøjet, så snart skridkoblingen slår til. Dette vil forhindre unødig slid på værktøjet.
- Anvend ikke værktøjet til store hulsavne. Disse har tendens til at sætte sig fast. Dette vil medføre, at skridkoblingen for ofte slår til.

### SAMLING

#### FORSIGTIG:

- Kontrollér altid, at maskinen er slæt fra, og at netstikket er trukket ud af stikkontakten, før De udfører nogen former for arbejde på maskinen.

### Sidegreb (hjælpegreb) (Fig. 5)

#### FORSIGTIG:

- Brug altid sidegrebet af hensyn til betjeningssikkerheden.

Montér sidegrebet således at tænderne passer ind i fremspringene på spindelhalsen. Sidegrebet kan monteres i enhver position 360° om spindelhalsen. Fastspænd det i den ønskede position ved at dreje selve sidegrebet med uret.

### Smørelse til bit

Smør halsen på boret med en smule smørelse (ca. 0,5 – 1,0 g) før anvendelse.

Denne smøring sikrer problemfri funktion og forlænger værktøjets levetid.

### Montering og afmontering af boret

Rengør værktøjsskaffet og smør med fedt før montering. (Fig. 6)

Sæt værktøjet i værktøjsholderen, drej det og skub det i helt ind til det låser. (Fig. 7)

Drej og træk i værktøjet for at kontrollere at det er korrekt monteret.

Værktøjet fjernes ved at trække værktøjsholderen helt tilbage og samtidig trække værktøjet ud. (Fig. 8)

### Dybdeanslag (Fig. 9)

Dybdeanslaget er bekvemt når der skal bores huller af samme dybde. Sidegrebet løsnes og dybdeanslaget sættes ind i hullet på sidegrebet. Indstil dybdeanslaget til den ønskede dybde og stram sidegrebet.

#### BEMÆRK:

- Dybdeanslaget kan ikke anvendes i en position hvor dybdeanslaget slår imod gearhuset.

### Støvopsamler (Fig. 10)

Anvend støvopsamleren for at forhindre støv i at drysсе ned over værktøjet og Dem selv når der foretages boringer i større højder. Sæt støvopsamleren på boret som vist i Fig. 10. Støvsmåleren kan sættes på værktøj af følgende størrelse.

	Værktøjsdiameter
Støvopsamler 5	6 – 14,5 mm
Støvopsamler 9	12 – 16 mm

## ANVENDELSE

### Hammerboring

#### FORSIGTIG:

- Værktøjet/boret udsættes for en kolossal og pludselig drejning når hullet gennembrydes, når borehullet stoppes af støv eller sten, eller når det slår mod de forstærkende bjælker i betonen. Brug altid sidegrebet (hjælpegreb) og hold værktøjet godt fast både med sidegrebet og afbrydergrebet under anvendelse. Hvis dette ikke gøres, kan det medføre at De mister kontrollen over værktøjet og dermed alvorlige skader.

Når der bores i beton, granit og lignende, skal funktionsknappen sættes i stillingen med  symbolet for at anvende "rotation med hammerfunktion" funktionen.

Sørg for at anvende et bor med tungsten-karbidspids.

Placer boret på det ønskede sted, hvor hullet skal bores, og tryk derefter på afbryderen.

Anvend ikke magt. Med et let tryk opnås de bedste resultater. Hold boret mod hullet og sørg for, at det ikke rutscher væk.

Tryk ikke yderligere såfremt borehullet bliver tilstoppet af spåner eller støv. Lad istedet værktøjet køre i tomgang, og træk dernæst boret delvist ud af hullet. Ved at gentage dette adskillige gange bliver borehullet rent, og boringen kan genoptages.

#### BEMÆRK:

- Der kan være excentricitet i borets omdrejning, når værktøjet anvendes uden belastning. Værktøjet centrerer automatisk sig selv under anvendelsen. Dette vil ikke påvirke præcisionen af boringen.

### Udblæsningskugle (ekstraudstyr) (Fig. 11)

Anvend, når hullet er udboret, udblæsningskuglen til at fjerne støvet fra hullet.

### Boring i træ eller metal (Fig. 12 og 13)

Se "Montering og afmontering af boret", beskrevet på foregående side, når borepatronsettet skal monteres.

Hold på ringen og drej muffen mod uret for at åbne patronens kæber. Sæt boret helt ind i borepatronen. Hold ringen fast, og drej muffen med uret for at stramme patronen til.

Afmontér boret ved at holde ringen fast og dreje muffen mod uret. Sæt funktionsvælgeren ud for "kun rotation".

Den maksimale borekapacitet i metal er 13 mm og i træ er den 24 mm.

Anvend ikke "rotation med hammerboring" funktionen når borepatronen er monteret på værktøjet. Borepatronen kan blive beskadiget.

Borepatronen kan også gå af når værktøjet vendes.

#### FORSIGTIG:

- Overdrevet tryk på maskinen vil ikke gøre boringen hurtigere. I virkeligheden vil det kun medvirke til at beskadige spidsen på boret, forringe maskinens ydeevne og forkorte maskinens levetid.
- Maskinen/boret udsættes for en voldsom vridningspåvirkning, når der brydes igennem hullet. Hold maskinen godt fast og udvis forsigtighed, når boret begynder at bryde gennem emnet.
- Et bor, der har sat sig fast, kan nemt fjernes ved at sætte den omstyrbare afbryderkontakt til modsat omdrejningsretning for at bække ud. Maskinen kan dog bække ukontrollabelt ud, hvis der ikke holdes godt fast på maskinen, før den startes.

- Mindre emner skal fastgøres forsvarligt i en skruestik eller lignende.

### Diamantkerneboring

Ved udførelse af diamantkerneboring, skal funktionsvælgeren altid sættes til  positionen for at anvende "rotation alene" arbejdsmåden.

#### FORSIGTIG:

- Hvis diamantkerneboring udføres med "rotation med hammerboring", kan diamantkerneboret blive beskadiget.

## VEDLIGHOLDELSE

#### FORSIGTIG:

- Kontrollér altid, at maskinen er slæt fra, og netledningen taget ud af stikkontakten, inden De udfører inspektion eller vedligeholdelse.

For at opretholde produkets SIKKERHED og PÅLIDELIGHED bør reparation, inspektion og udskiftning af kul, samt anden vedligeholdelse og justering kun udføres af et autoriseret Makita service-center eller værksted med anvendelse af originale Makita udskiftningsdeler.

## TIJBEHØR

#### FORSIGTIG:

- Dette udstyr og tilbehør bør anvendes sammen med Deres Makita maskine, sådan som det er beskrevet i denne brugsanvisning. Anvendelse af andet udstyr eller tilbehør kan udgøre en risiko for personskade. Tilbehøret bør kun anvendes til det, det er beregnet til.

Hvis De behøver hjælp ved valg af tilbehør eller ønsker yderligere informationer, bedes De kontakte Deres lokale Makita service center.

- SDS-Plus HM bor
- Kernebor
- Diamantkernebor
- Borepatrons ætt
- Borepatron S13
- Borepatronadapter
- Borepatronnøgle S13
- Smørelse til bit
- Sidegreb
- Dybdeanstag
- Udblæsningskugle
- Støvopsamler
- Sugesæt
- Beskyttelsesbriller
- Trasportkuffert
- Nøgleløs borepatron

**Förklaring av allmän översikt**

1 Strömtällare	9 Åtdragning	17 Handtagsbasens hål
2 Låsknapp	10 Tänder	18 Dammuppsamlare
3 Lampa	11 Utskjutning	19 Blåsboll
4 Backlägeskoppling	12 Verktygskraft	20 Nyckellös borrchuck
5 Funktionsvälvjare	13 Smörjfett för borret	21 Chuckadapter
6 Handtagsbas	14 Borr	22 Hylsa
7 Sidohandtag	15 Chuckkåpa	23 Ring
8 Lossning	16 Djupanslag	

**TEKNISKA DATA****Modell** HR1830/HR1830F**Kapacitet**

Betong .....	18 mm
Borrkrona.....	35 mm
Borr med diamantkrona (torr typ).....	65 mm
Stål.....	13 mm
Trä.....	24 mm
Tomgångsvarvtal (min <sup>-1</sup> ).....	0 – 1 500
Antal slag.....	0 – 5 000
Total längd .....	279 mm
Nettovikt.....	1,7 kg
Säkerhetsklass .....	□ /II

- På grund av det kontinuerliga programmet för forskning och utveckling, kan här angivna tekniska data ändras utan föregående meddelande.
- Observera: Tekniska data kan variera i olika länder.

**Avsedda användningsområden**

Denna maskin är avsedd för hammarborrning och borrhning i tegel, betong och sten.  
Den kan också användas för borrhning utan hammarslag i trä, metall, keramik och plast.

**Strömförsörjning**

Maskinen får endast anslutas till nät med samma spänning som anges på typläten och kan endast köras med enfas växelström.  
Den är dubbelsolerad i enlighet med europeisk standard och kan därför anslutas till vägguttag som saknar skyddsjord.

**Säkerhetstips**

För din egen säkerhets skull, bör du läsa igenom de medföljande säkerhetsföreskrifterna.

**SÄRSKILDA SÄKERHETSREGLER**

**GLÖM INTE** att strikt följa säkerhetsanvisningarna för borrrammen **ÄVEN** efter det att du blivit van att använda den. Felaktig eller ovarsam användning av maskinen kan leda till allvarliga personskador.

1. **Använd hörselskydd.** Bullret kan ge hörselskador.
2. **Använd de extrahandtag som medföljer maskinen.** Okontrollerad användning kan orsaka personskador.
3. **Håll maskinerna i de isolerade greppytorna vid arbete där maskinen kan råka skada dolda elkablар eller den egna sladden.** Kontakt med en strömförande kabel kommer att göra maskinens metalldelar strömförande vilket kan ge användaren en stöt.

4. **Bär hjälm, skyddsglasögon och/eller visir.** Vanliga (sol)glasögon har **INTE** säkerhetsglas. Du bör även använda andningsskydd och vadde-rade arbetshandskar.
5. **Kontrollera att verktygsbiten är åtdragen innan maskinen används.**
6. **Maskinen är gjord för att ge vibrationer vid normal användning.** Skruvarna kan lossna lätt vilket leder till att maskinen går sönder eller olyckor. Kontrollera att skruvarna är åtdragna innan du startar maskinen.
7. **Om maskinen inte har använts under en längre tid eller om det är kallt bör den först värmas upp genom att köras obelastad en stund.** Smörjmedlet blir då mer lättflytande. Hammarfunktionen fungerar dåligt utan ordentlig uppvärmning.
8. **Stå alltid stadigt.**  
Se till att ingen befinner sig nedanför när maskinen används högt upp.
9. **Håll maskinen stadigt med båda händerna.**
10. **Håll händerna borta från rörliga delar.**
11. **Låt inte maskinen vara på om du lämnar den.** Låt inte maskinen vara på när du lägger den ifrån dig.
12. **Rikta aldrig en påslagen maskin mot någon.** Verktygsbiten kan slungas ut och orsaka allvarliga personskador.
13. **Vidrör inte verktygsbit eller intilliggande delar medelbart efter användning eftersom de kan bli mycket heta och orsaka brännskador.**
14. **Vissa material innehåller kemikalier som kan vara giftiga.** Se till att du inte andas in damm eller får det på huden. Följ anvisningarna i leverantörens materialsäkerhetsblad.

**SPARA DESSA ANVISNINGAR.****VARNING:**

**ÖVARSAM hantering eller användning som inte följer** säkerhetsanvisningarna i denna bruksanvisning kan orsaka allvarliga personskador.

## FUNKTIONSBESKRIVNING

### FÖRSIKTIGHET:

- Se alltid till att maskinen är avstängd och kontakten utdragen ur nättuttaget innan du justerar eller kontrollerar några funktioner på maskinen.

### Strömväxelns funktion (Fig. 1)

### FÖRSIKTIGHET:

- Kontrollera att strömväxelns fungerar normalt och återgår till avstängt läge ("OFF") när den släpps innan nätsladden sätts i.

Tryck helt enkelt på strömväxeln för att starta maskinen. Maskinens varvtal ökas med ökat tryck på strömväxeln. Släpp strömväxeln för att stanna. Tryck på strömväxeln och tryck sedan in låsknappen för kontinuerlig drift. Tryck in strömväxeln helt och släpp den sedan för att stanna maskinen från det lästa läget.

### Att tända lamporna (Fig. 2)

### Gäller endast för Modell HR1830F

### FÖRSIKTIGHET:

- Titta inte rakt in i lampan så att du direkt kan se ljuskälan.

Tryck på strömväxeln för att tända lampan. Släpp strömbrytaren för att släcka lampan.

### OBSERVERA:

- Använd en torr tygduk för att torka av lampans lins. Var försiktig så att du inte repar linsen, eftersom det kan göra att lampans ljussyrka försämras.

### Rotationsomkopplarens funktion (Fig. 3)

Denna maskin har en backlägesomkopplare för att ändra rotationsriktningen. Flytta backlägesomkopplaren till läget  (sida A) för medurs rotation, och till läget  (sida B) för moturs rotation.

### FÖRSIKTIGHET:

- Kontrollera alltid rotationsriktningen före användning.
- Använd endast rotationsomkopplaren först efter att maskinen har stannat helt. Ändring av rotationsriktningen innan maskinen har stannat kan orsaka skador på maskinen.
- Om det inte går att trycka in strömväxeln kontrollerar du att backlägesomkopplaren helt står i läget  (A) eller läget  (B).

### Att välja driftläge (Fig. 4)

Detta verktyg har en funktionsväxlare. Välj den av de två tillgängliga driftfunktionerna som är mest lämpad för dina arbetsbehov genom att använda funktionsväxlaren.

För endast rotation trycker du in låsknappen och vrider funktionsväxlaren så att dess pil pekar på symbolen . För rotation med slag trycker du in låsknappen och flyttar funktionsväxlaren så att dess pil pekar på symbolen .

### FÖRSIKTIGHET!

- Vrid alltid funktionsväxlaren så att står precis mot den önskade symbolen. Verktyget kan skadas om det används med funktionsväxlaren ställd i ett läge mitt emellan funktions symbolerna.
- Försök inte att vrida på funktionsväxlaren förrän maskinen har stannat helt.

### Säkerhetskoppling

Denna aktiveras och fränskopplar drivningen vid höga och snabbt uppträdande belastningar, t ex fastkörsning.

### FÖRSIKTIGHET!

- Släpp omedelbart strömväxeln om säkerhetskopplingen tråder i funktion. Härigenom undviks onödig slitage av vitala delar i drivmekanismen.
- Hålsägar bör ej användas i det här verktyget. Sådana verktyg körs lått fast, varvid kopplingen utsätts för stora påfrestningar genom att den aktiveras i alltför stor utsträckning.

## HOPSÄTTNING

### FÖRSIKTIGHET:

- Se alltid till att maskinen är avstängd och att kontakten är utdragen ur nättuttaget innan du utför något arbete på maskinen.

### Sidohandtag (extrahandtag) (Fig. 5)

### FÖRSIKTIGHET:

- Använd alltid sidohandtaget för säker drift.

Montera sidohandtaget så att tänderna på handtaget passar in mellan utsökningarna på maskincylindern. Drag sedan åt handtaget genom att vrida det medurs vid önskat läge. Det kan svängas runt 360° och fästas i önskat läge.

### Smörjning av borret

Stryk ett tunt lager (ca. 0,5 – 1 g) smörjfett på borrskaftet. Borrets rörelse i fästet underlättas och slitaget blir mindre.

### Montering och demontering av borrhuvud

Rengör verktygskaftet, och applicera verktygsolja innan verktyget monteras. (Fig. 6)

För i verktyget i maskinen. Vrid verktyget och tryck in det tills det fastnar. (Fig. 7)

Kontrollera alltid att verktyget sitter fast ordentligt efter monteringen genom att försöka dra ut det.

Demontera verktyget genom att fälla ner chuckkåpan hela vägen och dra ut verktyget. (Fig. 8)

### Djupanslag (Fig. 9)

Djupanslaget är praktiskt att använda vid borrhning av hål med samma djup. Lossa sidohandtaget och sätt i djupanslaget i hålen i sidohandtaget. Justera djupanslaget till önskat djup och drag åt sidohandtaget.

### OBSERVERA:

- Djupanslaget kan inte användas i det läge där det slår emot växelhuset.

### Dammuppsamlare (Fig. 10)

Använd dammuppsamlaren för att förhindra att damm faller på verktyget och på dig själv när du utför borrhningsarbeten ovanför huvudet. Anslut dammuppsamlaren på borret såsom visas i fig. 10. Storleken på borrhuvudet som dammuppsamlaren kan anslutas till är enligt följande.

	Borrhdiometer (mm)
Dammuppsamlare 5	6 – 14,5
Dammuppsamlare 9	12 – 16

## DRIFT

### Borrning

#### FÖRSIKTIGHET!

- Verktyget och borret utsätts för ett plötsligt och avsevärt vridmoment vid genombrottet av hålet, om hålet sätts igen av spän eller andra partiklar eller om borret stöter emot armeringsjärn ingjutna i betongen. Använd alltid sidohandtaget (extrahandtaget) och håll verktyget stadigt i både sidohandtaget och strömställarhandtaget vid drift. Underlätta att hålla verktyget korrekt kan medföra att kontrollen över verktyget förloras och risk för svåra skador.

För borrning i betong eller sten eller liknande ska funktionsväljaren sättas så att den pekar på borrrhammarsymbolen .

Använd endast borrh med wolframkarbidspets.

Starta inte verktyget förrän borret satts an.

Tryck inte för hårt. Bäst resultat erhålls med ett borrhtryck ungefärligen motsvarande verktygets egen tyngd.

Anlägg inte mer tryck om hålet blir egensatt med spän eller andra partiklar. Låt istället verktyget gå utan belastning och avlägsna borret gradvis från hålet. Genom att upprepa denna procedur flera gånger rensas hålet ut och normal borrning kan återupptas.

#### OBSERVERA:

- När maskinen körs obelastad kan borret röra sig excentriskt. Maskinen centreras automatiskt vid användning. Detta försämrar inte borrhprecisionen.

### Blåsboll (tillbehör) (Fig. 11)

Efter att hålet har borrats kan blåsbollen användas för att blåsa ut damm ur hålet.

### Borrning i trä eller metall (Fig. 12 och 13)

Använd den separat tillgängliga borrhucksatsen. Se avsnittet "Montering och demontering av borrh" som beskrivs på föregående sida.

Håll i ringen och vrid kragen moturs för att öppna chucköppningen. Tryck in borren så långt det går i chucken. Håll ordentligt i ringen och vrid kragen medurs för att dra åt chucken.

Du tar bort borren genom att hålla i ringen och vrida kragen moturs. Ställ in funktionsväljaren på "endast rotation".

I metall kan du borra upp till 13 mm i diameter, och i trä upp till 24 mm i diameter.

Använd aldrig "rotation med slag" när borrhuchkfästet är monterat på verktyget. Borrhuchkfästet kan skadas.

Borrhuchken kommer också att lossna om verktyget körs i backläge.

#### FÖRSIKTIGHET!

- Ett överdrivet tryck mot verktyget skyndar inte på borrningen. I själva verket leder det överdrivna trycket endast till att borrets spets förstörs, verktygets funktion försämras och verktygets arbetsliv förkortas.
- Vid hålgenombrytningen utsätts maskinen / borret för en oerhörd kraft. Håll maskinen stadigt och var uppmärksam när borret bryter igenom arbetsstycket.
- Ett fastborrat borrvverktyg kan lossnas helt enkelt genom att sätta backomkopplaren i motsatt rotationsriktning för att backa ut borret. Maskinen kan dock lätt dra iväg om du inte håller den stadigt innan du startar maskinen.
- Sätt alltid fast små arbetsstycken i ett skruvståd eller liknande fastsättningsanordning.

### Borrning med diamantborr

Ställ alltid in spaken för ändring av driftläget mot  för att ändra driften till "enbart rotation" när borrning med diamantborr ska genomföras.

#### FÖRSIKTIGHET!

- Om borrning med diamantborr genomförs i driftläget "rotation med slag" kan borret med diamantkrona skadas.

### UNDERHÅLL

#### FÖRSIKTIGHET:

- Se alltid till att maskinen är avstängd och kontakten utdragen ur nättuttaget innan du ger dig på att kontrollera eller utföra underhåll på maskinen.

För att upprätthålla produktens SÄKERHET och PÄLITLIGHET ska reparationer, kontroll och utbyte av kolborstar och allt annat underhålls- eller justeringsarbete utföras av ett auktoriserat Makita servicecenter eller fabriksservicecenter, med användning av Makita originalreservdelar.

### TILLBEHÖR

#### FÖRSIKTIGHET:

- Dessa tillbehör och tillsatser rekommenderas för användning tillsammans med den maskin från Makita som anges i den här bruksanvisningen. Att använda några andra tillbehör eller tillsatser kan medföra en risk för personskador. Använd endast tillbehören och tillsatserna för de ändamål som de är avsedda för.

Kontakta ditt lokala Makita servicecenter om du behöver hjälp med eller mer detaljerad information om dessa tillbehör.

- SDS+ härdad borrh
- Kronborr
- Kronborr med diamantspets
- Borrhucksats
- Borrhuch S13
- ChuckadAPTER
- Chucknyckel S13
- Smörjfett för borret
- Sidohandtag
- Djupanslag
- Blåsboll
- Dammuppsamlare
- Tillsats för dammuppsamlare
- Skyddsglasögon
- Bärväska i plast
- Nyckellös borrhuch

**Forklaring til generell oversikt**

1	Bryter	9	Stramme til	17	Hull i håndtakfestet (gripefoten)
2	Låseknapp	10	Tenner	18	Støvkopp
3	Lampe	11	Fremskytninger	19	Blåsebulb
4	Reverseringsbryter	12	Borkroneskraft	20	Nøkkelfri borechuck
5	Funksjonsbryter	13	Borkronefett	21	ChuckadAPTER
6	Gripefot	14	Bor	22	Mansjett
7	Støttehåndtak	15	Borpatrondeksel	23	Ring
8	Løse opp	16	Dybdemåler		

**TEKNISKE DATA**

<b>Modell</b>	<b>HR1830/HR1830F</b>
Kapasiteter	
Betong .....	18 mm
Kjernebits .....	35 mm
Diamantkjernebits (tørr type) .....	65 mm
Stål .....	13 mm
Tre .....	24 mm
Tomgangshastighet (min <sup>-1</sup> ) .....	0 – 1 500
Slag pr. min .....	0 – 5 000
Total lengde .....	279 mm
Netto vekt .....	1,7 kg
Sikkerhetsklasse .....	□ / II

- Grunnet det kontinuerlige forsknings- og utviklingsprogrammet, forbeholder vi oss retten til å foreta endringer i tekniske data uten varsel.
- Merknad: Tekniske data kan variere fra land til land.

**Bruksområde**

Verktøyet er beregnet til slagboring og boring i murstein, betong og stein.  
Det egner seg også til boring uten slag i tre, metall, keramikk og plast.

**Strømforsyning**

Maskinen må kun koples til den spenning som er angitt på typeskiltet og arbeider kun med enfas-vekselstrøm. Den er dobbelt verneisolert i henhold til de Europeiske Direktiver og kan derfor også koples til stikkontakter uten jording.

**Sikkerhetstips**

For din egen sikkerhets skyld ber vi deg lese de medfølgende sikkerhetsreglene.

**SPESIFIKKE SIKKERHETSREGLER**

**IKKE LA HENSynet TIL HVA SOM ER "BEHAGELIG" ELLER DET FAKTUM AT DU KJENNER PRODUKTET GODT (ETTER MANGE GANGERS BRUK) GJØRE DEG MINDRE OPPMERKSOM PÅ SIKKERHETSREGLENE FOR BRUKEN AV BORHAMMeren. Hvis du bruker dette verktøyet på en farlig eller ukorrekt måte, kan du få alvorlige helseskader.**

1. **Bruk hørselvern.** Høy lyd kan forårsake redusert hørsel.
2. **Bruk hjelpehåndtak som fulgte med verktøyet.**  
Hvis maskinen kommer ut av kontroll, kan det resultere i helseskader.
3. **Hold elektroverktøy i de isolerte håndtakene når du utfører en operasjon der skjærende verktøy kan komme i kontakt med skjulte ledninger eller ledningen til maskinen selv.** Kontakt med en strømførende ledning vil også gjøre uisolerte deler av maskinen strømførende og gi operatøren elektrisk støt.

4. **Bruk hjelm, vernebriller og/eller ansiktsmaske.** Vanlige briller eller solbriller er IKKE vernebriller. Det anbefales også på det sterkeste å bruke støvmaske og kraftig polstrede hansker.
5. **Vær sikker på at meiselen er skikkelig festet før du starter maskinen.**
6. **Verktøyet er laget slik at det vil vibrere under vanlig bruk. Skruene kan lett løsne, noe som kan forårsake et maskinsammenbrudd eller en ulykke. Før bruk må du derfor kontrollere grundig at skruene ikke er løse.**
7. **I kaldt vær, eller når verktøyet ikke har vært i bruk på lenge, må du varme opp verktøyet ved å la det gå en stund ute belastning. Dette vil myke opp smøremiddelet. Hvis maskinen ikke er skikkelig oppvarmet, vil det være vanskelig å bruke hammeren.**
8. **Forviss deg alltid om at du har godt fotfeste. Forviss deg om at ingen står under deg når du jobber høyt over bakken.**
9. **Hold verktøyet fast med begge hender.**
10. **Hold hendene unna bevegelige deler.**
11. **Ikke gå fra verktøyet mens det er i gang. Verktøyet må bare brukes mens operatøren holder det i hendene.**
12. **Ikke pek med verktøyet mot personer i nærheten mens det er i bruk. Bitset kan fly ut og skade noen alvorlig.**
13. **Ikke berør meiselen eller deler i nærheten av meiselen umiddelbart etter at maskinen har vært i bruk, da disse kan være ekstremt varme og kan gi brannsår.**
14. **Enkelte materialer inneholder kjemikalier som kan være giftige. Treff tiltak for å hindre innanending av støv og hudkontakt. Følg leverandørens sikkerhetsanvisninger.**

**TA VARE PÅ DISSE INSTRUKSENE.****ADVARSEL:**

**MISBRUK** av verktøyet eller mislighold av sikkerhetsreglene i denne brukerhåndboken kan resultere i alvorlige helseskader.

## FUNKSJONELL BESKRIVELSE

### ADVARSEL:

- Sørg for at boremaskinen er slått av og kontakten dratt ut før det foretas justeringer eller inspeksjon.

### Bryter (Fig. 1)

#### NB!

- Før De setter i støpselet i stikkontakten, kontroller alltid at bryterne fungerer slik de skal og går tilbake i "AV" stilling når de frigjøres.

For å starte maskinen, trekk simpelthen i bryteren. Maskinens hastighet økes ved å øke trykket på bryteren. Slipp bryteren for å stanse. For uavbrutt drift, trekk i bryteren og trykk deretter inn låsekappen. For å stanse maskinen med låsekappen inne, trekk bryteren helt inn og deretter slipp den.

### Tenne lampene (Fig. 2)

#### Gjelder kun Modell HR1830F

#### NB!

- Se aldri direkte inn i lampen eller direkte på lyskilden. Lampen tennes ved å trykke inn funksjonsbryteren og slukkes ved å slippe den igjen.

#### MERKNAD:

- Bruk en tørr klut til å tørke skitt av lampelinsen med. Pass på at ikke linsen ripes opp siden dette kan redusere belysningseffekten.

### Reverserbryter (Fig. 3)

Dette verktøyet er utstyrt med en reverserbryter for endring av rotasjonsretningen. Flytt reverserbryterhendelen til stilling < (A-siden) for medurs rotasjon eller til stilling > (B-siden) for moturs rotasjon.

#### NB!

- Kontroller alltid rotasjonsretningen før driftsstart.
- Benytt reverserbryteren bare etter at maskinen har stanset fullstendig opp. Å endre rotasjonsretningen før maskinen har stoppet kan skade maskinen.
- Hvis startbryteren ikke kan trykkes, må du se etter om reverserbryteren er satt helt over i riktig stilling < (på A-siden) eller > (B-siden).

### Velge funksjonsmodus (Fig. 4)

Dette verktøyet er utstyrt med en funksjonsbryter. Velg den modusen som passer best til det arbeidet som skal gjøres.

Hvis du bare vil bore, må du trykke inn låsekappen og dreie funksjonsbryteren slik at pilen peker mot symbolen  på maskinhuset.

Hvis vil bruke slagbor, må du trykke inn låsekappen og dreie funksjonsbryteren slik at pilen peker mot symbolen  på maskinhuset.

#### NB!

- Bryteren må alltid dreies helt mot det modussymbolet som ønskes. Hvis verktøyet brukes med bryteren halveis mellom modussymbolene, kan verktøyet gå i stykker.
- Bruk funksjonsbryteren bare etter at verktøyet har stoppet helt.

### Motorvern

Verktøyets motorvern vil aktiveres ved overbelastning og automatisk stanse verktøyet. Når dette skjer vil boret slutte å rotere.

#### NB!

- Så snart motorvernet aktiveres må bryteren slippes. Dette vil motvirke skade på verktøyet.
- Hullsager kan ikke brukes i dette verktøyet idet disse lett kan kile seg fast i hullet. Dette vil igjen forårsake at motorvernet aktiveres for ofte.

### MONTERING

#### ADVARSEL:

- Sørg alltid for at boremaskinen er slått av og kontakten trukket ut før det utføres arbeid på maskinen.

### Støttehåndtak (Sidegreep) (Fig. 5)

#### ADVARSEL:

- Benytt alltid støttehåndtaket for en trygg arbeidsgjenomføring.

Monter støttehåndtaket på en slik måte at tennene på håndtaket passer inn mellom fremskytingene på maskinlopet. Stram deretter til håndtaket ved å dree det med urviseren til den posisjon som ønskes. Håndtaket kan dreies 360° grader for således å kunne sikres i enhver posisjon.

### Smøring av bortangen

Før boring bør man smøre bortangen med litt fett for å oppnå smidige slag mot boret samt øke borets levetid (ca. 0,5 – 1 g).

### Montering og fjerning av bor

Rengjør borkroneskaftet og påfør borkronefett før borkronen monteres. (Fig. 6)

Sett borkronen inn i maskinen. Vri borkronen og trykk den inn helt til den er fastkoplet. (Fig. 7)

Etter montering, sørg alltid for å kontrollere at borkronen holdes forsvarlig på plass ved å forsøke å dra den ut.

Før å demонtere borkronen, dra borpatrondekselet helt ned og dra borkronen ut. (Fig. 8)

### Dybdemåler (Fig. 9)

Dybdemåleren er fordelaktig når man vil bore en rekke hull med lik dybde. Løs opp støttehåndtaket og sett dybdemåleren inn i hullet på dette håndtaket. Juster dybdemåleren til ønsket dybde er nådd og stram til støttehåndtaket.

#### MERKNAD:

- Dybdemåleren kan ikke benyttes i en posisjon der den støter mot girkhuset.

### Støvkopp (Fig. 10)

Bruk støvkoppen for å hindre at støv spruter omkring og på brukeren når arbeidet foregår over hodet. Fest støvkoppen til boret som vist i Fig. 10. Støvkoppen kan monteres på følgende borbitsstørrelser.

	Bitsdiameter (mm)
Støvkopp 5	6 – 14,5
Støvkopp 9	12 – 16

## BETJENING

### Hammerboring

NB!

- Det oppstår en voldsom og brå vridningskraft på verktøy/borspiss ved gjennomboringen hvis hullet er tilstoppet med spon og lignende, eller når boret treffer armeringsstenger i betongen. Bruk alltid støttehåndtaket (hjelpehåndtaket) og hold verktøyet godt fast i begge støttehåndtakene og bryterhåndtaket under boringen. Hvis dette ikke gjøres kan det føre til at du mister kontrollen over verktøyet med alvorlige legems-skader til følge.

Når du skal bore i betong, granitt osv., må dreie funksjonsbryteren til den peker mot slagborsymbolet . Forviss deg om at du bruker et bor med wolframkarbidspiss.

Plasser boret på ønskede stad der hullet skal lages og trykk på bryteren.

Øv ikke makt på verktøyet. Et lett trykk gir det beste resultatet. Hold verktøyet på plass og pass på at det ikke gir vekk fra hullet.

Det må ikke legges mer trykk på verktøyet når hullet blir tilstoppet med spon og flis. Istedet bør du la verktøyet gå på tomgang og så fjerne boret delvis fra hullet. Gjør dette flere ganger til hullet er fritt for spon. Deretter fortsetter du som vanlig.

MERK:

- Hvis verktøyet brukes uten belastning, kan det forekomme kast i bitsrotasjonen. Under bruk sentrerer verktøyet seg automatisk. Dette påvirker ikke borenøyaktigheten.

### Blåsebulb (tilleggsutstyr) (Fig. 11)

Etter at du har boret et hull, må du bruke blåsebulben til å fjerne støv fra hullet.

### Boring i tre eller metall (Fig. 12 og 13)

Bruk det ekstra tilgjengelige borechuck-utstyret. Se "Montering og fjerning av bor" som er beskrevet på foregående side når utstyret skal monteres.

Hold ringen og drei mansjetten moturs for å åpne kjokskjeven. Før bitset så langt inn i kjoksen som mulig. Hold godt fast i ringen og drei mansjetten medurs for å stramme til kjoksen.

For å demontere bitset, hold ringen og drei mansjetten moturs. Still funksjonsmodusknotten på "kun rotasjon".

Det kan bores opptil 13 mm diameter i metall og opptil 24 mm i tre.

"Rotasjon med slag" må aldri brukes når borechuck-montasjen er montert på verktøyet. Borechuck-montasjen kan ødelegges.

Borechucken an dessut sprette av når verktøyet settes i revers.

NB!

- For stort trykk på maskinen betyr ikke at arbeidet går raskere. Unødig trykk vil bare medvirke til at borspissen ødelegges, jobben tar lengre tid og at motoren belastes.

- Det oppstår et voldsomt trykk på maskinen/boret idet gjennomboringen skjer. Hold godt fast i maskinen og utvis stor forsiktighet når den begynner å gå igjennom arbeidsemnet.

- Et bor som har satt seg fast løsnes ved å sette bryteren i revers for å bakke ut. Maskinen kan imidlertid lett smette med mindre den holdes godt fast før den slås på.

- Små arbeidsemner må alltid festes i en skrustikke eller lignende.

### Diamantkjerneboring

Når diamantkjerneboring utføres, må skiftespaken alltid stilles inn på  posisjon for å bruke "kun rotasjon" funksjonen.

NB!

- Hvis boreoperasjoner med diamantkjernebits utføres når verktøyet er innstilt på "rotasjon med slag", kan diamantkjernbitset ødelegges.

## SERVICE

### ADVARSEL:

- Sørg for at vinkelboremaskinen er slått av og kontaktene trukket ut før det settes i gang med vedlikeholdsarbeid eller inspeksjon.

For å sikre at produktsikkerheten og produktpålideligheten opprettholdes må reparasjoner, kontrollering og utskifting av kullbørsten, samt alt annet vedlikehold eller justeringer utføres av Makitas autoriserte vedlikeholds-personell eller fabrikvens servicesenter. Når deler skal byttes ut må det alltid brukes deler som Makita har produsert.

## TILBEHØR

NB!

- Følgende ekstrautstyr og tilbehør er anbefalt for din Makita-maskin som spesifisert i denne bruksanvisningen. Bruk av ekstrautstyr og tilbehør fra andre produsenter kan medføre fare for personskade. Ekstrautstyr og tilbehør må bare brukes til formål de er beregnet for.

Ta kontakt med ditt lokale Makita-servicesenter hvis du vil vite mer om dette ekstrautstyret.

- SDS Pluss bits med wolframkarbidspiss
- Kjernerbits
- Diamantkjernebits
- Borechuck-utstyr
- Borechuck S13
- Chuckadapter
- Chucknøkkel S13
- Borkronefett
- Støttehåndtak
- Dybdemåler
- Blåsebulb
- Støvkopp
- Støvsugningsutstyr
- Vernebriller
- Bærekoffert av plast
- Nøkkelfri borechuck

**Yleisselostus**

1	Liipaisinkytkin	9	Kiristy	17	Kädensijan tyven aukko
2	Lukituspainike	10	Hampaat	18	Pölykansi
3	Lamppu	11	Ulkonemät	19	Puhallin
4	Suunna vaihtovipu	12	Terän kara	20	Pikaistukka-avain
5	Toimintamuodon vaihtoonpisti	13	Teräräsva	21	Istukan sovitin
6	Kädensijan tyvi	14	Terä	22	Kaulus
7	Sivukahva	15	Istukan suojuus	23	Rengas
8	Löysty	16	Syyvystulkki		

**TEKNISET TIEDOT****Malli****Suorituskyky****HR1830/HR1830F**

Betoni .....	18 mm
Keernakaira .....	35 mm
Timantikeernakaira (kuivatyppinen) .....	65 mm
Teräs .....	13 mm
Puu .....	24 mm
Tyhjäkäytinopeus ( $\text{min}^{-1}$ ) .....	0–1 500
Iksua minuutissa .....	0–5 000
Kokonaispituus .....	279 mm
Nettopaino .....	1,7 kg
Turvaluokitus .....	□ /II

- Jatkuvan tutkimus- ja kehitysohjelman vuoksi pidätämme oikeuden muuttaa tässä mainittuja teknisiä ominaisuuksia ilman ennakkoilmoitusta.
- Huomautus: Tekniset ominaisuudet saattavat vaihdella eri maissa.

**Käyttötarkoitus**

Tämä kone on tarkoitettu vasaraporaukseen sekä tiileen, betonin ja kiveen poraamiseen.

Sillä voidaan porata puuhun, metalliin, keramiikkaan ja muoviin ilman iskuja.

**Virransyöttö**

Laitteen saa käytäkää ainoastaan virtalähteeseen, jonka jännite on sama kuin tyypikilvessä ilmoitettu. Läitetta voidaan käyttää ainoastaan yksivaiheisella vaihtovirralla. Laite on kaksinkertaisesti suojaeristetty eurooppalaisten standardien mukaisesti, ja se voidaan täästä syystä liittää maadoittamattomaan pistorasiaan.

**Turvaohjeita**

Oman turvallisuutesi vuoksi lue mukana seuraavat turvaohjeet.

**ERITYISIÄ TURVALLISUUSSOHJEITA**

**ÄLÄ** anna mukavuuden tai (toistuvan käytön tuoman) tottumuksen tuotteseen korvata pyörövarasen turvallisuusohjeiden ehdotonta noudattamista. Jos käytät tätä konetta turvattomasti tai väärin, seurauskena voi olla vakava loukkaantuminen

- Käytää kuulosuojaaimia. Melulle altistuminen voi aiheuttaa kuulovamman.
- Käytää koneen mukana toimitettuja lisäkahvoja. Hallinnan menettäminen voi aiheuttaa loukkaantumisen.
- Tartu sähkötyökaluihin eristetyistä tartuntapinnoista tehdessäsi töitä, joissa leikkaava kone voi osua piilossa olevaan johtoon tai omaan virtajohtoonsa. Jännitteeseen johtoon osuminen johtaa jännitteen näkyvillä oleviin metalliosiin, jolloin käyttäjää saa sähköiskun.

- Käytää suojakypärää, suojalaseja ja/tai kasvosuojusta. Tavalliset aurinko- tai silmälasisit EIVÄT ole suojalaisit. On myös erittäin suositeltavaa käyttää hengityssuoja ja paksusti vuorattuja käsineitä.
- Varmista ennen työskentelyn aloittamista, että terä on kunnolla paikallaan.
- Kone on suunniteltu siten, että se värähtelee normaalikäytössä. Ruuvit voivat helposti löysyä, mikä voi aiheuttaa rikkoutumisen tai onnettomuuden. Tarkista ruuvien kireys huolellaan ennen työskentelyä.
- Kun konetta käytetään kylmissä oloissa sen olulta pitkään käyttämättömänä, anna koneen lämmetä jonkin aikaa ilman kuormitusta. Tämä saa voiteluaineen juoksevaksi. Vasaroointi on hankala, ellei koneen anneta kunnolla lämmetä.
- Varmista aina jalansiasi tukevuudesta. Varmista, ettei alasi ole ketää, kun käytät konetta korkeissa paikoissa.
- Tartu koneeseen tukevasti molemmien käsin.
- Pidä kädet loitolla liikkuvista osista.
- Älä jätä konetta käyntiin. Käytää konetta vain sen ollessa käissäsi.
- Älä osoita koneella ketää työskentelyalueella olevaan. Terä voi irrota ja vahingoittaa jotakuta vakavasti.
- Älä kosketa terää äläkä terän lähellä olevia osia välittömästi työskentelyn jälkeen. Ne voivat olla erittäin kuumat ja ne voivat polttaa ihoa.
- Jotkin materiaalit sisältävät myrkkyisiä kemikaaleja. Varo hengittämästä pölyä ja vältä ihkontaktia. Noudata materiaalin toimittajan turvaohjeita.

**SÄILYTÄ NÄMÄ OHJEET.****VAROITUS:**

**VÄÄRINKÄYTÖ** tai tässä ohjekirjassa mainittujen turvaohjeiden noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa vakavan loukkaantumisen.

## TOIMINTOJEN KUVAUS

**VARO:**

- Varmista aina ennen koneelle tehtävien toimenpiteiden tekemistä, että kone on sammutettu ja irrotettu pistorasiasta.

### Kytikimen käyttäminen (Kuva 1)

**VARO:**

- Varmista aina ennen koneen liittämistä virtalähteeseen, että liipaisinkytkin toimii moitteettomasti ja palautuu vapautettaessa "OFF"-asentoon.

Kone käynnistetään yksinkertaisesti painamalla liipaisinta. Koneen käyntinopeus kasvaa lisättäessä liipaisimeen kohdistuvaa puristusvoimaa. Kone pysähtyy vapautettaessa liipaisinta. Kone saadaan käymään jatkuvaltasti painamalla liipaisinta ja painamalla sitten lukituspainiketta. Tämä lukitustila saadaan purettua painamalla liipaisin kokonaan pohjaan ja vapauttamalla se.

### Lamppujen sytyttäminen (Kuva 2)

**Vain Mallissa HR1830F**

**VARO:**

- Älä katso suoraan valoon tai valonlähteeseen.

Lamppu sytytetään painamalla liipaisinta. Lamppu sammutetaan vapauttamalla liipaisin.

**HUOMAUTUS:**

- Pyyhi lika lampun linssiltä kuivalla liinalla. Varo naarmuttamasta lampua, sillä tämä voi heikentää valotehoa.

### Suunnanvaihtokytkin (Kuva 3)

Tämä kone on varustettu suunnanvaihtokytkimellä, jonka avulla voidaan vaihtaa terän kiertosuuntaa. Siirrä suunnanvaihtokytkin asentoon  (A-puoli), kun haluat koneen käyvän myötäpäivään ja asentoon  (B-puoli), kun haluat sen käyvän vastapäivään.

**VARO:**

- Varmista aina koneen pyörimissuunta ennen käyttöä.
- Käytä suunnanvaihtokytkintä vasta, kun kone on kokoan pysähtynyt. Suunnan vaihtaminen koneen vielä käydessä saattaa vahingoittaa konetta.
- Jos liipaisinkytkintä ei voi painaa, tarkista ettei suunnanvaihtokytkin on asetettu kokonaan asentoon  (A-puoli) tai  (B-puoli).

### Toimintamuodon valitseminen (Kuva 4)

Tässä koneessa on toimintamuodon vaihtoonpussi. Valitse nupilla kahdesta muodosta työtarpeisiisi sopiva.

Kun haluat pelkän pyörimisiükkeen, paina lukituspainikkeen alas ja käänny nuppia siten, että nupin nuoli osoittaa koneen rungossa olevaa  -symbolia kohti.

Kun haluat vasaroointiin yhdistetyn pyörimisiükkeen, paina lukituspainikkeen alas ja käänny nuppia siten, että nupin nuoli osoittaa koneen rungossa olevaa  -symbolia kohti.

**VARO:**

- Aseta nuppi aina perille haluamasi muotomerkinnän kohdalle. Jos konetta käytetään nupin ollessa muotumerkkien puolivälissä, kone saattaa vahingoittua.
- Käytä nuppia, kun kone on kokonaan pysähtynyt.

## Vääntömomentin rajoitin

Vääntömomentin rajoitin käynnistyy, kun vääntömomentti saavuttaa tietyn tason. Moottori kytkeytyy irti käyttöksestä. Jos näin käy, terä lakkaa pyörimästä.

**VARO:**

- Katkaise laitteesta virta heti, kun vääntömomentin rajoitin käynnistyy. Nämä estetään laitteen ennenaikeisen kuluminen.
- Tässä laitteessa ei voida käyttää reikäsahoja. Ne tarttuvat helposti reikään, jolloin vääntömomentin rajoitin kytkeytyy toimintaan liian usein.

## KOKOAMINEN

**VARO:**

- Varmista aina ennen koneelle tehtävien toimenpiteiden tekemistä, että kone on sammutettu ja irrotettu pistorasiasta.

### Sivukahva (apukahva) (Kuva 5)

**VARO:**

- Käytä aina sivukahvaa varmistaaksesi työskentelyn turvallisuuden.

Kiinnitä sivukahva siten, että kahvan hampaita osuvat koneen kotelossa olevien ulkonemioiden väliin. Kiristä sitten kahva kääntämällä vastapäivään haluamaasi asentoon. Sitä voidaan kiertää 360° ja kiristää mihin tahansa asentoon.

## Terärasva

Voitele terän karan pää etukäteen pienellä määrellä terärasvaa (noin 0,5 – 1,0 g).

Tämä istukan rasvaus varmistaa tasaisen toiminnan ja se pidentää laitteen käytöikää.

## Poranterän kiinnittäminen ja irrottaminen

Puhdista terän kara ja sivele siihen terärasvaa, ennen kuin kiinnität terän. (**Kuva 6**)

Työnnä terä koneeseen. Käännä terää ja paina sitä, kunnes se osuu kohdalleen. (**Kuva 7**)

Kun olet kiinnittänyt terän, varmista aina vetämällä, että terä pysyy tiukasti paikallaan.

Terä irrotetaan vetämällä istukan suojuksen kokonaan alas ja vetämällä terä ulos. (**Kuva 8**)

## Syyystulkki (Kuva 9)

Syyystulkki on kätevä, kun halutaan porata samansyytisiä reikiä. Löysennä sivukahvaa ja työnnä syyystulkki sivukahvassa olevaan reikään. Säädä syyystulkki haluamaasi syyvytteen ja kiristä sivukahva.

**HUOMAA:**

- Syyystulkki ei voi käyttää asennossa, jossa syyystulkki osuu vailleistoon.

## Pölykansi (Kuva 10)

Käytä pölykantta estääksesi sahanpurun putoamisen koneen ja itsesi päälle, kun poraat pääsi yläpuolelle olevaan kohteseen. Kiinnitä pölykansi terään **Kuvan 10** osoittamalla tavalla. Pölykansi voidaan kiinnittää seuraavan kokoisiin teriin.

	Terän läpimitta (mm)
Pölykansi 5	6 – 14,5
Pölykansi 9	12 – 16

## KÄYTÄMINEN

### Poravasaran käyttö

#### VARO:

- Koneeseen/terään kohdistuu erittäin voimakas ja äkillinen väntövoima terän työntyessä työkappaleen läpi, reiän tukkeutessa lastuista tai hiukkasista tai osuesasi betonissa oleviin vahvikeräautoihin. Käytä aina sivukahvaa (lisäkahvaa) ja ota konetta käyttääessäsi tukeva ote sekä sivukahvasta että kytkinkahvasta. Jos et toimi näin, saatat menettää koneen hallinnan, mikä voi johtaa mahdoliseksi vaikavaan loukkaantumiseen.

Kun poraat betoniin, graniittiin tms., siirrä toimintomuodon vaihdonuppi  -symbolin kohdalle käyttääksesi "vasarointiin yhdistettyä pyörimisiikkettä".

Muista käyttää volframikarbidi-kärkistä terää.

Aseta terä työkappalella haluamaasi vasten porausasentoon ENNEN KUIN käynnistät koneen.

Älä käytä liikaa voimaa. Kevyt painaminen antaa parhaan tuloksen. Pidä poravasaraa tukeasti niin, että se ei lipsu pois reiästä.

Älä paina kovempaa, kun lastut ja palaset tukkivat reiän. Anna sen sijaan laitteen käydä tyhjäkäynnillä ja vedä terä sitten osittain ulos reiästä. Toista tämä muutaman kerran reiän puhdistamiseksi. Tämän jälkeen voit jatkaa porauista normaaliin tapaan.

#### HUOMAUTUS:

- Terä voi pyöriä epäakeskisesti, kun konetta käytetään ilman kuormaa. Kone keskittää pyörimisiikkineen automaatisesti työskentelyn aina. Tämä ei vaikuta porauksen tarkkuuteen.

### Puhallin (lisävaruste) (Kuva 11)

Poista roskat reiästä puhallimella poraamisen jälkeen.

### Puun tai metallin poraus (Kuva 12 ja 13)

Käytä lisävarusteena saatavaa istukkasarjaa. Katso kiinnittämistä varten edellisen sivun kohtaa "Poranterän kiinnittäminen ja irrottaminen".

Pidä rengasta ja käännä kaulusta vastapäivään avataksesi istukan leuat. Aseta terä istukkaan niin syväle kuin se menee. Pidä rengasta tiukasti ja käännä kaulusta myötäpäivään kiristääksesi istukan.

Terä irrotetaan pitämällä rengasta ja kääntämällä kaulusta. Aseta toimintomuodon vaihdonuppi asentoon "pelkkä pyörimisiilke".

Voit porata halkaisijaltaan enintään 13 mm:n metallikappaleeseen ja enintään 24 mm:n puukappaleeseen.

Älä koskaan käytä "pyörimisiilke ja vasarointi", kun koneeseen on asennettu poraistukkasarja. Poraistukkasarja saattaa vahingoittua.

Poran istukka myös irtoaa vaihdettaessa koneen pyörissuuntaa.

#### VARO:

- Koneen voimakas painaminen ei nopeuta poraamista. Itse asiassa tällainen liiallinen painaminen vain vahingoittaa terän kärkeä, heikentää koneen suorituskykyä ja lyhentää koneen käyttöikää.
- Koneeseen/terää kohdistuu erittäin suuri voima terän työntyessä työkappaleen läpi. Pidä laitteesta tiukasti kiinni ja ole varovainen, kun terä alkaa työntyä läpi työkappaleen toiselta puolelta.

- Juuttunut terä saadaan irrotettua yksinkertaisesti asettamalla pyörimisiilke pääinvastaiseksi kytkimen avulla. Pyörivä terä työntyy takaisinpäin. Kone voi kuitenkin liikua äkillisesti taaksepäin, joskin pidä siitä lujasti kiinni käynnistettäessä.

- Kiinnityt pienet työkappaleet aina ruuvipenkiin tai vastaavaan kiinnityslaitteeseen.

### Timanttiikeernakairaaminen

Kun teet timanttiikeernakairausta, aseta vaihdytyskyn aina asentoon  käyttääksesi vain pyörimisiilkeä.

#### VARO:

- Jos teet timanttiikeernakairausta käyttämällä pyörimisiilkeeseen yhdistettyä vasarointia, timanttiikeernakaira voi vioittua.

## HUOLTO

#### VARO:

- Varmista aina ennen tarkistus- ja kunnossapitotöitä, että kone on sammuttetu ja irrotettu pistorasiasta.

Tuotteen TURVALLISUUDEN ja LUOTETTAVUUDEN takaamiseksi korjauskset, harjahlilten tarkistus ja vaihto sekä huolto ja säädöt tulee jättää Makitan valtuuttaman huollon tai tehtaan huollon tehtäviksi käyttäen vain Makitan varaosia.

## LISÄVARUSTEET

#### VARO:

- Näitä lisävarusteita ja -laitteita suositellaan käytettäväksi tässä ohjekirjassa mainitun Makitan koneen kanssa. Minkä tahansa muun lisävarusteen tai -laitteen käyttäminen voi aiheuttaa loukkaantumisvaaran. Käytä lisävarusteita ja -laitteita vain niiden käyttötarkoitukseen mukaisesti.

Jos tarvitset apua tai yksityiskohtaisempia tietoja seuraavista lisävarusteista, ota yhteys paikalliseen Makitan huoltopisteeseen. Lattatalta.

- SDS Plus volframikarbidi-kärkinen terä
- Keernakaira
- Timanttiikeernakaira
- Istukka
- Poran istukka S13
- Istukan sovitin
- Istukka-avain S13
- Teräravasva
- Sivukahva
- Syvyystulki
- Puhallin
- Pölykansi
- Pölynerottimen kiinnityskappale
- Suojalasit
- Muovinen kantokotelot
- Pikaistukka-avain

1 Σκανδάλη διακόπτης	9 Σφίξιμο	18 Δοχείο σκόνης
2 Κπουμπτί ασφάλισης	10 Δόντια	19 Φούσκα φυσητήρας
3 Λάμπτα	11 Προεξοχές	20 Σφιγκτήρας τρυπανιού χωρίς κλειδί
4 Διακόπτη αντιστροφής	12 Στέλεχος αιχμής	21 Προσάρμοστής σφιγκτήρα
5 Κουμπί αλλαγής τρόπου λειτουργίας	13 Γράσσος αιχμής	22 Μανίκι
6 Βάση λαβής	14 Αιχμή	23 Δακτύλιος
7 Πλευρική λαβή	15 Κάλυμμα σφιγκτήρα	
8 Χαλάρωμα	16 Μετρητής βάθους	
	17 Οπή της βάσης λαβής	

**ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ****Μοντέλο**

HR1830/HR1830F

**Χωρητικότητα**

Μπετόν .....	18 χιλ.
Αιχμή πυρήνα .....	35 χιλ.
Κύλινδρος αιχμής αδαμάντινου πυρήνα (ξηρού τύπου) .....	65 χιλ.
Ατσάλι .....	13 χιλ.
Ξύλο .....	24 χιλ.
Ταχύτητα χωρίς φορτίο (min <sup>-1</sup> ) .....	0 - 1.500
Χτυπήματα ανά λεπτό .....	0 - 5.000
Συνολικό μήκος .....	279 χιλ.
Καθαρό βάρος .....	1,7 Χγρ
Κατηγορία ασφάλειας .....	■ II

- Λόγω του συνεχιζόμενου προγράμματος έρευνας και ανάπτυξης, οι παρούσες προδιαγραφές υπόκεινται σε αλλαγή χωρίς προειδοποίηση.
- Παρατήρηση: Τα τεχνικά χαρακτηριστικά μπορεί να διαφέρουν από χώρα σε χώρα.

**Προσορίζομενη χρήση**

Το εργαλείο προορίζεται για κρουστικό τρυπάνισμα και τρυπάνισμα σε τούβλα, σκυρόδεμα και πέτρα. Είναι επίσης κατάλληλο για τρυπάνισμα χωρίς κρούση σε ξύλο, μέταλλο, κέραμικά και πλαστικά.

**Ρευματοδότηση**

Το μηχάνημα πρέπει να συνδέεται μόνο σε παροχή ρεύματος της ίδιας τάσης με αυτή που αναφέρεται στην πινακίδα κατασκευαστού και μπορεί να λειτουργήσει μόνο με εναλλασσόμενο μονοφασικό ρεύμα. Τα μηχανήματα αυτά έχουν διπλή μόνωση σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και κατά συνέπεια, μπορούν να συνδεθούν σε ακροδέκτες χωρίς σύρμα γείωσης.

**Υποδείξεις ασφάλειας**

Για την προσωπική σας ασφάλεια, ανατρέξτε στις εσώκλειστες οδηγίες ασφάλειας.

**ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**

MHN επιτρέψτε στην βολικότητα ή εξοικείωση με το προϊόν (που αποκτήθηκε από επανειλημμένη χρήση) να αντικαταστήσει την αυστηρή προσήλωση στους κανόνες ασφάλειας του περιστροφικού σφυριού. Εάν χρησιμοποιήσετε το εργαλείο αυτό χωρίς ασφάλεια ή εσφαλμένα, θα υποστείτε σοβαρό προσωπικό τραυματισμό.

1. **Φοράτε ωρασπίδες.** Εκθεση σε θόρυβο μπορεί να προκαλέσει απώλεια ακοής.
2. **Χρησιμοποιείτε τις βοηθητικές λαβές που παρέχονται με το εργαλείο.** Απώλεια ελέγχου μπορεί να προκαλέσει προσωπικό τραυματισμό.
3. **Κρατάτε τα λειτεκτρικά εργαλεία από τις μονωμένες επιφάνειες κρατήματος όταν εκτελείτε μία εργασία όπου το κοπτικό εργαλείο μπορεί να κάνει επαφή με κρυμμένα σύρματα ή και με το δικό του κορδόνι. Επαφή με ένα "ζωντανό" (λειτεκτροφόρο) σύρμα θα καταστήσει όλα τα εκτεθειμένα μεταλλικά τμήματα του εργαλείου "ζωντανά" (λειτεκτροφόρα) και θα προκαλέσει ηλεκτροπληξία στον χειριστή.**
4. **Φοράτε ένα σκληρό κράνος (κράνος ασφάλειας), γυαλιά ασφάλειας και/ή ασπίδα προσώπου.** Τα συνηθισμένα γυαλιά ή τα γυαλιά ηλιού ΔΕΝ είναι γυαλιά ασφάλειας. Συνιστάται επίσης ισχυρών να φοράτε μία προσωπίδα σκόνης και γώντια με παχεία επένδυση.
5. **Βεβαιώνεστε ότι η αιχμή είναι στην θέση της πριν από την λειτουργία.**
6. **Κάτω από κανονικές συνθήκες, το εργαλείο είναι σχεδιασμένο να προκαλεί δονήσεις.** Οι βίδες μπορεί να χαλαρώσουν εύκολα, προκαλώντας βλάβη ή ατύχημα. Ελέγχετε το σφίξιμο των βιδών προσεκτικά πριν από την λειτουργία.
7. **Σε κρύο καιρό ή όταν το εργαλείο δεν έχει χρησιμοποιηθεί για πολύ καιρό, αφήστε το εργαλείο να θερμανθεί για λίγο λειτουργώντας το χωρίς φορτίο. Αυτό θα ρευστοποιήσει την λίπανση. Χωρίς την κατάλληλη προθέρμανση, η λειτουργία αφροκοπήματος είναι δύσκολη.**
8. **Πάντοτε βεβαιώνεστε ότι έχετε σταθερή βάση ποδιών.** Βεβαιώνεστε ότι δεν είναι κανείς από κάτω όταν χρησιμοποιείτε το εργαλείο σε υψηλές θέσεις.
9. **Κρατάτε το εργαλείο σταθερά και με τα δύο χέρια.**
10. **Κρατάτε τα χέρια σας μακριά από τα κινούμενα μέρη.**
11. **Μην αφήνετε το εργαλείο σε λειτουργία.** Λειτουργείτε το εργαλείο μόνο όταν το κρατάτε στα χέρια σας.

12. Μη διευθύνετε το εργαλείο προς άλλα άτομα στην περιοχή λειτουργίας. Η αιχμή μπορεί να πεταχτεί έξω και και να τραυματίσει κάποιον σοβαρά.
13. Μην αγγίζετε την αιχμή ή μέρη κοντά στην αιχμή αμέσως μετά την λειτουργία. Μπορεί να είναι υπερβολικά καυτά και να σας προκαλέσουν εγκαύματα στο δέρμα.
14. Μερικά υλικά περιέχουν χημικές ουσίες που μπορεί να είναι τοξικές. Προσέχετε να μην εισπνεύσετε σκόνη και να μην έχετε δέρματική επαφή. Ακολουθείστε τις οδηγίες ασφάλειας του προμηθευτή των υλικών.

## ΦΥΛΑΞΤΕ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΥΤΕΣ.

### ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

**ΚΑΚΗ ΧΡΗΣΗ** ή αμέλεια να ακολουθήσετε τους κανόνες ασφάλειας που διατυπώνονται σ' αυτό το εγχειρίδιο οδηγών μπορεί να προκαλέσει σοβαρό προσωπικό τραυματισμό.

## ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πάντοτε βεβαιώνεστε ότι το εργαλείο είναι σβρτό και αποσυνδεδέμενό από το ρεύμα πριν ρυθμίσετε ή ελέγχετε την λειτουργία του εργαλείου.

## Δειτουργία διακόπτη (Εικ. 1)

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πριν συνδέσετε το μηχάνημα στο ρεύμα, πάντοτε ελέγχετε να δείτε ότι η σκανδάλη διακόπτης ενεργοποιείται κανονικά κι επιστρέφει στη θέση "OFF" όταν ελευθερώνεται.

Για να ξεκινήσει το μηχάνημα τραβήγχτε τη σκανδάλη διακόπτη. Η ταχύτητα του μηχανήματος αιξάνεται με αύξηση της πίεσης στη σκανδάλη διακόπτης. Για να σταματήσει ελευθερώστε τη σκανδάλη διακόπτης. Για συνεχή λειτουργία, τραβήγχτε τη σκανδάλη διακόπτης και μετά σπρώχτε μέσα το κουμπί ασφάλισης. Για να σταματήσετε το μηχάνημα από τη θέση ασφάλισης, τραβήγχτε τη σκανδάλη διακόπτης πλήρως και μετά αφήστε τη.

## Ανάμμα των λαμπών (Εικ. 2)

### Μν για Μοντέλο HR1830F

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Μη κυττάτε το φως ούτε να βλέπετε την πηγή φωτός απευθείας.

Για να ανάψετε τη λάμπα, τραβείχτε τη σκανδάλη. Ελευθερώστε τη σκανδάλη για να τη σβήσετε.

### ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- Χρησιμοποιείτε ένα στεγνό ύφασμα για να σκουπίζετε τους ρύπους από το φακό της λάμπας. Προσέχετε να μη γρατσουνίσετε το φακό της λάμπας, διαφορετικά θα μειωθεί ο φωτισμός.

## Διακόπτης αντιστροφής (Εικ. 3)

Αυτό το εργαλείο έχει ένα διακόπτη αντιστροφής για να αλλάξει την διεύθυνση περιστροφής. Μετακινείστε τον μοχλό διακόπτη αντιστροφής στη θέση (πλευρά Α) για δεξιόστροφη περιστροφή ή στη θέση (πλευρά Β) για αριστερόστροφη περιστροφή.

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πάντοτε ελέγχετε την φορά περιστροφής πριν τη λειτουργία.
- Χρησιμοποιείτε το διακόπτη αντιστροφής μόνο αφού η μηχανή σταματήσει τελείως. Αλλάζοντας τη φορά περιστροφής του μηχανήματος πριν αυτό σταματήσει μπορεί να καταστρεψει το μηχάνημα.
- Αν δεν μπορείτε να πατήσετε το διακόπτη σκανδάλη, ελέγχετε αν ο διακόπτης αντιστροφής είναι ρυθμισμένος πλήρως στη θέση (πλευρά Α) ή στη θέση (πλευρά Β).

## Επιλογή τρόπου λειτουργίας (Εικ. 4)

Αυτό το εργαλείο είναι εφοδιασμένο με ένα κουμπί αλλαγής τρόπου λειτουργίας. Επιλέξτε έναν από τους δύο τρόπους, κατάλληλο για τις ανάγκες της εργασίας σας χρησιμοποιώντας αυτό το κουμπί.

Για περιστροφή μόνο, πατήστε το κουμπί ασφάλισης και περιστρέψτε το κουμπί έτσι ώστε το βέλος στο κουμπί να δείχνει προς το σύμβολο στο σώμα του εργαλείου.

Για περιστροφή με σφυροκόπημα, πατήστε το κουμπί ασφάλισης και περιστρέψτε το κουμπί έτσι ώστε το βέλος στο κουμπί να δείχνει προς το σύμβολο στο σώμα του εργαλείου.

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πάντοτε βάζετε το κουμπί ακριβώς στο επιθυμητό σύμβολο τρόπου λειτουργίας. Εάν λειτουργήσετε το μηχάνημα με το κουμπί τοποθετημένο μεταξύ των συμβόλων τρόπων λειτουργίας, το εργαλείο μπορεί να πάθει ζημιά.
- Χρησιμοποιήστε το κουμπί μόνο όταν το εργαλείο είναι εντελώς ακινητοποιημένο.

## Μηχανισμός περιορισμού ροπής

Οταν η ροπή φτάσει σε κάποιο επίπεδο τότε ενεργοποιείται ο μηχανισμός περιορισμού ροπής. Το μοτέρ αποσυνδέεται από τον άξονα μετάδοσης κίνησης, και έτσι η αιχμή σταματά να γυρίζει.

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Μόλις ενεργοποιηθεί αυτός ο μηχανισμός σβήστε το μηχάνημα. Ετσι προλαμβάνεται η πρόωρη φθορά του μηχανήματος.
- Πριόνι τρυπών, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν με αυτό το μηχάνημα. Τέτοιου είδους εργαλεία εύκολα μπορεί να μπλοκάρουν μέσα στην τρύπα, και έτσι να ενεργοποιήσουν το μηχανισμό περιορισμού ροπής πάρα πολύ συχνά.

## ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πάντοτε βεβαιώνεστε ότι το εργαλείο είναι σβήστο και αποσυνδεδεμένο από το ρεύμα πριν εκτελέσετε οποιαδήποτε εργασία στο εργαλείο.

### Πλευρική λαβή (βοηθητική λαβή) (Εικ. 5)

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πάντοτε χρησιμοποιείτε τη πλάγια λαβή για να εξασφαλίζετε ασφάλεια λειτουργίας.

Τοποθετήστε τη πλάγια λαβή έτσι ώστε τα δόντια στη λαβή να εφαρμόζουν μεταξύ των προεξόχων στη κάνη του μηχανήματος. Μετά σφίξτε τη λαβή στριβοντάς τη στην επιθυμητή θέση. Μπορεί να περιστραφεί κατά 360° έτσι ώστε να στερεώνεται σε οποιαδήποτε θέση.

### Γράσσο αιχμής

Πριν αρχίσετε κάποια εργασία βάλτε μια μικρή ποσότητα γράσσου σαίχμης (περίπου 0,5 – 1,0 γρ.) πάνω στο στέλεχος του εργαλείου.

Το γρασσάρισμα αυτό σας εξασφαλίζει καλύτερη λειτουργία και μεγαλύτερη διάρκεια ζωής του μηχανήματος.

### Τοποθέτηση ή αφαίρεση της αιχμής τρυπανίου

Καθαρίστε το στέλεχος της αιχμής και βάλτε γράσσο αιχμής πριν τοποθετήσετε την αιχμή. (**Εικ. 6**) Βάλτε την αιχμή στο μηχάνημα. Στρίψτε την αιχμή και σπρώχτε τη μέχρι να εμπλακεί. (**Εικ. 7**)

Μετά την τοποθέτηση, πάντοτε βεβαιώνεστε ότι η αιχμή είναι καλά στερεωμένη προσπαθώντας να την τραβήξετε έξω.

Για να αφαιρέσετε την αιχμή, τραβήξτε το κάλυμμα του σφιγκτήρα κάτω όσο μπορεί να πάει και τραβήξτε έξω την αιχμή. (**Εικ. 8**)

### Μετρητής βάθους (Εικ. 9)

Ο μετρητής βάθους είναι βολικός για άνοιγμα τρυπών ίσου βάθους. Χαλαρώστε τη πλάγια λαβή και βάλτε το υετρητή βάθους στη τρύπα στη πλάγια λαβή. Ρυθμίστε το μετρητή στο επιθυμητό βάθους και σφίξτε τη πλάγια λαβή.

### ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:

- Ο μετρητής βάθους δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη θέση που χτυπάει στο περίβλημα γραναζιών.

### Δοχείο σκόνης (Εικ. 10)

Χρησιμοποιείστε το δοχείο σκόνης για να εμποδίσετε τη σκόνη να πέσει επάνω σε σας και στο εργαλείο σας όταν εκτελείτε τρυπανιστικές εργασίες πάνω από το ύψος του κεφαλιού σας. Προσαρμόστε το δοχείο σκόνης στην αιχμή όπως φαίνεται στην **Εικ. 10**. Η επιτρεπόμενη διάμετρος αιχμής για κάθε δοχείο σκόνης είναι ως ακολούθως:

	Διάμετρος αιχμής
Δοχείο σκόνης 5	6 - 14,5 χιλ.
Δοχείο σκόνης 9	12 - 16 χιλ.

## ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

### Λειτουργία κρουστικού τρυπανίσματος

### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Μία εξαιρετικά μεγάλη και ξαφνική στρεπτική δύναμη εξασκείται στο εργαλείο/αιχμή κατά τη στιγμή του διαπεράσματος μιας τρύπας, όταν η τρύπα είναι βουλωμένη με αποκοπίδια και τεμαχίδια, ή όταν χτυπήστε σε ενισχυτικές βέργες ενσωματωμένες στο τιμέντο. Πάντοτε χρησιμοποιείτε την πλάγια λαβή (βοηθητική χειρολαβή) και κρατάτε γερά το εργαλείο και από τη βοηθητική λαβή και από τη χειρολαβή διακόπτη κατά τη λειτουργία. Διαφορετικά μπορεί να χάσετε τον έλεγχο του εργαλείου και να προκληθεί σοβαρός τραυματισμός.

Κατά το τρυπάνισμα σε τιμέντο, γρανίτη κτλ., μετακινήστε τη μετάζευξη συστήματος λειτουργίας στη θέση **Τρύπα** για να χρησιμοποιήσετε τη λειτουργία «περιστροφή με σφυροκόπημα».

Βεβαιωθείτε να χρησιμοποιείτε τη μύτη με άκρο βολφραμίου-καρβιδίου.

Τοποθετήστε την αιχμή στην επιθυμητή θέση για την τρύπα και πιέστε στη σκανδάλη διακόπτης.

Μη ζορίστε το μηχάνημα. Ελαφριά πίεση δίνει τα καλύτερα αποτελέσματα. Κρατήστε το μηχάνημα στη θέση αυτή και εμποδίστε το να ξεφύγει από την τρύπα.

Μην εξασκήσετε μεγαλύτερη πίεση όταν η τρύπα βουλώσει από μικρά κομμάτια ή σωματίδια. Αντιθέτως, βάλτε το εργαλείο στο ραλαντί, και τραβήξτε την αιχμή μερικώς από την τρύπα. Επαναλαμβάνοντας αυτό αρκετές φορές, η τρύπα θα καθαρίσει και το κανονικό τρυπάνισμα μπορεί να ξαναρχίσει.

### ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:

- Εκκεντρικότητα κατά την περιστροφή μπορεί να συμβεί ενώ το εργαλείο λειτουργεί χωρίς φορτίο. Το εργαλείο αυτόματα επανέρχεται στο κέντρο κατά την λειτουργία. Αυτό δεν επηρεάζει την ακρίβεια τρυπανίσματος.

### Φούσκα φυσητήρας (προαιρετικό εξάρτημα)

### (Εικ. 11)

Μετά το άνοιγμα της τρύπας, χρησιμοποιήστε τη φούσκα φυσητήρα για να καθαρίσετε τη σκόνη από την τρύπα.

### Τρυπάνισμα σε ξύλο ή μέταλλο (Εικ. 12 και 13)

Χρησιμοποιείστε το προαιρετικό σύνολο σφιγκτήρα τρυπανίου. Για την τοποθέτηση του, αναφερθείτε στο «Τοποθέτηση ή αφαίρεση της αιχμής τρυπανίου» που περιγράφεται στην προηγούμενη σελίδα.

Κρατήστε τον δακτύλιο και γυρίστε το μανίκι αριστερόστροφα να ανοίξετε τις σιαγώνες του σφιγκτήρα. Βάλτε την αιχμή στον σφιγκτήρα όσο βαθεία μπορεί να πάει. Κρατήστε τον δακτύλιο σταθερά και γυρίστε το μανίκι δεξιόστροφα για να σφίξετε τον σφιγκτήρα.

Για να αφαιρέσετε την αιχμή, κρατάτε τον δακτύλιο και γυρίστε το μανίκι αριστερόστροφα. Ρυθμίστε το κουμπί αλλαγής τρόπου λειτουργίας στο «μόνο περιστροφής».

Μπορείτε να τρυπήσετε μέχρι 13 χιλ. διάμετρο σε μέταλλο και μέχρι 24 χιλ. διάμετρο σε ξύλο.

Ποτέ μη χρησιμοποιείτε “περιστροφή με σφυροκόπημα” όταν το σύνολο σφιγκτήρα τρυπανίου είναι τοποθετημένο στο εργαλείο. Το σύνολο σφιγκτήρα τρυπανίου μπορεί να πάθει ζημιά. Επίσης, ο σφιγκτήρας τρυπανίου θα βγει έξω όταν αντιστραφεί η φορά περιστροφής του εργαλείου.

#### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πιέζοντας υπερβολικά το μηχάνημα δεν θα επιταχύνει το τρυπάνισμα. Στην πραγματικότητα, η υπερβολική αυτή πίεση θα κάνει μόνο ζημιά στο άκρο της αιχμής, μειώνοντας την απόδοση και τη διάρκεια ζωής του μηχανήματος.
- Κατά τη στιγμή του ανοίγματος μιας τρύπας μια εξαιρετικά μεγάλη δύναμη εξασκείται στην αιχμή του μηχανήματος. Κρατάτε το μηχάνημα σταθερά και προσέχετε όταν η αιχμή αρχίζει να διαπερνά την επιφάνεια του αντικειμένου εργασίας.
- Μια μαγκωμένη αιχμή μπορεί να αφαιρεθεί βάζοντας το μηχάνημα να γυρίσει προς την αντίστροφη διεύθυνση. Ομως το μηχάνημα αποστάται εύκολα εκτός αν το κρατάτε γερά πριν το ξεκινήστε.
- Πάντοτε υποστηρίζετε ένα μικρό αντικείμενο εργασίας με μια μέγγενη ή αλλο παρόμοιο εργαλείο ακινητοποίησης.

#### Τρυπάνισμα με αδαμάντινο πυρήνα

Οταν εκτελείτε εργασίες τρυπανίσματος με αδαμάντινο πυρήνα, πάντοτε ρυθμίζετε το μοχλό αλλαγής στη θέση  $\frac{3}{4}$  για να χρησιμοποιείτε λειτουργία “μόνο περιστροφής”.

#### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Οταν εκτελείτε εργασίες τρυπανίσματος με αδαμάντινο πυρήνα χρησιμοποιώντας λειτουργία “περιστροφή με σφυροκόπημα” ο κύλινδρος αιχμής αδαμάντινου πυρήνα μπορεί να πάθει ζημιά.

#### ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

##### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Πάντοτε βεβαιώνεστε ότι το εργαλείο είναι σβητότο και αποσυνδεδεμένο από το ρεύμα πριν επιχειρήσετε να κάνετε έλεγχο ή συντήρηση του εργαλείου.

Για την διατήρηση της ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ και ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ του προιόντος, επισκευές, έλεγχος και αντικατάσταση των ψηκτρών άνθρακα, οποιαδήποτε άλλη συντήρηση ή ρύθμιση, πρέπει να εκτελούνται από Κέντρα Εξυπρέτησης Εργοστασίου ή Κέντρα Εξουσιοδοτημένα από την Μάκιτα, πάντοτε με την χρησιμοποίηση ανταλλακτικών Μάκιτα.

## ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ

#### ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Αυτά τα εξαρτήματα ή προσαρτήματα συνιστώνται για χρήση με το εργαλείο Μάκιτα που περιγράφηκε στις οδηγίες αυτές. Η χρήση οτιδήποτε άλλων εξαρτημάτων ή προσαρτημάτων μπορεί να προκαλέσει κίνδυνο τραυματισμού σε άτομα. Χρησιμοποιείτε τα εξαρτήματα ή προσαρτήματα μόνο για την χρήση που προορίζονται.

Εάν χρειάζεστε οποιαδήποτε βοήθεια για περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με αυτά τα εξαρτήματα, αποτανθείτε στο τοπικό σας κέντρο εξυπρέτησης Μάκιτα.

- Αιχμή SDS πρόσθετα επιβολφραμιωμένη - επικαρβδιωμένη
- Αιχμή πυρήνας
- Αιχμή αδαμάντινου πυρήνα
- Σύνολο σφιγκτήρα τρυπανιού
- Σφικτήρας τρυπανιού S13
- Προσαρμοστής σφικτήρα
- Σταυρόκλειδο S13
- Γράσσο αιχμής
- Πλευρική λαβή
- Μετρητής βάθους
- Φούσκα Φυσητήρας
- Δοχείο σκόνης
- ροσάρτημα εξόλκεα σκόνης
- Γυαλιά ασφαλείας
- Πλαστική θήκη μεταφοράς
- Σφιγκτήρας τρυπανιού χωρίς κλειδί

**ENGLISH****EC-DECLARATION OF CONFORMITY**

We declare under our sole responsibility that this product is in compliance with the following standards of standardized documents,

EN60745, EN55014, EN61000

in accordance with Council Directives, 89/336/EEC and 98/37/EC.

**FRANÇAISE****DÉCLARATION DE CONFORMITÉ CE**

Nous déclarons sous notre entière responsabilité que ce produit est conforme aux normes des documents standardisés suivants,

EN60745, EN55014, EN61000

conformément aux Directives du Conseil, 89/336/CEE et 98/37/EG.

**DEUTSCH****CE-KONFORMITÄTSERKLÄRUNG**

Hiermit erklären wir unter unserer alleinigen Verantwortung, daß dieses Produkt gemäß den Ratsdirektiven 89/336/EWG und 98/37/EG mit den folgenden Normen von Normendokumenten übereinstimmen:

EN60745, EN55014, EN61000.

**ITALIANO****DICHIARAZIONE DI CONFORMITÀ**

**CON LE NORME DELLA COMUNITÀ EUROPEA**  
Dichiariamo sotto la nostra sola responsabilità che questo prodotto è conforme agli standard di documenti standardizzati seguenti:

EN60745, EN55014, EN61000

secondo le direttive del Consiglio 89/336/CEE e 98/37/CE.

**NEDERLANDS****EG-VERKLARING VAN CONFORMITEIT**

Wij verklaren hierbij uitsluitend op eigen verantwoordelijkheid dat dit produkt voldoet aan de volgende normen van genormaliseerde documenten,

EN60745, EN55014, EN61000

in overeenstemming met de richtlijnen van de Raad 89/336/EEC en 98/37/EC.

**ESPAÑOL****DECLARACIÓN DE CONFORMIDAD DE LA CE**

Declaramos bajo nuestra sola responsabilidad que este producto cumple con las siguientes normas de documentos normalizados,

EN60745, EN55014, EN61000

de acuerdo con las directivas comunitarias, 89/336/EEC y 98/37/CE.

*Yasuhiko Kanzaki* **CE 2005**

Director  
Directeur  
Direktor

Amministratore  
Directeur  
Director

**MAKITA INTERNATIONAL EUROPE LTD.**

Michigan Drive, Tongwell, Milton Keynes,  
Bucks MK15 8JD, ENGLAND

Responsible manufacturer:  
Fabricant responsable :  
Verantwortlicher Hersteller:

Produttore responsabile:  
Verantwoordelijke fabrikant:  
Fabricante responsable:

Makita Corporation Anjo Aichi Japan

**PORTUGUÊS****DECLARAÇÃO DE CONFORMIDADE DA CE**

Declaramos sob inteira responsabilidade que este produto obedece às seguintes normas de documentos normalizados,

EN60745, EN55014, EN61000

de acordo com as directivas 89/336/CEE e 98/37/CE do Conselho.

**NORSK****EUS SAMSVARS-ERKLÆRING**

Vi erklærer på eget ansvar at dette produktet er i overensstemmelse med følgende standard i de standardiserte dokumenter:

EN60745, EN55014, EN61000,

i samsvar med Råds-direktivene, 89/336/EEC og 98/37/EC.

**DANSK****EU-DEKLARATION OM KONFORMITET**

Vi erklærer hermed på eget ansvar, at dette produkt er i overensstemmelse med de følgende standarder i de normalsættende dokumenter,

EN60745, EN55014, EN61000

i overensstemmelse med Rådets Direktiver 89/336/EEC og 98/37/EC.

**SUOMI****VAKUUTUS EC-VASTAAVUUDESTA**

Yksinomaisesti vastuullisina ilmoitamme, että tämä tuote on seuraavien standardoituujen dokumenttien standardin mukainen,

EN60745, EN55014, EN61000

neuvoston direktiivien 89/336/EEC ja 98/37/EC mukaisesti.

**SVENSKA****EG-DEKLARATION OM ÖVERENSSTÄMMELSE**

Under eget ansvar deklarerar vi härmed att denna produkt överensstämmer med följande standardiseringar för standardiserade dokument,

EN60745, EN55014, EN61000

i enlighet med EG-direktiven 89/336/EEC och 98/37/EC.

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ****ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚ**

Δηλώνουμε υπό την μοναδική μας ευθύνη ότι αυτό το προϊόν βρίσκεται σε Συμφωνία με τα ακόλουθα πρότυπα τυποποιημένων εγγράφων,

EN60745, EN55014, EN61000

σύμφωνα με τις Οδηγίες του Συμβουλίου, 89/336/EEC και 98/37/KE.

*Yasuhiko Kanzaki* **CE 2005**

Director  
Direktør  
Direktör

Direktor  
Johtaja  
Διευθυντής

**MAKITA INTERNATIONAL EUROPE LTD.**

Michigan Drive, Tongwell, Milton Keynes,  
Bucks MK15 8JD, ENGLAND

Fabricante responsável:  
Ansvarlig fabrikant:  
Ansvarig tillverkare:

Ansvarlig produsent:  
Vastaava valmistaja:  
Υπεύθυνος κατασκευαστής:

Makita Corporation Anjo Aichi Japan

**ENGLISH****For European countries only****Noise and Vibration**

The typical A-weighted noise levels are  
 sound pressure level: 88 dB (A)  
 sound power level: 99 dB (A)  
 Uncertainty is 3 dB (A).

– Wear ear protection. –

The typical weighted root mean square acceleration value is 8 m/s<sup>2</sup>.

These values have been obtained according to EN60745.

**ITALIANO****Modello per l'Europa soltanto****Rumore e vibrazione**

I livelli del rumore pesati secondo la curva A sono:

Livello pressione sonora: 88 dB (A)  
 Livello potenza sonora: 99 dB (A)

L'incertezza è di 3 dB (A).

– Indossare i paraorecchi. –

Il valore quadratico medio di accelerazione è di 8 m/s<sup>2</sup>.

Questi valori sono stati ottenuti in conformità EN60745.

**FRANÇAISE****Pour les pays d'Europe uniquement****Bruit et vibrations**

Les niveaux de bruit ponderés types A sont:  
 niveau de pression sonore: 88 dB (A)  
 niveau de puissance du son: 99 dB (A)  
 L'incertitude de mesure est de 3 dB (A).  
 – Porter des protecteurs anti-bruit. –

L'accélération pondérée est de 8 m/s<sup>2</sup>.

Ces valeurs ont été obtenues selon EN60745.

**NEDERLANDS****Alleen voor Europese landen****Geluidsniveau en trilling**

De typische A-gewogen geluidsniveau's zijn  
 geluidsdruckniveau: 88 dB (A)  
 geluidsenergie-niveau: 99 dB (A)

Onzekerheid is 3 dB (A).

– Draag oorbeschermers. –

De typische gewogen effectieve versnelingswaarde is 8 m/s<sup>2</sup>.

Deze waarden werden verkregen in overeenstemming met EN60745.

**DEUTSCH****Nur für europäische Länder****Geräusch- und Vibrationsentwicklung**

Die typischen A-bewerteten Geräuschpegel betragen:  
 Schalldruckpegel: 88 dB (A)  
 Schalleistungspegel: 99 dB (A)  
 Die Abweichung beträgt 3 dB (A).  
 – Gehörschutz tragen. –

Der gewichtete Effektivwert der Beschleunigung beträgt 8 m/s<sup>2</sup>.

Diese Werte wurden gemäß EN60745 erhalten.

**ESPAÑOL****Para países europeos solamente****Ruido y vibración**

Los niveles típicos de ruido ponderados A son  
 presión sonora: 88 dB (A)  
 nivel de potencia sonora: 99 dB (A)  
 Incertezza 3 dB (A).  
 – Póngase protectores en los oídos. –

El valor ponderado de la aceleración es de 8 m/s<sup>2</sup>.

Estos valores han sido obtenidos de acuerdo con EN60745.

**PORUGUÊS****Só para países Europeus****Ruído e vibração**

Os níveis normais de ruído A são

nível de pressão do som: 88 dB (A)  
nível do sum: 99 dB (A)

A incerteza é de 3 dB (A).

– Utilize protectores para os ouvidos –

O valor médio da aceleração é 8 m/s<sup>2</sup>.

Estes valores foram obtidos de acordo com EN60745.

**NORSK****Gjelder bare land i Europa****Støy og vibrasjon**

De vanlige A-belastede støynivå er

lydtrykksnivå: 88 dB (A)

lydstyrkenivå: 99 dB (A)

Usikkerheten er på 3 dB (A).

– Benytt hørselvern. –

Den vanlig belastede effektiv-verdi for akselerasjon er 8 m/s<sup>2</sup>.

Disse verdiene er beregnet eller målt i samsvar med EN60745.

**DANSK****Kun for lande i Europa****Lyd og vibration**

De typiske A-vægtede lydniveauer er

lydtryksniveau: 88 dB (A)

lydefektniveau: 99 dB (A)

Der er en usikkerhed på 3 dB (A).

– Bær høreværn. –

Den vægtede effektive accelerationsværdi er 8 m/s<sup>2</sup>.

Disse værdier er beregnet i overensstemmelse med EN60745.

**SUOMI****Vain Euroopan maat****Melutaso ja tärinä**

Tyypilliset A-painotetut melutasot ovat

äänenpainetaso: 88 dB (A)

äänen tehotaso: 99 dB (A)

Epävarmuus on 3 dB (A).

– Käytä kuulosuojaaimia. –

Tyypillinen kiihyvyyyden painotettu tehollisarvo on

8 m/s<sup>2</sup>.

Nämä arvot on mitattu normin EN60745 mukaisesti.

**SVENSKA****Endast för Europa****Buller och vibration**

De typiska A-vägda bullernivåerna är

ljudtrycksnivå: 88 dB (A)

ljudeffektnivå: 99 dB (A)

Osäkerheten är 3 dB (A).

– Använd hörselskydd –

Det typiskt vägda effektivvärdet för acceleration är

8 m/s<sup>2</sup>.

Dessa värden har erhållits i enlighet med EN60745.

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ****Μόνο για χώρες της Ευρώπης****Θόρυβος και κραδασμός**

Οι τυπικές A-μετρούμενες εντάσεις ήχου είναι

πίεση ήχου: 88 dB (A)

δύναμη του ήχου: 99 dB (A)

Η αβεβαιότητα είναι 3 dB (A).

– Φοράτε ωτοσπίδες. –

Η τυπική αξία της μετρούμενης ρίζας του μέσου

τετραγώνου της επιτάχυνσης είναι 8 m/s<sup>2</sup>.

Αυτές οι τιμές έχουν σημειωθεί σύμφωνα με το EN60745.

# Makita Corporation

Anjo, Aichi, Japan